

/Elnök bejelenti, hogy a tárgyalást folytatják. A vádlottak és valamennyi tanu jelen van./

Elnök: Molnár Ferencné tanu. /A tanu figyelmét felhívja a titoktartás kötelezettségére /
/kérdéseket tesz fel az elnök a tanu személyi adataira vonatkozólag/

Molnárné; személyi adatai: Lánykari neve: Szabó Ilona. 1931-ben Léván, született. Foglalkozása: tisztviselő. Lakása: V. kerület Belojanisz utca u.7 Pérje és egy családja van.

Elnök a tanu figyelmezteti az igazmondás kötelezettségére és megkérdezi, hogy a tanu rokonságban, perben és haragban van-e a vádlottakka, akiknek az ügyében kihallgatják.

Elnök: Kérem a VIII. kötetet. -

Fölmutatom önnek a nyomozati iratok VIII. kötetének 57/a, 57/b, 58 és 59 lapszám alatti iratait. Jegyzőkönyv a Kormány Kabinet 1956 november 1-én délelőtt tartott 4. üléséről és jegyzőkönyv a , és jegyzőkönyv a Kormány Kabinet 1956 november 2-án tartott 5. üléséről. -

Tessék jól megnézni.

Molnárné: Igen én irtam és gépeltem.

Elnök: Ön géppel is gépelte?

Molnárné: Gyorsírásból igen, az eredetijét igen.

Elnök: Ja az eredetieket? De ezt nem Ön gépelte?

Molnárné: Ez nem gépeltem. /helyére küldi a tanu az elnök/

Elnök: Ennek az eredetijét, tehát ezeknek az eredetijét

Ön gyorsírásba írta -

Molnárné: Ezeknek az eredetijét én gyorsírásból irtam és gyorsírásból gépeltem.

Elnök: - és utána gyorsírásból tette át gépbe.

Molnárné: Igen.

Elnök: Ezek eredetijét. Azután ezek a másolatok hogyan születtek meg? Ön abban az időben a Parlamentben volt?

Molnárné: Igen. Ott dolgoztam.

Elnök: És pedig milyen beosztásban?

Molnárné: Titkárnő voltam.

Elnök: No most hogyan születtek meg ezek a másolatok?

Molnárné: A gyorsíró füzetet tették át itt ugy tudom gépbe és utána én alá is irtam ezeket, hogy a tartalom egyezik.

Elnök: Igen. Ellenőrizte, hogy egyezik-e a tartalma?

Molnárné: Igen ellenőriztem, a saját gyorsírásomból.

Elnök: Igen. Az nem történhetett meg, hogy bármi belekerült ami nem volt a gyorsírásába?

Molnárné: Nem. Hát én akkor átolvastam a gyorsírásomat és a gépelést is, ezt ami le lett írva. Aláírásom előtt.

Elnök: Igen. Köszönöm szépen.

A másik kérdésem az, hogy Ön akkor ott titkárnő volt.

Kinek a titkárnője volt?

Molnárné: A Nagy Imrének.

Elnök: Nagy Imrének volt a titkárnője.

Tud-e arról, hogy valamilyen kommuniké született Dudás, tud-e egyáltalán arról hogy Dudás József tárgyalt Nagy Imrével?

Molnárné: Igen. Egyik este Dudás megjelent körülbelül 20-30 ember kíséretével ott, és akkor tárgyalás folyt a minisztertanács teremében Nagy Imrével. Később valaki szólt nekem, hogy menjek be gyorsirni. Akkor bementem, és Nagy Imre közölte velem, hogy egy felhívást fognak lediktálni nekem. Dudás elkezdte diktálni a felhívást az ott folyó tárgyalásokról. És akkor Nagy Imre közbeszólt, hogy nem kell hosszan és erről most nem kell írni. Ennek a kommunikének.. kell leírni, hogy amíg a tárgyalások folynak a fegyveresek betartsák a tüzszünetet.

Akkor még Nagy Imre ilyen tréfásan elmondta, hogy mennyire rossz a biztonság most nálunk, hogy ment haza egyik este és a Margit Hidon a kocsiját fegyveresek feltartóztatták. Ekkor azt mondta Dudás, hogy ne féljen Imre bácsi, jobban vigyázunk mi a maga életére mint azok akiknek kellene. És felmutatott egy aktatáskát, ami kézigánatokkal volt tele és amit ő az embereitől szedett el, akik a Parlamentbe jöttek be.

Utána valaki szólt Nagy Imrének, hogy Tildy Zoltán várja. Nagy Imre akkor elment. Dudás nekem lediktálta azt a felhívást, amit a rádióba is beolvastak és ujságba is megjelent. En azt áttettem gépbe. Dudás megvárta Nagy Imrét amíg visszajött. Akkor Nagy Imre azt mondta, hogy rendben van a felhívás. Megnézte a szöveget és utána a rádióba felolvasták.

Ennyiről tudok. -

Elnök: Kérdés van-e?

Egy hang: Nem értettem az utolsó, a mondatnak a végét. Nagy Imre aláírta ezt a szöveget.

Molnárné: Azt mondta, hogy rendben van. Hogy aláírta-e azt nem tudom. -

Elnök: Nincs kérdés? Nagy Imre -

Nagy: A következő néhány észrevétel van.

Elnök: Hát talán először Ön tagadta ezt és itt ennek a jegyzőkönyvnek a hitelességét is.

Nagy: Ugy van, és azt változatlanul továbbra is fenn tartom.

Elnök: Ez után a vallomás után is?

Nagy: Igen, ez után a vallomás után is, változatlanul fenn tartom, ezt az állításomat.

Elnök: Igen. Köszönöm. Más észrevétel?

Nagy: De igen van. Szóval ezzel kapcsolatban kívánok rámutatni egy-két kérdésre.

A Kabinett november 1-i jegyzőkönyvében, amit nekem bemutatott annak idején a vizsgálat során. Volt egy olyan mondat, amelyben köteleznek engemet arra, hogy az elfogadott határozatokat végrehajtsam és minden szükséges dokumentumot aláírjak. Egy ilyen pont is volt. Ez

az itt elfekvő, most elfekvő dokumentumban nincsen bent. Tehát itt már valami különbség van az eredeti jegyzőkönyv, - amit nekem annak idején fölmutattak, - és a másolat között, amit most itt az iratok közé tettek.

Elnök: - Tessék -

Molnárné: Ezek a jegyzőkönyvek, ezt én mikor aláírtam a másolatot. Ellenőriztem a gyorsírásból, akkor semmi nem volt benne olyan amit én nem írtam volna. Erre én, ahogy én visszaemlékszem, ilyen pont nem volt. Ilyen pontot nem diktáltak.

Nagy: A másik a november 2-i jegyzőkönyv. Én ott szintén, de nemcsak én. A vizsgálat során, de a bíróság előtt is. Kétségbe vontam a 3. pontot, amely azt tartalmazza hogy kiegészítjük a Kabinetet felkelők bevonásával. Ilyen határozat nem volt a Kabinet ülésén. Ezt egyébként Tildy Zoltán vallomása is igazolja. Ilyen tehát a jegyzőkönyvben nem lehetett. Én amikor nekem a november 2-i jegyzőkönyvet első ízben felmutatták annak idején. Ez a kérdés szóba sem került, pedig egy rendkívül fontos döntő jelentőségű kérdés. Az egész vizsgálat során erre nem került sor. Csak januárban, tehát a tárgyalás megkezdése előtti záró jegyzőkönyvvel kapcsolatban. Minden egyéb kérdéstről a vizsgálat során velem beszéltek.

Elnök: Most maradjunk azonban a jegyzőkönyvnél. Szóval Ön azt állítja, hogy az 58. oldalon lévő jegyzőkönyv 3. pontja amely így szól; hogy miután mind sürgetőben merül fel a kormány átalakításának kérdése, a Kabinet úgy határoz, hogy new új miniszteri kinevezések történjenek, hanem egyrészt a Kabinetet kell új erővel kiegészíteni, elsősorban a felkelők részvételével. Másrészt a minisztériumok vezetésére egyelőre nem a minisztereket, hanem miniszteri megbizással hozzáértő államtitkárok vezessék a minisztériumokat. Ez a megbízás lényegében politikai államtitkári jellegű legyen, azzal hogy kivételesen a személyi kérdések más megoldására nincs lehetőség. Még egy adminisztratív államtitkári beosztás sikert ..

Hogy ez nem volt az eredeti jegyzőkönyvben, lehet ez?

Molnárné: Nem - Benne volt, igen.

Elnök: Az Ön gyorsírói jegyzőkönyvében?

Molnárné: Igen, igen.

Nagy: Kéremszépen,

Elnök: Kéremszépen, Tildy Zoltán -

Ön Tildy Zoltánnal sincs, sem rokoni sem baráti, semmilyen viszonyban. Érdektelen.

Molnárné: Igen.

Elnök: Ön tagadja ennek a november 2-i jegyzőkönyvnek a hitelességét.

Tildy: Kéremszépen a Parlamentben egyetlen jegyzőkönyvet nem láttam. Tudomásom arról, hogy ilyen feljegyzések voltak, nincs. Kérem a helyzet az, hogy egy epszolute

- dezorganizáció volt a kormányban is. Nem volt rendszeres jegyzőkönyv felvétel. Az Ulés elején soha nem kaptuk meg az előző Ulés jegyzőkönyvét.

Elnök: Igen.

Tildy: Aztán még az, hogy hitelessé válhassék. Fogalmam nincs arról, hogy ezeket a jegyzőkönyveket ki diktálta le. Ez is egy tisztázatlan kérdés.

Elnök: Hát kérem kidiktálta le?

Molnárné: Erdei Ferenc.

Elnök: Erdei Ferenc. És pedig hogy diktálta le?

Molnárné: Nagy Imre - Hát először úgy volt, hogy az Ulésen résztvett Ő is és ott kell írnom amit Ő diktál.

Első alkalommal be is mentem de egy pár perc után kiküldött. A Nagy Imre szobája mellett volt egy kisebb előszoba, hogy ott várjam meg. Utána min az volt a gyakorlat, mindig oda kijött, lediktált két három határozatot, azután visszament. Addig közben ott nekem kellett gépelni. Utána mikor megírtam a jegyzőkönyvet 2 vagy 3 példányban, akkor neki kellett átadni. Ugy tudom, hogy Ő íratta alá. Vagy hát .. mér ezt nem tudom pontosan. És utána egyet szétvágott és a határozatokat különböző felelősöknek nekem kellett elvinni.

Tildy: Kéremszépen hát ez körülbelül megfelel annak amit én mondtam. Eddig nem volt fogalmam arról sem, hogy ki diktálta a jegyzőkönyveket.

Elnök: Igen. - Várjunk - De kérem, amit én nem tudok egy jegyzőkönyv készítéséről, az még nem jelenti, hogy a hitelességét kétségbe vonjam.

Tildy: Kéremszépen egy jegyzőkönyvnek a hitelessége, bocsánatot kérek. Akkor válik teljessé, hogyha azok, akik hoztak bizonyos határozatokat, megláthatják - legalább megláthatják.

Elnök: Igen. Kéremszépen -

Tildy: Kéremszépen méltóztassék megengedni, hogy arra rámutassak, hogy ilyen határozatra, hogy felkelők kiegészítésével kell a Kabinetet bővíteni én nem emlékszem. Ha hoztak ilyent nem voltam ott. De hogy nem emlékszem az kétségtelen.

Elnök: Értem.

Tildy: Tiltakoztam volna ellene a legmesszebb mértékig, amint hogy azelőtt is erre.. logikailag lehet következtetni. Azelőtt is tiltakoztam a Kabinet kibővítésénél, pl, hogy Kisgazda Párt még több taggal legyen képviselve és hogy a Paraszt Párt két tagot fog..

DE ebben semmiképpen nem ..

Elnök: Igen. Köszönöm szépen.

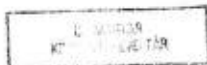
On fenn tartja, hogy ezt annak idején Erdei Ferenc diktálta Önnek. Igen?

Molnárné: Igen -

Elnök: És hogy abból a gyorsírásból lett áttéve amit Önnek Erdei Ferenc diktálására írt.

Molnárné: Igen.

Elnök: Értem. Hát az, hogy jegyzőkönyv-e vagy feljegyzés

1. oldal

/1958 VI 13./

- azt majd fogjuk tisztáni. De hogy ez így született. Ezt a tanu határozottan vállalja.

Ön tagadni kívánja?

Nagy: Igenis. További bizonyítékot akarok fölhozni a mellett hogy a november 2-i jegyzőkönyvnek ez a része, ez nem állja meg a helyét.

Elnök: Majd a bizonyítás ..., indítványában ezt is fölveti..

Nagy: A november 3-i Kabinet ülés, amelynek a jegyzőkönyvét én kértem, de a jegyzőkönyvet -

Elnök: /közbe szól/ Egy pillanatra -

November 3-án szintén készült ilyen jegyzőkönyv?

Molnárné: A dátumra nem emlékszem vissza mostmár így. Azt hiszem hogy akkor is, így szombati nap volt.

Elnök: Szombati nap volt, szombati napon -

Molnárné: Ugy emlékszem akkor is irtam.

Elnök: Ki diktálta?

Molnárné: Mindig Erdei Ferenc diktálta. Csak ő -

Elnök: Erdei Ferenc november 3-án résztvett a Kabinet ülésén?

Nagy: Egy ideig résztvett. Aztán elment a tárgyalásra a szovjet -

Elnök: /közbe szól/ Elment a tárgyalásra -

Nagy: Szovjetunió kormány küldöttsége -

Elnök: Utána ki diktálta?

Molnárné: Utána nem, a tárgyalás az délbe volt és délelőtt folyt. Akkor diktálta nekem.

Nagy: Azt mondom, hogy utána elment. Hát hogy meddig volt ottan azt én nem tudom, -

Elnök: Nem tudja megmondani -

Nagy: nem tudnám megmondani -

Elnök: Ön november 3-án bent tartózkodott szombaton a Parlamentben?

Molnárné: Délután 3-4 óráig.

Elnök: Igen

Nagy: /közbe szól/ A november 3-i ülésre vonatkoztatja pótnyomozás adata mind azt, amit a november 2-i jegyzőkönyvben már állítólag a Kabinet elhatározott. A Kabinet ilyen határozatot tehát azért sem hozhatott, mert a pótnyomozás szerint, - amelynek az anyaga itten elfekszik, - az áll, hogy a Kabinet Kiegészítésére, miniszterek leváltására, államtitkárok átöbbitvel való helyettesítésére, november 3-án hoztunk határozatot és azt tanukkal bizonyítja.

Tehát most van itt egy jegyzőkönyv, amely azt állítja, hogy 2-án ilyen határozatot hoztunk. Aztán vannak most nyomozati, a pótnyomozás során, vannak olyan tanuk akik azt igazolják, hogy mind ezt november 3-án történt. Hát kéremszépen, ellentmondás van -

Elnök: Megértettem.

Ön fenntartja a vallomását.

Molnárné: Igen.

Elnök: Fenntartja -

Nagy: Én még azt akarom ezzel kapcsolatban leszögezni, a jegyzőkönyvekkel kapcsolatban, hogy hát Erdeit majd a bizonyítás és szembesítés során, kérem az elnök urtól, kihallgatni, ebben az ügyben is.

Elnök: Majd azt a bizonyítási indítványnál.

Nagy: Igen a bizonyítási indítvány során. De hangsúlyozni akarom, hogy jegyzőkönyvet, avagy feljegyzést. Akár-hogy nevezzük is, - amelyet Erdei lediktált, - annak a hitelesítésére én hozzám Erdei be nem mutatatta. És -

Elnök: Értem. Ezt megértettem ezt a nyilatkozatát.

~~Elnök:~~ Nagy: ...nem irtam alá. -

Elnök: Ezt nyilatkozatát tudomásul veszem,

Nagy: /egyszerre beszélnek, állandóan/ Nem irtam -

Elnök: már akkor tudomásul vettem mikor Tildy Zoltán elmondta ezt a nyilatkozatot.

Nagy: Igen csak én nem tettem ...

Elnök: .. az Ön részéről is tudomásul vettem.

Nagy: A másik kérdés ez a Dudással való tárgyalás az. Itt nem ismételtem meg a tárgyalás tényét és a körülményeit, mert ez megtörtént. A kommunikéről van szó. A kommunikével kapcsolatban is leszögeztem az álláspontomat más kihallgatás során. Hogy ellene voltam, hogy ne legyen kommuniké stb. stb.

Az én tudtommal és aláírással, vagy jóváhagyással mint ahogyan Molnárné mondja kommuniké nem jelenhetett meg. A kommuniké mégis megjelent. Még pedig a Dudásék lapjában. Ezt én tudom, mert hiszen láttam. Na de ehhez én sem hozzá nem járultam, sem aláírással ilyent nem hagytam jóvá, sem én hozzám ilyen nem került.

Elnök: Igen, értem.

Nagy: Ők készítették.

Elnök: Nagy Imre tiltakozott az ellen, hogy egyáltalán kommuniké készüljön.

Molnárné: Ő hivatott be engem, hogy írjam le, amit diktál.

Elnök: Na most, azt határozottan állítja, hogy Nagy Imre látta a kommuniké szövegét, amikor végül is elkészült.

Molnárné: Mikor visszajött Tildytől, Dudás ott várta a legépell szöveggel az előszobában és akkor beszélt vele és megmutatta.

Elnök: Hát a szembesítés eredménytelen volt -

Nagy: Eredménytelen, mert én nem láttam. Nekem be nem mutatták. Én nem láttam -

Elnök: Igen. Értem. Más észrevétele nincsen?

Nagy: A kihallgatás során más azt hiszem nem merült fel olyan ami -

Elnök: /közbe szól/ Igen. Tessék helyet foglalni.

A tanu kihallgatását befejezettnek nyilvánítom. Távozzat.

Molnár Józsefet kérem. Molnár József?

Molnár: Molnár József igen. -

Elnök: Kérem tanuként fogom kihallgatni Nagy Imre és társai bűnygyében.

1. oldal

/ 1958 VI. 13./

/ Az elnök felhívja a tanu figyelmét a titoktartás kötelezettségére. Kérdéseket tesz fel a tanu személyi adataira vonatkozólag/

Molnár József személyi adatai: Született Rákoskeresztúron 1921-ben. Nős, egy családja van. Foglalkozása tolmács-for-dító. Lakik: I. kerület Lovas u 6/b.

Az elnök a tanu figyelmezteti az igazmondás kötelezettségére. Megkérdezi, hogy a tanu, perben, haragban, vagy rokoni viszonyban van-e a vádlottal. A tanu érdektelennek valja magát.

Elnök: Mikor találkozott Maléter Pállal?

Molnár: 1956 októberében, október végén. A munkaadóm Caudi /a nevet nem értem jól/ ezredes, angol katonai attasé. Ő beazélni akart Maléter ezredessel. Érintkezésbe akart vele lépni, és ebből a célból elmentünk vele kocsival a Kilián György laktenyához. Ha jól emlékszem az szerdai napon volt. 28-án azt hiszem. Akkor ott egy parancsőr tiszttel beszélünk. Fickó őrnaggyal volt a neve.

Elnök: Szerdai napon volt?

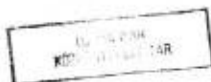
Molnár: Hát kéremszépen, csütörtök volt, csütörtök volt. Pénteken fogadott bennünket Maléter ezredes, - igen csütörtök volt, - akkor Fickó őrnaggyal beszélünk a parancsőr tiszttel, skinék bejelentette Caudi ezredes hogy szeretne beszélni Maléter ezredessel és ő mondta, hogy közölni fogja, és telefonon fognak bennünket értesíteni.

Akkor másnap délelőtt még nem jött telefon értesítés, akkor megint átmentünk oda. Akkor azt mondták, hogy a Maléter ezredes a Parlamentben van. Délután kaptunk értesítést, hogy este fél 8 -, 8 óra-kor, - pontos időre nem emlékszem, - hogy menjünk a lak-tanya hátsó bejáratához.

Akkor a Caulé ezredessel elmentünk. Velünk jött a tit-kára is master.. /a nevet nem értem/ azonban a kocsi-nál maradt. Mi odamentünk a kapuhoz. Ott jelentkeztünk és onnan egy segédtiszt vitt föl bennünket az épületbe, szóval a második emeletre. Egy előszobába várekoztunk, ahol beszélgettünk is, mert többen voltak abban az elő-szobába katonák, civilek és így tovább. Kérdéseket is tettek fel, a Caulinak, látták, hogy külföldi katonai attasé és itt xxx így tovább.

Pár perces várkozás után aztán bementünk, Maléter ezre-deshez.

Most ott először a segédtiszt bejött és italokat és pá-linkát tölthettek és kocintottak. Ugy emlékszem a védel-mi harcnak a sikerére, amit a Valéter ezredes folyta-tott. Aztán a segédtiszt kiment, és akkor hárman marad-tunk és én tolmácsoltam a beszélgetést, amit Maléter ezredes és Caulé ezredes között lefolyt.

- Caulé ezredes gratulát a sikeres védelmi harcához. És ezt a Maléter ezredes elhárította avval, hogy ő és a katonái csak védekeztek a laktanyában. És inkább a tüzerek akik a környéken voltak a Dorvin Közben és inkább azok folytatták az erélyesebb harcot. A Caulé ezredes megkérdezte és akkor J el is mondta, hogy összesen ezer körüli fegyvertelen munkaszolgálatos volt a .., a laktanyában. Egy-két löfegyver volt csupán. És akkor mutatott egy ilyen benzines palackot, hogy ez volt a főfegyverze a civil felkelőknek. Azután megkérdezte a Caulé ezredes, hogy a Forradalmi Katonai Tanács támogatja-e a Nagy Imre kormányt. És azt felelte a Maléter ezredes, hogy igen. Minden erejükkel támogatják a kormányt és hogy remélik, hogy a Mindszenty biborosnak a rádió szózata ami eznap, vagy másnap fog elhangzani, az is támogatni fogja a kormányt és evvel segít a rend helyreállításában. Akkor azután személyes kérdések voltak. Pl. föltette a kérdést a Caulé ezredes, hogy mi a véleménye Maléterezredesnek Dudásról. J azt mondta, hogy Dudást egy csirkefogónak tartja, aki a zavarosba halászik. Azután a Forradalmi Katonai Tanács tagjai közül egynek -

./.

1958. VI. 12.
Katonai Archivár

Molnár: Akkor azután személyes kérdések voltak, pl. feltette a kérdést Caudi ezredes, hogy mi a véleménye Maléternek, Maléter ezredesnek Dudásról. S ő azt mondta, hogy Dudást egy csirkefogónak tartja, aki a zavarosban halászik. Azután a Forradalmi Katonai Tanács tagjai közül egynek a nevére emlékezett, Caudi ezredes, hogy az tudomása szerint egy államvédelmi tiszt, és hogy csodálkozik, hogy hogy kerülhetett ő a Forradalmi Katonai Tanácsba. És akkor a Maléter ezredes azt mondta, hogy az egy becsületes ember, aki Rákosiék alatt börtönbüntetést kapott. Akkor azután a Caudi ezredes azt mondta, hogy ő katona, nem akar a politikai dolgokba, beleszólni, nem ért a politikai dolgokhoz, de az ő véleménye szerint a sok pártra, ami most megalakul, ni csen semmi szükség, az nem tesz jót a magyar ügynek, ő szerinte erős központi vezetés, egy - esetleg egy katonai diktatura sokkal célravezetőbb volna, legalábbis addig, amíg a szovjet csapatok kivonulása elérhető, akkor azután lehet politizálni. Ugy emlékszem, Maléter ezredes erre nem tett semmi megjegyzést. Akkor azután a katonai helyzetről volt szó, és a Caudi ezredes azt mondta, hogy nagyon fontos a katonai helyzet megítélésénél az, hogy a dunaföldvári hidon milyen irányban vonulnak szovjet csapatok, és akkor Maléter ezredes azt mondta, hogy a hírszerzés jól működik és tisztában vannak a csapatmozdulatokkal, légi hírszerzés felderítés is folyik. Ezen a pont történt az, amit az előbb elfelejtettem, hogy a Caudi ezredes hozott egy csomagot magával, abban cigaretták voltak és egy üveg ital, és ezt azzal a céllal hozta, hogy ezzel kvázi hát a gratulációval együtt udvariasságképpen átadja Maléter ezredesnek, ezt délelőtt odavitte, és nem vitte vissza magával, hanem Cziczko őrnagynál hagyta.

Elnök: Előző nap.

Molnár: Nem, aznap, .. voltunk ott délelőtt, akkor .. most aztán a beszélgetésnek ennél a részénél, ha jól emlékszem, behozták ezt a csomagot, a segédtiszt behozta ezt a csomagot, és átadta a Caudi ezredesnek, aki átnyújtotta Maléter ezredesnek, azzal, hogy a cigarettákat a katonáknak szánta, és hát az italt pedig tisztelete jeléül neki szeretné átadni. És Maléter ezredes szabadkozott, hogy hát ő nem tudja most ezt a gesztust semmiképpen viszonzni, a végén aztán elfogadta mégis. Aztán a beszélgetés végén Caudi ezredes engedélyt kért arra, hogy a laktanya körül levő kilőtt szovjet fegyvereket, tankokat megnézhesse, megtekinthesse, és erre Maléter ezredes engedélyt adott neki. Ugy emlékszem, hogy ez volt a beszélgetés, azután elbocsájtottak.

Elnök: Kérdés van? - Tessék.

Egy hang: Ön azt mondta vallomásában, hogy Maléter ezredes szabadkozott, amikor gratuláltak, hogy milyen hős, meg minden, tehát hogy ő szabadkozott és szerénykedett, hogy ottan a környező civilek a di sőség, azok viselkedtek hősiiesen ebben a nagy csatában, ki ellen folyt ez a csata? Mi hangzott ott el, ki ellen?

2. oldal.

/1958. VI.13./

Molnár: A szovjet csapatok ellen.

Egy hang: Na most nem értettem, egy kicsit halkan beszélt, ezeket a csapatmozdulatokat, - hogy van ez a csapatmozdulatok?

Molnár: A Caudi ezredes felhívta a figyelmét a Maléter ezredesnek arra, hogy a csapat katonai helyzetét a legjobban úgy lehet megítélni, hogyha tudják ott, hogy milyen irányban folynak szovjet mozdulatok a dunaföldvári hidon keresztül. Én erre azt válaszolta Maléter ezredes, hogy a hírszerzés jól működik, és légi felderítés is folyik, és ők tisztában vannak a helyzettel.

Egy hang: Köszönöm.

Elnök: Más nincs? - Védők? - Tessék.

Másik hang: A beszélgetés végig magyar-angol nyelven folyt?

Molnár: Igen.

Másik hang: Ilyen kilőtt szovjet tankokat utközben, ahogy ..
járt, látott másutt is? Caudi

Molnár: Hogyne.

Másik hang: Módjában állott Caudi-nak ezt Maléter engedélye nélkül is megnézni?

Molnár: Igen.

Úryósz: Még egyet szeretnék. Kérem, akkor, amikor a szovjet csapatoknak a mozgásáról volt szó, akkor kérem szépen a szovjet csapatok erejéről is, - szóval, mennyi, merre mozog, ilyenekről is volt szó? -

Molnár: Nem, a tényekbe nem mentek bele, csak ez a kérdés merült fel, hogy milyen irányban mozognak a szovjet csapatok, ez dönti el, hogy mi a hadihelyzet, hogy mi a szovjet csapatok száma.

Elnök: Védelemnek nincsen? - Maléter Pál.

Maléter: Mikor voltak Önök állítólag a Kilián-laktanyában?

Molnár: Két alkalommal, illetve három alkalommal pontosan, egyszer csütörtökön délelőtt, aztán pénteken délelőtt, és végül pénteken este.

Maléter: Mikor találkoztak állítólag Önök velem a Kilián-laktanyában?

Molnár: Pénteken este 1/2 8 és 8 között.

Maléter: Elnök ur, péntek estére teljes .. alibim van, bent tartózkodtam végig a Parlamentben, és Kovács vezérőrnagy és Szilics vezérőrnagy tanuvallomásai alapján is velük együtt tértem a Parlamentből vissza a Kilián-laktanyába, tehát fizikai képtelenség, amit a tanu mond.

Elnök: Kérem, én azt kérdezem Öntől, találkozott Ön Caudi ezredessel?

Maléter: Találkoztam Caudi ezredessel, de nem a tanu jelenlétében.

Elnök: Nem a tanu jelenlétében.

Maléter: Nem a tanu jelenlétében, a tanu -

Elnök: Egy pillanat. Mikor találkozott?

Maléter: 1-én délben. Akkor visszajöttem, a Mindszentyéknél voltam fent, utána elmentem a Parlamentbe, onnét mentem a laktanyába ebédelni, és akkor jelentette nekem a tiszt, hogy itt van az angol katonai attaché.

Elnök: 1-én délben.

2. oldal.

/1958. VI. 13./

Maléter: 1-én délben.

Elnök: 1-e csütörtök volt. Kérem, ön határozottan tudja-e azt, hogy csütörtökön volt először és pénteken volt kétszer, másodszor. Határozottan állítja? Azt is határozottan állítja, hogy pénteken este találkoztak?

Molnár: Igen, - igen.

Elnök: És hogy ott volt a - este volt ez a találkozás?

Molnár: Este volt.

Elnök: Hány órakor?

Molnár: 1/2 8 és 8 között, egész pontos időt nem tudnék mondani, de egész biztos, hogy 1/2 8 és 8 között értek oda.

Elnök: És meddig tartott ezután?

Molnár: Talán egy fél óráig.

Elnök: És Ön jelen volt Caudi ezredes és Maléter Pál közötti beszélgetésen.

Maléter: Elbök ur, ez fizikai képtelenség.

Elnök: Kérem, a másik kérdésem. Ön milyen nyelven beszélt Caudi ezredessel?

Maléter: Németül.

Elnök: Egész idő alatt?

Maléter: Egész idő alatt.

Elnök: Tolmács nélkül.

Maléter: Nem, az elején Caudi bejött valakivel, bejött egy személlyel, és kísérte őket egy tisztem. Akkor egy személy, hogy a tisztem-e vagy aki Caudival volt, nem tudom, lementek az ügyeleti szobára, ahol szerdán otthagyták a csomagot .. szerdán este, mert akkor se voltak bent. Ez a személy ezt a csomagot visszahozta, és attól kezdve Caudival kettesben voltunk a szobában, 10-15 percen keresztül. Utána ő fogta magát és elment. Ez volt csütörtökön délben, pénteken én a Parlamentben voltam.

Molnár: Ez nem áll fenn, a Caudi ezredes nem tudott németül.

Elnök: Igen, hát a szembesítés eredménytelen volt.

Maléter: Elnök ur, engedje meg, hogy megkérdézzem a következőket. Tényi bizonyíték az, hogy én kezdettől kezdve minden kényszerhatás nélkül vallom azt, hogy Caudi ott volt. Most jön .. Caudinak az ottlétét, azt állítom, hogy Caudi ott volt csütörtökön délben, nekem -

Elnök: Valamit meg kell mondjak. Nem ezen van a hangsúly, hogy csütörtök délben volt-e, vagy péntek este, hanem azon van a hangsúly, hogy a tolmács jelen volt-e és a tanu volt-e a tolmács. Erről van szó. A tanu azt állítja, hogy ő mint tolmács jelen volt, angol-magyar nyelven folyt a beszélgetés.

Maléter: Német-magyar nyelven folyt a beszélgetés -

Elnök: Német-magyar?! Az nem megy.

Maléter: Német nyelven folyt a beszélgetés, én nem azt mondom, hogy Caudi irodalmi német nyelven beszél, ezt saját magamról se állítom, de hogy Caudi németül tud, az biztos, akármit mond a tolmács.

Elnök: Hiába, a szembesítés megtörtént és hát, ahogy én látom, a tanu szilárdan kitart a vallomása mellett, - vagy nem?

Molnár: De igen.

Maléter: Elnök ur, nekem akkor másik kérdésem a bizonyítás-kiégészítésnél, azt a tanut előállítani, illetve azt a tolmácsot előállítani, aki ott volt Caudival 1-én, mert 2-án fizikai képtelenség, hogy Caudi nálam lett volna. És részemre

2. oldal.

/1958. VI. 13./

viszont érdekes az, hogy tisztázódjék az, hogy -
Elnök: Volt másik tolmács is?

Maléter: Nem hiszem azt, hogy az angol követségen nem volt más tolmács.

Elnök: Nem arról van szó.

Maléter: Caudi kérhetett magának tolmácsot. .. /pár szót két személy egyszerre beszél, nem érteni/ .. egyre szeretnék elnök ur kitérni. /egy hang közbeszól egy szót, - elnök rászól./ A vizsgálat során bemutatnak nekem két jegyzőkönyvet, az angol katonai attachéval kapcsolatban. Az első jegyzőkönyvnél én felhívtam az illetőnek a figyelmét arra, hogy én az angol katonai attaché tolmácsát soha nem ismertem, nekem soha fényképét be nem mutatták, ugyanis a katonai attachénak a tolmácsa azt valotta, abban a jegyzőkönyvben, hogy ő a Kilián-laktanyában nem volt, és a jegyzőkönyvnek az aláírása Molnár József volt, utána volt a következő bekezdésben az, ne tagadja, bemutatottuk Maléternek az Ön fényképét, és felismerte Önt, - és erre kezdte a Molnár József aláírásu személy a vallomását megtenni.

Elnök: Kérem, ezzel mit kíván mondani?

Maléter: Ezzel azt kívánom mondani, -

Elnök: A tanu először tagadta a nyomasztás során és azután vallotta be?

Maléter: Én azt állítom, - hogy -

Elnök: Kérem, erre vonatkozólag kérdést nem teszek fel.

Maléter: Tessék?

Elnök: Erre vonatkozólag kérdést nem teszek fel.

Maléter: Én -

Elnök: Én azt kérdezem, határozottan fenntartja-e a vallomását vagy nem? Itt figyelmeztetem, hogy hamis tanuzást követ el, hogyha valakiről nem igaz tényeket állít megértette?

Molnár: Megértettem.

Maléter: Nekem egy kéréssem van, elnök ur, kérem megkérdezni a jelenlevő Nagy Imrét arra vonatkozólag, hogy péntek este a Parlamentben voltam-e, vagy sem?

Elnök: Kérem, ezt -

Maléter: Mert hogyha a Parlamentben voltam, elnök ur, akkor lehetetlen, hogy ott voltam, mikor ő a Kiliánban volt. Akkor lehetetlen, hogy velem beszélt.

Elnök: Egyéb kérdés?

Maléter: Ez volt a kérdésem, megkérdezni Nagy Imrét, hogy ott voltam-e?

Elnök: Tessék.

Nagy: Kérem szépen pénteken este valóban Maléter nálam volt, 7,8, 1/2 9 időpontban, akkor történtek azok az ismeretes események, Dudás letartóztatása, stb., akkor beszélgettünk.

Maléter: 1/2 11-kor érkezünk vissza a Kiliánba Kovács és Szűcs jelenlétében, ez az egyedüli, amit tudok mondani.

Elnök: Tanunak van valami észrevétele?

Molnár: Csak annyit szeretnék mondani, hogy én azt nem tudom, hogy ennyire pontosan, én úgy emlékszem, hogy ez pénteken volt. Ezt a részét, hogy csütörtökön volt vagy pénteken volt, ez nyitva áll, és de hogy én ott voltam, mikor Maléter ezredes

2. oldal.

/1958.VI.13./

beszélt Caudi ezredessel, és hogy ez az esti időpontban ezt feltétlenül fenntartom.

Elnök: Kérem, behoztak egy csomagot?

Maléter: Igen, behoztak.

Elnök: Ez a behozatal mikor történt?

Maléter: Az a behozatal szóval nekem átadták csütörtökön délben.

Elnök: Délben?

Maléter: Amikor Caudi ott volt, igen.

Elnök: Amikor Caudi ott volt. Beszélgetés előtt, vagy beszélgetés közben, vagy beszélgetés után?

Maléter: Beszélgetés közben.

Elnök: Beszélgetés közben. Miről folyt a beszélgetés, akkor, amikor beadták -

Maléter: Caudi kijelentette azt, hogy nem mint katonai attaché, hanem magán személyként jön hozzám, .. ismerős, ki akarta fejjezni jókívánságait a harchoz.

Molnár: Lehet, hogy volt, - kétségtelen, a jókívánságait kifejezte.

Maléter: A többit pedig a tanu hallhatta is mástól, s egyébként hozzá is költötte.

Elnök: Mástól hallotta vagy ott volt?

Molnár: Nem hallottam senkitől.

Elnök: Más észrevétel?

Maléter: Minthogy a tanu azt mondta, hogy lehet, hogy 1-én volt ott, kérem rögzíteni azt, hogy 1-én sem beszélhettem velük, mert 1-én délutántól kezdve este 10 óráig bent tartózkodtam a Parlamentben, akkor volt a Nagybudapesti Munkástanács az értekezlete, és 20 óra után saját magam olvastam be a rádióba, illetve a magnetofonra a nyilatkozatot, amelyben felhívtam a munkástanácsokat a munka felvételére. Tehát csütörtök estére is van alibim, éppugy van alibim szerda estére is, tehát lehetetlen, hogy bármelyik este lettek volna, csütörtökön délben voltak, tanunak arra viszont emlékezni kell, hogy nappal van-e vagy este -

Elnök: Egyéb észrevétele nincs?

Maléter: Az az észrevételem, a tanuvallomást teljes egészében fenntartom, de meg kívánom jegyezni, hogy az én értékelésem szerint még ezzel a b ebben a vallomásban sincs semmi olyan,

Elnök: Hát ez más kérdés.

Maléter: - Engedélyt kérem, hogy ezt rögzítsem, ebben a vallomásban sincs, bár vallomását nem ismerem el, de abban vallomásban sincs semmi olyan, ami kémadatokat közölné idegen erőkről, sem létszámról, általam - részemről, sem létszámról, sem irányról, sem csoportosításról szó nem volt. Ez viszont a kémszolgálatnak az alapja. Létszám, irány, csoportosítás.

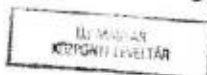
Elnök: várjunk csak, -

Maléter: .. Mindig csak azt tárgyalja, hogy Caudi mondott nekem valamiket, de hogy én mondtam volna Caudinak valamit, arról egy árva szót sem szólt.

Elnök: Ön fenntartja kérem vallomását?

Molnár: Igen.

é. / .

2. oldal.

/1958.VI.13./

Elnök: Más észrevétel nincs?

Maléter: Én elnök urat kérem arra, hogy ezt az én észrevételemet erősítse meg, hogy nem volt ebben a vallomásban semmi olyan, -
Elnök: Kérem, hát, én itten végighallgattam ~~egy~~ vallomást, annak az értékelését én nem tehetem egyénileg, mert én egyénileg nem ítélek, én egy tanácsnak vagyok a tagja. - A vádlottak közül másnak észrevétele, a tanuhoz nincs, - ezek szerint a kihallgatását befejezettnek nyilvánítom, távozhat, köszönöm.

Vég Tivadar tanúkihallgatása következik. /Az elnök figyelmezteti Vég-et a titoktartásra, - Vég a figyelmeztetést megértette.

Vég Tivadar, 1912, március 15. Budapest, műszerész, jelenleg rendőrezredes, nős, családos, VIII. Kálvátia tér 14.

Kopácsi Sándorral rokonságban, perben, haragban?

Vég: Nincs.

Elnök: Érdektelennek vallja magát?

Vég: Igen.

Elnök: Ön, 1956. október 23-a és november 4-e között hol - milyen beosztásban volt?

Vég: Vezető voltam, a VIII. kerületi kapitányságnak a vezetője.

Elnök: Ön tud-e arról, hogy milyen utasítást kapott - Ön akkor milyen utasításokat kapott október 23-a és november 4-e között Kopácsi Sándortól, aki abban az időben Budapest főkapitánya volt?

Vég: A kapitányságon csak 29-e vagy 30-a reggelén, tehát erre az időre - Kopácsi Sándortól a következő utasítást kaptam, már 23-án jelzések mentek, hogy - a készülődésről, felvonulás, bizonyos röpcédula követelések, amik voltak, megtiltották, hogy a rendőrség hozzányúljon, nem a rendőrség feladata, ez a párt feladata, egyik így kezdődött.

Elnök: 23-án Ön beszélt Kopácsi Sándorral?

Vég: Igen.

Elnök: Személyesen? Vagy telefonon?

Vég: Nem, csak telefonon.

Elnök: Ön felvetette Kopácsi Sándor felé azt, hogy röpcédulák és hasonló - röpcédulázás, és hasonlóak folynak a kerületében?

Vég: Igen, ezt jeleztük.

Elnök: Ezt jelezték. És intézkedést kért?

Vég: Intézkedés nem történt, az történt -

Elnök: De Ön kért intézkedést ezzel kapcsolatban Kopácsitól?

Vég: Kértem intézkedést, azt mondták, hogy ehhez hozzá ^{nem} nyúlhatunk, röplapok, ez nem rendőri kérdés, ez a pártkérdés, és szedje le a párt, szószerint ez volt.

Elnök: Na most utána mikor érintkezett újra Kopácsi Sándorral, milyen módon?

Vég: Dátumra nem tudnám, semórára megmondani, mert közben kaptam egy idegösszeroppanást az események alatt, -

Elnök: Ez mikor történt, amikor idegösszeroppanást kapott?

2. oldal.

/1958.VI.13./

Vég: Ez 24-én, vagy 25, - nem tudnám megmondani, azt hiszem, 24-én. Egy tény, - a tényeket, úgy gondolom itt a bíróságot a tények érdeklik, a kapitányság előtt gépkocsioszlopokban megjelentek,

Elnök: Ellenforradalmárok?

Vég: Ellenforradalmárok. Én felhívtam a budapesti rendőrkapitányság vezetőjét, Kopácsi Sándort, s közöltem vele, hogy igen fenyegető a helyzet, segítséget adjanak, mert az állományunknak egy része van bent, mert a bemozgatás, az állománynak a bemozgatása, - nem volt bemozgatva megfelelően az állomány. 10 óra körüli időben, tehát 23-án az állománynak egy részét az utcán lefegyverezték, elszedték a pisztolyát, amint bevonulni készültek, s az állománynak legnagyobb része nem birt bevonulni. Tehát már csonka állomány volt. És kértem utasítást, azt mondták, - tehát Kopácsi Sándor, vele beszéltem, azt az utasítást, adta, hogy a tömegre löni nem szabad. Tömegre löni nem szabad. A tömeg- tehát tárgyalni kell velük. És megkérdeztem, hogy miről tárgyaljunk, mert nekünk tárgyalni valónk nincs, nem tudom, mit tárgyaljak én az ellenforradalmárokkal, hogy mit tárgyaljunk? Tárgyalni kell, hogy a vérontást elkerüljük, lövöldözés ne legyen. Kérem, ez 23-án, vagy 24-én, - azt hiszem 25-én lehetett, nem bírok visszaemlékezni a dátumokra,

Elnök: 23-án nem.

Vég: 25-én lehetett ez, - úgy emlékszem, 25, az időre pontosan, azt nem, de azt tudom pozitív, hogy amikor mondtam, hogy ez a helyzet, és kértem, - megjelöltem helyeket is, hogy honán lehetne erősítést adni, és hogy rendet teremteni, és a vezető, Kopácsi Sándor, azt mondta, hát ha meg bírja szervezni, vagy tud csinálni, csinálja, de ő maga kvázi utasítást nem adott annak a szervnek, aki tudott volna segíteni, holott köztudott dolog volt, hogy a VIII. kerület, a IX. és a VII. az ellenforradalomnak a középpontja volt, nemcsak a kerületnek a bűnözői, hanem az országnak a bűnözői Oroszlánból és a legkülönbözőbb helyekről előzőlötték ezrével és tízezrével a kerületet. És ott hagytak egy pár száz emberrel, a kerületben, nem beszélek arról, hogy a fegyverzete véleményem szerint nem volt kielégítő. Egy más kérdés, tárgyalás .. talán nem bírósági tárgyalás tárgyát képezi, hogy ezt megelőző időben az állomány megállapításának a kérdésénél szinte majdnem vádlottként kezeltek, amikor felvettem azt, hogy a rendőri állománynak a létszáma kevés, és a fegyverzete nem kielégítő. Ennek volt egy előzménye, tisztelt bíróság, hogy lásson világosan, és tisztán, hogy maga az ellenforradalomnak az előkészülete, hogy nyilvánvaló, sok ismeretes, 1955-ben egy lakáskilakoltatásnál volt egy ilyen incidens, a Baross-utcában, ahol a rendőrünket leütötték, a huligánoknál jól megszervezett volt, amikor őrizetbevettem 13 embert, letartóztattam, a budapesti rendőrkapitányság az intézkedést átvette és azonnal szabadrálbra helyeztették a 13 huligánt. Egész estig ott rancsuroztak az utcán, a forgalmat leállították teljesen, az ellenforradalomnak, állítom azt, hogy a főpróbája volt már akkor, kijöttek oda különböző helyekről, a budapesti

2. oldal.

/1958.VI.13./

rendőrkapitányság átvette ott az intézkedést, Kopácsi Sándor-nak a helyette, Kiss István, átvette az intézkedést, és szabadlábba helyezte ezeket a bűnösöket, mert nem voltak ezek, - mind kivétel nélkül, fasiszta sűpredék volt, és hagyták, hogy heggeltől estig rajcsurozzanak az utcán, lezárták a forgalmat, nem lehetett közlekedni az utcán. - Most 24-én, - tehát azért az előzményt, hogy hogy nézett ez ki. És amikor szóltam ott, és kijöttek a vezetők, és szóltam, hogy itt nem kellene semmi más, mint kiadni a parancsot, és szétveretni 10-15 perc alatt szét lehetne verni megfelelő erővel.

- Kis is jöttek tanosztályoktól és csak éppen az volt, hogy parancsot nem adtak, hogy szétverjem őket. De azt állítom, hogy az ellenforradalomnak a főpróbája volt. És a huligánok attól kezdve a rendőri állománnyal a leggyalátlatosabb és legaljasabb módon viselkedtek. Nem beszélve arról, hogy időközben a sajtóban is megjelentek bizonyos olyan cikkek, amelyek előkészítették ezt. Visszatérve az eredeti kérdéshez, annyit, hogy amikor többször volt róla szó, hogy tárgyaljunk, és hogy miről tárgyaljunk. Hát tárgyaljanak a vérontást elkell kerülni. Sőt Kopácsi Sándor egyszer közölte velem, hogy, - perze az egy másik esetenél volt, - hogy a Parlamentnél valami lövöldözés volt. Hogy ezt a vérontást el kell kerülni. És inkább a fegyvereket adják át. És vonuljanak el, de lövöldözni nem szabad. És elgondolkoztam, kerestem már régen Párt -

Elnök: Kérem, egy pillanatra. A Parlament és lövöldözésről Kopácsi ekkor hivatkozott?

Vég: Nem. Egy más alkalommal hivatkozott, mert ott több ilyen hullámba voltak. Több hullámba voltak.

Elnök: Ott?

Vég: Több hullámba voltak ottan. Egy másik alkalommal ugyancsak, erre konkrétan emlékezem. Nemcsak én, mert magam nem voltam a szobában és amikor tárgyaltam kagylót így tartottam oda egy államvédelmi őrnagy, egy akkori államvédelmi őrnagy elvtársnak mellettem volt. És mellettem volt egy másik őrnagy, aki jelenleg a Belügyben teljesít szolgálatot és ugyancsak ott ült két vagy három százados. Tehát valami 8-an 10-en voltunk a szobában. És ezt végig ott tartottam a kagylót. Tehát nem egyedül, hanem mások is hallották ott velem együtt.

Elnök: Tehát az egyik alkalommal amikor értettem. Azért ismétlem meg, hogy jól értettem-e. Az egyik alkalommal Ön telefonon felhívta Kopácsi Sándort, mert teherautókon -

Vég: Igen.

Elnök: Ilyen huligán elemek a rendőrség - a Kerületi Rendőrkapitányság körül gyülekeztek. Igen?

Vég: Igen.

Elnök: Ön kért utasítást és segítséget.

Vég: Igen utasítást és segítséget.

Elnök: Erre válaszolta a Kopácsi Sándor hogy tárgyalni, tárgyalni kell és megkell egyezni löni nem szabad.

Vég: Igy van, sőt -

Elnök: Na most ez alkalommal mi történt azután?

Vég: Kérem a tárgyalások nem vezettek eredményre, mert hát miről, miről lehet szó. Egyet akartak, azt hogy a meglévő fegyvert - /nem fejezi be/ Már az emberek, az már egy más kérdés, ahányszor kimentek járőrbe, az embereket mindig letámadták a bandák és a fegyvert már az utcán elszedték. Ugy hogy az embereknek is egy része.. -

Elnök: Szóval a huligánok fegyvert kértek?

Vég: Fegyvert követeltek.

Elnök: A tárgyalások során.

Vég: Így van.

Elnök: Azután Önök akkor odaadták?

Vég: Nem!

Elnök: Nem adták oda. Mi lett a vége ennek?

Vég: Utána tömeg ott maradt, és ott fölfolt fegyverezve.

Ez a tömeg vegyes volt. Voltak ebbe katonák is és a legkülönbözőbb típusok. És hát nyilván nem olyan fegyverekkel voltak, ami sajnós nekünk volt. És ismét hogy itt egyetlen egy van a bajoknak az elállítására lövetni kell, mert itten nem bírjuk tartani. - Ne lödjünk a fegyvert adjuk át és vonuljunk vissza.-

Elnök: Szóval mikor ezek a tárgyalások eredménytelenek lettek. Utána újra felhivta Kopácsi Sándort?

Vég: Igen. Igen, igen - sőt -

Elnök: Ez mennyi idővel történt az első után? Körülbelül?

Vég: Hát nem sok idő telt el. - Kérem erre megkivánom jegyezni azt, hogy rengeteg olyan dolog van amire nem emlékszem. De éppen az egyik elvtársammal találkoztam össze. Lombos Lajos alezredes, aki a Budapesti Rendőrkapitányságon teljesít ma is szolgálatot. És így beszélgettünk a dolgokról és Lombos emlékeztetett az egyik alkalommal arra, hogy Kopácsi Sándor így állt mellette és a kezébe nyomta a kagylót. - Én már nem emlékeztem rá, és egy másik esetben is ez történt. Tehát is bediktálta ugyanezt. Tehát Lombos Lajos is mondta azt, hogy Kopácsi Sándor utasította, hogy mondja azt, hogy a fegyvereket adják át és vonuljanak el.

Elnök: Igen. És mi lett aztán végül?

Vég: Na most kérem az történt, hogy én a Központi Vezetőséget kerestem. A Politikai Bizottságot kerestem. Ebbe a zürzavarba nem lehetett megtalálni. Egy alkalommal később sikerült, de már ez akkor később volt. Akkor a fegyvereknek egy részét a lapátokra kivittük és ott pokróccal letakartuk. És a fegyvereknek a silányabbik részét, pisztolyok voltak ottan és voltak ottan karabélyok, ilyen összeszedett fegyver, mert egy csomó fegyvert összeszedtünk, - azt kidobtuk az udvarra és azt odaadtuk utasításra, azt elvitték. -

Elnök: Mást előadni kíván az ügyel kapcsolatban?

Vég: Kérem megjegyezni valóm egy volna még. Én nem kívánom itt sem sulyosbitani a dolgair * tényeket, a pusztán tényeket, mert eleget szenvedtem ezalatt az idő alatt. Egészségileg tönkre tettek. Azt, hogy 29-én, -nem kívánok én belevenni semmi célzatot, - de 29-én olyan utasítást adtak hogy az embereket éjjel és másnap teljes egészében az utcára..., csoportokba. A jelszó az volt, hogy fölszámolni a izét a huligánokat a fasisztákat. Köztudott, hogy olyan erőt képviseltek, hogy megmozdulni nem bírtak, mert ahol

- megmozdult ez a kis egység, hármásával birtuk kiküldeni és ott rögtön lefegyverezték. Mit eredményezett ez? Azt, hogy 30-án reggel mikor Köztársaság Térről a Pártháznak a támadása bekövetkezett, a Kapitányság ember nélkül volt. Egyébként sem képviselt erőt. De ugyanakkor beszóltam a Budapesti Rendőrkapitányságra tanuk jelenlétében. Kopácsi Sándorral nem tudtam beszélni, hanem helyettesével Kis Istvánnal beszéltem, hogy a Pártházat megtámadták azonnal vonjanak össze, aze én véleményem amit elmondtam akkor, hogy mozgatható erőt, ami van, mert a Pártházat megtámadták a huligánok, a fassiszták, az ellenforradalmárok. Erre azt mondták, hogy intézkedünk. Közben az történt, hogy a Pártházat szelötték. -

Elnök: Kopácsi Sándor védője van kérdés?

Védő: Kéremszépen, amikor először 25-én..., aznap kétszer telefonált? ... Kopácsinak? -

Vég: Lehet, hogy háromszor is. Nem tudom én az egész...

Védő: A Kapitányságon aznap megszűnt akkor azért a működés.

Vég: Nem szűnt meg. Nem szűnt meg -

Védő: Hanem?

Vég: hanem a fegyvereknek egy részét az ellenforradalmárok elvitték, amivel parancsot adta, hogy löni nem szabad és ki kell adni.

Védő: Tessék mondani tud-e Ön arról, hogy akár Ön, vagy akár más Kapitányság vezetője abban az időben ott ilyen hasonló intézkedést, mint amilyent Kopácsi tett Önnek, adott-e ki az Országos Rendőrfőkapitányság is?

Vég: Nem értem a kérdést.

Elnök: Hogy az Országos Rendőrfőkapitányság is adott ilyen intézkedést?

Vég: Nem, nem hiszem, erről nem tudok.

Védő: Nem is hallot Ön erről?

Vég: Nem hallottam.

Védő: Önök sem kaptak?

Vég: Nem kaptam, és nem is hallottam.

Védő: Nincs más kérdésem.

Elnök: A többi védőknek nincs kérdése - Kopácsi Sándor tessék előre jönni.

Kopácsi: Kérem megkivánom jegyezni, hogy a tanu alapvetően helyesen mondta el a kérdést.

Elnök: Szóval nem, szóval nem tagad - /nem fejezi be/

Kopácsi: Közbe szól/ Nem. Én egyetértek azzal ahogy elmondja. Néhány megjegyzésem lenne ezzel kapcsolatban, és egy kérdésem. -

Elnök: Tessék.

Kopácsi: Amikor mi beszéltünk. Emlékezetem szerint arról is beszéltünk, hogy az egy utcával arrébb lévő Tolnai Lajos utcában, amelyikben vagy 45-50 fő, órszemélyzeti rendőr volt, hogy oda vonuljanak át, hogy egyesítsék az erejüket. Erre emlékszik-e.

Vég: Kérem, erre az a megjegyzésem, hogy a Tolnai Lajos utcába nagyobb bajok voltak, mert nálunk még ez a meg szilárd volt. A Tolnai Lajos utcába ugynevezett Forradalmi Bizottságot alakítottak. Hát ennek a lehetősége elvult végve.

Kopácsi: Kérem ezt én nem tudtam. Én úgy tudtam, hogy ott erők vannak.

Vég: Ugynevezett Forradalmi Bizottságot alakítottak, elvont ennek a lehetősége zárva.

Elnök: A tényeket tisztázzuk? Kapott Ön olyan utasítást Kopácsitól, hogy menjenek át a Tolnai Lajos utcába?

Vég: Olyan utasítást, hogy a vegyvert adjuk át és vonuljunk vissza.

Elnök: A Tolnai Lajos utcába?

Vég: Nem a Tolnai Lajos utcába. Ugy mondta Kopácsi Sándor annak idején, hogy vonuljanak be. De az, hogy hova erről nem volt szó. Hogy vonuljanak be. - Én úgy értettem és nyilvánvaló, ez természetszerű, nekem nem volt felettes hatóságom sem nem előljáróm a Tolnai Lajos utca, hanem nekem a Budapesti Rendőrkapitányság volt a felettesem. Én értelemszerűen -

Kopácsi: Ha egyszer utasítást adtam, hogy vonuljanak be, az csak a Főkapitányságra történhetett. De én úgy emlékszem, hogy a Tolnai Lajos utcával kapcsolatban.

Elnök: Hát ezek szerint nem a Tolnai Lajos utcáról volt szó, hanem a Főkapitányságról, hogy oda vonuljanak be.

Kopácsi: Igen. - A másik kérdésem az, hogy beszéltem-e ÖNNEL arról hogyha a tárgyalások során olyan fenyegető a hangulat, hogy ki kell adni a fegyvereket, akkor az .. vegyék ki és rejtsek el a pincébe a szén alá, -

Vég: Nem! Nem!

Kopácsi: ... az iratokat is -

Vég: Nem, nem, egyébként a saját jólfelfogott eszemnél fogva, mert már megvoltam magam is .. zavarva, az, hogy bárhova fordultam mindenholnan csak ez, hogy tárgyaljanak. Az, hogy nem került ki minden fegyver, az, hogy a lapostetőn eldugtam fegyvereket a padláson eldugtam. Elásattam a izéba a szfniba, ahol kerékpárokat tartunk és a fegyvereknek csak a szemete került oda. Ezt a jól felfogott eszemnek és az ott lévő elvtársaknak, akik támogattak, annak köszönhetőm. De ilyen nem volt.

Elnök: Ilyen utasítást nem kapott?

Kopácsi: Hát kérem, hogy ez így megtörtént és hogy énnekem az emlékezetemben úgy él, hogy erről a kérdésről beszélünk ennek nyilván van valami kapcsolata, de nem érdekes ilyen szempontból a dolog.

Néhány megjegyzésem van. A tanu felvetette az 1955. ki-lakoltatás kérdését. Bár nem idetartozik. Valóban én is helytelenítettem ezeket a dolgokat. Akkor én szabad-ságon voltam. Ezt a kérdést később ismertem meg. Nem én intézkedtem. Valóban igaz van a tanunak abban, hogy ő nem egy értekezleten, vagy amikor közös értekezleten voltunk felsőbb szerveknél, felvetettük a rendőri erők létszáma kérdését és fölvetettük a fegyverzet kérdését. Ilyen fegyverekkel láttak el. Így álltunk, ebben az időben. Felőbb parancs utasítás volt.

Most csak még egy megjegyzésem van, 29-re vonatkozólag.

- 28-án kaptam meg az utasítást arra, - 28-án, vagy 29-én, a dátumra pontosan nem emlékszem, hogy a kormány nyilatkozata alapján a rend biztosítására, helyreállítására, hát, hogy lássanak rendőrt, együtt katonákkal járőrözni, kiküldtem az utcára. Hát nem hiszem, hogy olyan célzata lett volna, hogy én elve tudtam, hogy a Budapesti Pártbizottságot megtámadják és és -

Elnök: Igen. Kérem a tanu azt vallotta csak, hogy 29-én ilyen parancsot kapott, ezt Ön sem tagadja. -

Kopácsi: Igen, hát Ő ilyen parancsot kapott. Én alapvetően a tanu vallomását elismerem.

Egy hang: En, ugy értettem, hogy mikor Ön, a járőrözésnek az elrendelését, hogy Ön azt értette ebből parancsból, hogy a járőrözés elrendelése akkor, amikor az utcákon ilyen mozgalmas tüntetések vannak, az erők szétforgácsolását jelentette.

Vég: Így értem ma is.

Egy hang: Míg a Kapitányságon bent tartott, csomóban tartott emberek egy tüzerőt képviseltek.

Vég: Ma is így értékelem. Így értékelem ma is.

Egy hang: Ezt tartja Ő hibásnak Önnel szemben.

Vég: Igen.

Elnök: Jó de bocsánatot kérek. De itt nem arról van szó, hogy a tanu mit tart hibásnak, vagy nem hibásnak. Egy tényt mondott. A ténykérdés az volt, hogy járőrözést rendelt az a Főkapitányság, pontosabban Kopácsi Sándor, 29-én éjszakára. Ezt nem is tagadja a vádlott, tehát a tanu vallomása e tény tekintetében igaz. Hogy aztán a tanu hogyan értékeli ezt, a vádlott hogyan értékeli, és aztán végül a bíróság hogyan értékeli ezt, azt majd elfogjuk dönteni.

Kopácsi: Más kérdés nincsen.

Elnök: Igen, tessék helyre menni. A többi vádlottaknak kérdésük észrevételük nincsen. A kihallgatását befejezettek nyilvánítom. Távozhat. -

Balogh Józsefnét kérem. Tessék ide kijönni. Balogh Józsefné?

Baloghné: Balogh Józsefné vagyok.

Elnök: Tanuként fogjuk kihallgatni a Nagy Imre és társai ügyében. Mindenek előtt figyelmeztetem -

/figyelmezteti a tanu a titoktartás kötelezettségére.

A tanu a figyelmeztetést megértette.

A tanu személyi adatai: Balogh Józsefné, Medri Ilona.

Foglalkozása tisztviselőné, férjezett, egy gyereke van.

Lakása: XIV. ker. Kerékgyártó utca 22. Születési év, hely:

1927 október 24-én. /helyet nem mondja/

/ a tanu Nagy Imre személyét illetően, az elnök kérdésére, érdektelennek valja magát. /

/ Az elnök figyelmezteti a tanu az igazmondás kötelezettségére. A figyelmeztetést a tanu megértette/

Elnök: Ön milyen funkcióban volt, hol dolgozott 1956 október, novemberében.

Baloghné: A Divat- Kötöttáru Gyárban dolgoztam.

Elnök: Hát október végén, november elején?

Baloghné: Ugyanott.

Elnök: A Parlamentben járt?

Baloghné: 56 októberében?

Elnök: Igen.

Baloghné: Igen.

Elnök: És pedig hogy került oda, Hőviden megmondani, -

Balogné: Nem tudom a dátumot, hétfőn. 23-t, követő hétfőn.

Elnök: Igen

Balogné: Egy elvtárs a Parlamentből eljött értem a lakásomra. ..Gyula elvtárs és közölte, hogy Nagy elvtárs szeretné, ha én bemennék.

Elnök: Igen. Ön azelőtt is titkárnője volt nagy Imrének.

Balogné: Igen.

Elnök: Igen. És akkor éjszaka, 23-t követő hétfőn be is ment a Parlamentbe.

Balogné: Igen, bementem este -

Elnök: És attól kezdve ott dolgozott Nagy Imre mellett?

Balogné: Igen szombat délig -

Elnök: Tessék?

Balogné: Szombat délig, azaz november 3-án délig.

Balogné: /egyszerre beszél mindig az elnökkel/ November 3-án délig.

Elnök: November 3-án délben milyen körülmények között ment el? Miért ment el?

Balogné: Hát egyrészt nagyon fáradt voltam. A négy nap alatt nem aludtam semmit. Másrészt pedig a titkárságon felmerültek olyan kérdések amik, szóval engem idegessé tettek.

Elnök: Milyen kérdések merültek föl, hogy merültek fel, mi történt?

Balogné: Szóval néhány elvtárral ott összekülönböztem, szóval meglehetősen összeférhetetlen természetű vagyok. De akkor ilyen politikai vonatkozású kérdések merültek fel. Én nem tudtam az ellenforradalom jellegéről, még most sem állítom hogy én ezzel tisztában voltam, hogy ott mi történik. Tudniillik engem személyes kapcsolatok fűztek egyes elvtársakhoz és..., inkább azonkeresztül mértem le, hogy mi történik. Nagy elvtárral össze szólalkoztunk. Pontosabban én szólalkoztam össze Nagy Imrével.

Elnök: Nagy Imrével össze szólalkoztak és ..?

Balogné: Szóval nem összeszólalkoztunk inkább talán én sértődtem meg és hazamentem.

Elnök: Mi volt ez a beszélgetés Nagy Imre és Ön között?

A pontos konkrét tény tessék elmondani?

Balogné: Pontosán nem emlékszem rá, hogy pontosan mi volt. Olyan kérdések voltak, hogy helyes-e ez így, vagy nem helyes, de én talán nem tudtam, hogy mi helyes és mi nem helyes. Inkább azt, hogy így nem jó, ahogy van. Több ízben rendre utasítottak az alatt a négy alatt, hogy pánikot keltek azzal, hogyha azt mondom, hogy embereket a-

3. oldal:

/ 1958 VI 13./

- kasszának föl kint, vagy ilyen hasonló terror cselekmények történnek.

Elnök: Ki utasította rendre?

Balogné: Kétszer Nagy Imre, mondta, hogy ne csináljak pánikot.

Elnök: Ez hogyan történt?

Balogné: Egyszer szerdán történt. Szóval hétfőn mentem be. A dátumra nem emlékszem. Szerdán hazamentem a Ligeten keresztül mentem és ott egy néhány ember felvult akasztva, egyen ruhások voltak, én úgy láttam messziről és mikor visszamentem, akkor mondtam, hogy mi van. És akkor Nagy Imre, igen többek között .. és akkor mondta, hogy ne csináljak pánikot. Én úgy éreztem, hogy a szavam hihetőségében kételkedik és én arra nem szolgáltam eddig rá.

Második alkalommal a Budapesti Pártbizottság ostromából volt erről szó, amikor úgy emlékszem Szilágyi jött be, azzal a hírrel, hogy a Budapesti Pártbizottságot megtámadták, úgyuból lövik és úgy hiszem, hogy beskart menni, Nagy Imréhez, de talán én gyorsabb voltam és bementem és mikor ezt mondtam, akkor szintén ezt a választ kaptam, hogy ne csináljak pánikot, ..elfogják itélni.

Elnök: Ön személyesenmondotta Nagy Imrének, hogy lövik a Budapesti Pártházat.

Balogné: Igen.

Elnök: Személyesen, Ön bement Nagy Imréhez.

Balogné: Véletlenül ő pont egyedül is volt -

Elnök: És mondta, hogy lövik a Pártházat -

Balogné: Igen, eléggé fölindultam -

Elnök: És erre "agy Imre mit mondott?

Balogné: Ne csináljak pánikot hívjam a katonákat, ekkor megismételte, hogy hívjam a katonákat. Úgy emlékszem Maléter, Kopácsi és a Szücs jöttek, de talán még más is.

Utána megtárgyalták nyilván ezt a kérdést -

Elnök: Tessék, szóval Ön mikor bement. Nem tudom jól értetem-e. Bement, szólt, hogy lövik a Pártházat, igen?

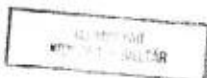
Balogné: Hát szóval, hogy megtámadták a Pártházat, a Budapesti Pártbizottságot és lövik.

Elnök: Igen.

Balogné: Megismételte, hogy hogy meg ^{támadták} kik támadták meg. Mondtam én nem tudom, hogy kik támadták meg, de állítólag lövik.

Elnök: Igen.

Balogné: Párt perc mulva megjelent Nemes Dezső elvtárs /néhány mondat lemaradt a vételről/

4. oldal.

/1958.VI.13./

rendbejón minden. Visszatérve annak a néhány napnak az eseményeire, kérdeztem, hogy hát mi volt ez tulajdonképpen, miért támadták meg, kit támadtak meg a Budapesti Pártbizottságok, és a külügyminisztériumot, akkor azt mondta, nem tartozik rám, és nem köteles nekem felvilágosítást adni, fáradt volt, ingerült volt, és azt hiszem, úgy mondta, hogy az az ő dolguk, hogy az el lesz intézve, az nem az én dolgom.

Elnök: Kérem, a varsói szerződés felmondásával és a semleges-ségi nyilatkozattal kapcsolatban, Ön, mint titkárnő tevékenykedett?

Baloghné: Nem. Tán annyiban, hogy talán egy vagy két telefont továbbítottam.

Elnök: Mit tud ezzel kapcsolatban? Időpontra emlékszik?

Baloghné: Szerda vagy csütörtök reggel volt.

Elnök: Mire emlékszik?

Baloghné: Azt hiszem 30-a volt ezen a napon. Szerdán vagy csütörtökön volt.

Elnök: Na most Ön mire emlékszik? Mit tud Ön közvetlen tapasztalatból?

Baloghné: Nem tudok sokat, annyit tudok, hogy akkor reggel, nem emlékszem, hogy kik, beszéltek róla ott a titkárságon; és mutatták is a plakátokat, amire az volt nyomva, hogy Magyarországnak semleges, de nem volt még kiadva a semlegességi nyilatkozat. Kossuth-címet volt a plakáton, kb. egy méter nagyságú .. volt.

Elnök: Ez reggel volt?

Baloghné: Reggel, igen. Korán reggel,

Elnök: És kik mutatták?

Baloghné: Erre nem tudok visszaemlékezni. Akkor nem is volt fontos, és később sem emlékeztem, mert sok ember .. És hát akik ott voltak, úgy emlékszem, Fazekas, Szilágyi, Tőkés Ottó, csodálkoztak rajta, hogy kik nyomtatták ki -

Elnök: Hogyan?

Baloghné: Csodálkoztak ezen a plakáton, hogy hogyan került ki az utcára, mikor erről még itt nincsen szó. Én nem tudtam róla, hogy van, én nem voltam bent a kabinetüléseken sohasem. Valaki bevitte a Nagy Imrének ezt a plakátot megmutatni, nem tudom, hogy kicsoda, nem tudom, hogy közben mi történt, azt tudom, hogy később összehívták a kabinetülést, ahol - azt megelőzően jött egy telefon, Szarka elvtárs telefonált a külügyminisztériumból, hogy közöljem, nem tudtam bekapcsolni, mert már szál-lingóztak a kabinet tagjai, a lengyelek beleegyeztek, nem mondta meg, hogy mibe, csak mondjam meg, hogy a lengyelek beleegyeztek. Bementem megmondani, Nagy Imre tudomásulvettem és én kijöttem, később még volt valami, nem emlékszem, hogy kicsoda, amiért bementem, és akkor úgy emlékszem, azt az utasítást kaptam, hogy kérjem el, vagy a külügyből, vagy a H.M.-ből az ~~az~~ ~~az~~ ~~az~~ semlegességi nyilatkozatot. Egy idő múlva egy magasrangú katonatiszt, nem emlékszem, - nem tudom, hogy ki volt, az illető hozta ezt a nyilatkozatot, bevitte, benthagyta, kijött, és én megint valamiért bementem, akkor hallottam, hogy Tildy Zoltán mondta, hogy ne siessük el ezt a dolgot, nyilván a

osztrák

4. oldal.

/1958. VI.13./

- semlegességi nyilatkozatról volt szó.
- Elnök: Azt nem tudja konkrétan, hogy miről volt szó, csak -
- Baloghné: Arról volt szó, mert az volt nyitva, de nem tudom, hogy pontosan mivel kapcsolatban.
- Elnök: Nem tudja pontosan, mivel kapcsolatban, de annyit hallott, hogy Tildy Zoltán azt mondta, hogy ne siessük el a dolgot?
- Baloghné: Igen.
- Elnök: Most tud még ezzel kapcsolatban?
- Baloghné: Hát ugyanaznap még jött a külügyminisztériumból Erdős Péter, két nő - az egyik a felesége volt, az -
- Elnök: Erdős Péter vagy Mőd Péter?
- Baloghné: Én Erdős Péterre emlékszem, Mőd Péter is volt, az egy olyan kövérebb azt hiszem, nem vagyok benne biztos, egy olyan kissé kopaszodó -
- Elnök: Szóval az újságíró, nem a külügyminisztérium -
- Baloghné: Hát akkor ők azt csinálták, a külügyes dolgot, - Mőd Péter is ott volt, és Erdős Péter nevére is emlékszem, hogy ott volt. Még valaki volt, hárman voltak, akinek - az egyiknek közülük a felesége terhes volt, eléggé utolsó időben, és az az asszony is ott volt, és még egy gépirónő, a külügyminisztériumból. Ők csinálták akkor aznap a semlegességi nyilatkozatot.
- Elnök: Ez már a kabinettilés után volt?
- Baloghné: Vagy közben, vagy utána.
- Elnök: Van kérdés? - Tessék.
- Nagy védője: Amikor Ön bejelentette Nagy Imrének a nagybudapesti pártbizottság ostromát, milyen intézkedéseket csinált aztán?
- Baloghné: Ő mondta, hogy hívjam a katonákat, a Katonatanácsot, és azok meg is érkeztek. Valamelyik - nem tudom, hogy - én ezeket nem ismertem azt megelőzően, és a nevekre így nem tudok emlékezni, az egyik kijött, és mondta, hogy felháborító disznóság és valahova telefonált, hogy küldjenek csapatokat. Nem tudom, hogy kihez telefonált, - szóval úgy nézett ki, hogy intézkedést tennének a katonák talán, hogy -
- Elnök: Kik voltak azok a katonák, akiket bevitt?
- Baloghné: Én a Maléterre emlékszem, a Szűcsre és a Kovácsra. Lehetséges, nem ezek voltak? - A Maléterre -
- Elnök: Én nem emlékezhetek, mert én nem voltam ott, úgyhogy csak Önnek kell tudnia.
- Baloghné: Szóval én ezekre emlékszem.
- Elnök: Nincs kérdés? - Nincs kérdés? - Tessék.
- Ügyész: Kérem, lenne szíves megmondani, hogy az Ön személyes észleletein kívül más atrocitásokról, vérengzésekről is futottak-e bejelentések a titkárságra?
- Baloghné: Igen, a Pártközpontból azt hiszem, az agit.prop. osztály, amelyik részlege még működött, küldött gépeit jelentéseket az országban történő atrocitásokról.
- Ügyész: Ezeket is Ön bevitte Nagy Imréhez?
- Baloghné: Ugy emlékszem, hogy egy alkalommal, mikor már én bent voltam, elolvastam, rémes dolgokról volt szó benne, bevittem, valószínűleg nem a legjobb időben, mert - szóval nem tudom, egyszer, vagy kétszer, többször is zúgtam, hogy mi van benne,

4. oldal.

/1958. VI.13./

- és átfutotta, és úgy emlékszem, azt mondta, hogy hát tulaj-
zás azért, és tegyem el.
- Ugyész: Volt-e Nagy Imrének olyan megnyilatkozása -
- Elnök: Nem értettem valamit.
- Ugyész: Hogy ez tulajzás lenne.
- Baloghné: És tegyem el, és ő más irányból ezekről a dolgokról informálva van, ne adjam be.
- Ugyész: Ezt akartam megkérdezni, volt-e olyan megnyilatkozása, hogy a továbbiakban ezeket a jelentéseket ne adja be?
- Baloghné: Nem is adtam be.
- Ugyész: Volt ilyen megnyilatkozása.
- Baloghné: Igen.
- Ugyész: Ezek után Ön -
- Baloghné: Más irányban ő informálódik erről, én ezeket ne -
- Ugyész: Ugyhogy azután Ön ezután nem is adta be, csak úgy a személyes észleléseit -
- Baloghné: Nem, én elolvastam, és -
- Ugyész: Köszönöm.
- Elnök: Van kérdés? - Tessék.
- Nagy védője: Kérem, Ön tisztviselő, ugye?
- Baloghné: Igen.
- Nagy védője: Kérem, meg tudja tehát mondani, milyen a tisztviselői életmód, formális .. hivatal szempontjából akkor a Miniszterelnökségen normális volt-e, vagy mi volt?
- Baloghné: Nem tudom, hogy - azt hiszem, a védő?
- Nagy védője: Igen.
- Baloghné: Bocsánat, hogy megkérdezem, a Kelemen elvtársat ismerem, a többi nem, hogy honnan .. a kérdés, és miért,
- Elnök: Kérem szépen, az a -
- Baloghné: Esetleg közömbös, engem érdekel. - Igen, értem az Ön kérdését, a legnagyobb felfordulás volt ott, a hivatali élet vagy rendezett körülményről beszélni ott nem lehetett.
- Nagy védője: Milyen volt Nagy Imrének az állapota? Állandóan ott volt az azatt az idő alatt, amíg Ön ott volt?
- Baloghné: Ott volt, általában nem pihenhetett, mindennap ott 1-2 órát aludt.
- Maléter védője: Kérem szépen, hány óra volt akkor, amikor Ön a pártház ostromáról értesült, és közölte ezt?
- Baloghné: Nem tudom.
- Maléter védője: A nap melyik szaka?
- Baloghné: Tessék elképzelni, hogy estétől reggelig és reggeltől estig az ember fent volt, nem emlékszem az időre.
- Maléter védője: Ezt követően, a közlést követően kb. mennyi idővel volt - hány órát követően vezette be a három katonatisztet Nagy Imréhez?
- Baloghné: Elég gyorsan. Nem tudom az időt, -
- Maléter védője: Csak annyit tud, hogy elég gyorsan.
- Baloghné: Szóval nem telt el azt hiszem egy óra.
- Elnök: Köszönöm, védőknek nincs kérdése. Nagy Imre.

4. oldal.

/1958. VI.13./

Nagy: Kérdésem van, észrevételem is van.

Elnök: Először talán én szembesíteném. Ön eddit azt állította, hogy Ön nem hallott egész november 4-e előtt egyetlen egyszer sem arról, hogy a Köztársaság-téren bármi történt volna.

Nagy: Hogy a Köztársaság-téri párház ellen támadást intéztek, erről nem hallottam -

Elnök: Most itt hallotta a tanu vallomását. Fenntartja azt az állítását, hogy -

Nagy: Igen, és ezzel kapcsolatban nekem észrevételem van.

Elnök: Kérem, fenntartja azt a -

Nagy: Fenntartom, -

Elnök: Ön fenntartja, hogy személyesen -

Baloghné: Igen, fenntartom.

Elnök: Mondotta, - Nagy Imre akkor hol volt?

Baloghné: Az asztalánál ült.

Elnök: Íróasztalánál ült?

Baloghné: Igen.

Elnök: Ön az íróasztalával - Ön hol helyezkedett el?

Baloghné: Nyilván ott előtte valahol 1-2 lépésnyire.

Elnök: Igen. És szemben állt Nagy Imrével, amikor mondotta?

Baloghné: Igen, nálunk ez volt a szokás, szembe kellett állni.

Elnök: Határozottan fenntartja, hogy arról szólt, hogy a Köztársasági téri párházat megtámadták,

Baloghné: Igen, - igen.

Elnök: Ön fenntartja, hogy nem hallott róla?

Nagy: Igen, én változatlanul fenntartom.

Elnök: Hát a szembesítés eredménytelen ezek szerint.

Nagy: Megengedi elnök ur, nekem kérdésem, észrevételem van, a a hallottakkal kapcsolatban. Mióta voltunk mi munkaviszonyban Önnel?

Baloghné: 1950. május 19-étől, - júniustól.

Elnök: 50 júniustól.

Nagy: Az adminisztratív osztályon, utána pedig az első miniszterelnökségem idején a miniszterelnökségen. Előfordult-e egyetlen esetben is, hasonló jelenet, mint amiről Ön most már nem is egy, hanem több alkalmat említ, hogy én Önnel szemben akár felindultan, vagy durván, vagy elutasítóan viselkedtem volna?

Baloghné: Nem.

Nagy: Nem? - A miniszterelnökségen tehát - rólam van szó, mert hisz Ön énmeltem dolgozott, volt-e olyan szokás, hogy anyagokat nekem referálnak, akármilyen természetű anyagot, Ön, amikor az anyagokat hozzám behozza?

Baloghné: Igen.

Nagy: Milyen anyagokat referált?

Baloghné: Miniszterektől beérkezett anyagokat.

Elnök: Hogyan?

Baloghné: Azt hiszem, arra tetszik gondolni, hogy beérkezett anyagokat referáltam, nem .. csak beadtam ugy.

Nagy: Nem, - nem , beadták, letették az asztalra, lehelyezték, és én amikor megérkeztem, ott találtam már mindent az asztalomon, és akkor kezdtem el, - és utána következett az intézkedés.

Elnök: Kérem, az volt a kérdés, - és én szeretném, - úgy látom, kénytelen vagyok itt a beszélgetés helyett fenntartani azt, hogy indítványozni tessék - A Nagy Imre kérdése az volt, hogy előfordult-e máskor is, hogy amikor bevitt valamilyen anyagot, annak tartalmát megmondta, hogy miről van szó abban az anyagban?

Baloghné: Hát az adminisztratív osztályon, amíg a pártközpontban dolgoztunk, úgy volt, ahogy most elmondta Nagy Imre, letették az asztalra, akár én, akár az előzőm. Határidő .. lapok közé beraktuk, alá volt húzva a fontosabb része, és akkor nézte meg, amikor akarta, a Minisztertanácsnál hosszabb anyagokat referálni szoktam, - mondjuk az 56-os néhány napra, tekintettel arra a rettenetes felfordulásra, ami ott abban a három szobában volt, nem is került sor rá, hogy referálni kelljen, mert soha egyedül ugyyszólván nem volt, másrészt pedig nem voltak olyan anyagot, amit referálni kellett.

Elnök: Referátum jellegűek voltak, hogy azt jelentette, hogy bevitte Ön, mint titkárnő a főnökének, és megmondta, hogy erről meg erről hozok egy anyagot.

Baloghné: Az anyagban erről és erről és erről van szó. Hát ez a lényeg.

Elnök: Ez nem volt szokás soha, Ön szerint?

Nagy: Nem. Azt mondom, amit itt meg is erősített Baloghné, hogy pártanyag, fontosabb kormányzati anyag, vagy ilyen - kormányzás - honvédelem érintő anyagot a Baloghné, mint titkárnőm, nekem nem referált.

Elnök: Hát nyilvánvalóan - tehát erről, - itt nem arról van szó, itt nem is erről van szó, arról van szó, hogy egy információ-ról megmondta-e, hogy miről szól az az információ, amit írásban elküldtek?

Nagy: Igen, erre irányul a kérdésem,

Elnök: Kicsit hosszán tetszik kérdezni, ahelyett, hogy a kérdést egyenesen fel tetszene tenni! Hát tessék indítványozni, milyen kérdést tetszik kívánni feltenni?

Nagy: Hát kérem, akkor én folytatom, nem kérdéssel, hanem észrevételekkel.

Elnök: Tessék.

Nagy: Baloghnének az a vallomása, hogy a budapesti pártházat megtámadták és hogy ezt nekem tudomásomra hozta, eddig - az eddigiéik során ellenem nem is merült fel. Itt a vizsgálat során tudtam arról, ismerkedtem meg azzal, hogy Nemes Dezső ezzel a hírrel be akart jönni hozzám, de nem tudott bekerülni hozzám.

Elnök: Kérem, megállapításom, hogy Balogh Józsefné ezt a nyomozati vallomásában is elmondotta.

Nagy: Én nem tudok róla, hogy ilyen vád -

Elnök: Kérem, ez ténykérdés, megállapítom, hogy a nyomozati vallomásában benne van. Tessék, további észrevétel van?

Nagy: Én tehát itt le kívánom szögezni, Baloghné részéről ilyen közlés nem történt, -

4. oldal.

/1958.VI.13./

Elnök: Ezzel kapcsolatban már a szembesítés ugylátom, hogy eredménytelenül megtörtént. -

Nagy: A másik kérdés, - a másik észrevételem, azt mondja, hogy azt a bizonyos párt információs anyagot, amit a pártból küldtek át, én elhárítottam, és azt mondtam, hogy nem kell nekem azt többet bemutatni, más oldalról kapok én információt és arra nekem szükségem nincsen. Kérem szépen, ilyen - az én számból Balogné felé el nem hangzott.

Elnök: Kérem, álljunk meg egy percre. Fenntartja Balogné a valóságát?

Balogné: Fenntartom, én így emlékszem, hogy ez volt.

Elnök: Így emlékszik. Határozottan emlékszik?

Balogné: Igen, határozottan, azért raktam el a többi. - Nálunk nem volt az szokás, hogy én bármit az asztalra tehessek, szóval eltegyek anélkül, hogy én arra utasítást kaptam volna.

Elnök: Ettől kezdve pedig eltette azért, mert erre utasítást kapott azzal, hogy máshonnan kap információt.

Balogné: Nem tud sok volt, 4-5 darab talán.

Elnök: Igen, hát - kérem, megállapítom, hogy a szembesítés ismét -

Nagy: Meg kell jegyezmem, hogy Balogné - ez dicséretére válik - nem olyan titkár, aki azzal, hogy én így valamit elhárítok, - fontos közlés, amit tett - azzal ő beéri, és egyszerűen iratárba teszi az anyagot.

Elnök: Mit csinált volna? Bocsánatot kérek, a világ legjobb titkárójának, hogyha főnöke azt mondja, hogy nem kívánom, hogy bemutassák az anyagot, akkor mit csinál?

Nagy: Nem, mert ő nem ezt csinálta, hanem volt rá eset, amikor anyagot kétszer-háromszor is visszahozott, vagy ismételtén - vagy folyamatosan jövő anyagokat nekem továbbra is változatlanul bemutatott, és mint ahogy az előbb vallottam, ők eleve elolvasták, aláhúzták, hogy az olvasás könnyebben menjen, megkönnyítsék az én munkámat. Ezt megtették. Ebből az alkalomból viszont, Balogné vallomása szerint az derül ki, hogy nekem egyszer ezt mondta, és erre fel -

Elnök: Ön mondta neki, egyszer azt, hogy többet ne mutassák mert, mert ezek tulzottak, máshonnan kap információt.

Nagy: Soha ezt Balogné azelőtt nem tette, és én állítom, hogy most sem - volt részemről ilyen törekvés, hogy ő ezt rakja le. Felmerül a kérdés, másoknak, valakiknek megmutatta ezt az anyagot, mert ez egy olyan természetű anyag, ami nem titkos, amit másoknak is meg lehet mutatni, államminiszterek közül, vagy a titkárság vezető tagjai közül?

Balogné: Hát azt nagyon jól tetszik tudni, hogy ami az elnök részére jött, azt más ritkán látta. Akik ott dolgoztak akkor a titkárságon, azok látták, meg is tárgyaltuk, hogy mi történt. Ez az Ön címére jött, én azt tudtam, rá volt írva, hogy készült mit tudom én 15 példányban, kapják a politikai bizottság tagjai, mint a kormány tagjai, az Ön címére érkezett anyagok soha nem tartoztak másra.

Nagy: Ezzel az anyaggal kapcsolatban még meg kívánom jegyezni, és a Balogné vallomásával kapcsolatban, hogy amint itt már a tárgyalás megelőző folyamán nem egyszer elhangzott tanuk részéről, hogy amikor valamilyen kérdés felmerült, én voltam

4. oldal.

/1958.VI.13./

az, akifigyelmeztettem őket az ellenforradalom veszélyére, hogy alábecsülik, lebecsülik, nem helyesen értékelik, és így tovább. És ugyanakkor, amikor nekem ez az álláspontom, és én ennek kifejezést adok másokkal szemben, ugyanakkor pedig Balogné felé én így nyilatkozom meg. Én azt hiszem, hogy ez a kettő egyáltalán nem egyeztethető össze.

Elnök: Szóval a szembesítés az már megtörtént, Ön továbbra is megmarad. Tessék, további észrevétel van-e?

Nagy: Észrevételem igen, van még. Hivatkozott itt Balogné a kabinetüléssel kapcsolatban, a november 1-i kabinetüléssel kapcsolatban egyrészt a telefonra, ami a lengyelek -

Elnök: Igen. Ezt is tagadja?

Nagy: Beleegyeztek, - rögtön, - a másik pedig az osztrák semlegesség.

Elnök: Nem, kérem, maradjunk amellett, hogy ha kérdezem, akkor válaszol, vagy megtagadja a választ.

Nagy: Össze.. -

Elnök: Bocsánatot kérek, joga van megtagadni a választ.

Nagy: Nem tagadom meg.

Elnök: Hát akkor tessék válaszolni arra, hogy igaz-e amit Balogné mondott, hogy a kabinetülés előtt - amikor kezdtek összejönni a kabinet tagjai, akkor ment be Önhez és mondotta meg, hogy Szarka elvtárs azt üzenni, hogy a lengyelek beleegyeztek.

Nagy: Kérem szépen, ezzel kapcsolatban az a megjegyzésem, hogy ez nem november 1-én, hanem november 2-án történt, mert ez megtörtént, ez tény. T. i. november 1-i kabinethatározat -

Elnök: Kérem, egy pillanat. - Mikor történt ez?

Balogné: Kérem, én a nyomozati vallomásban is megmondtam, úgy emlékszem, hogy a semlegességi nyilatkozat előtt volt.

Nagy: Nem lehet, tekintettel arra, hogy a november 1-i kabinetüléssel hoztunk határozatot, és annak az alapján fordultunk mi a lengyelekhez, én beszéltem a lengyel követtel 1-én, és 2-ára jött meg a válasz, amit a külügyön keresztül megkaptunk, arról volt ugyanis szó, hogy a lengyelek beleegyeznek-e abba, hogy a Szovjetunióval való tárgyalások színhelye az Varsóban legyen. Feltételezve azt, hogy a Szovjetunió beleegyezik. Ez 2-án volt -

Elnök: Kérem szépen, Ön határozottan emlékszik arra, hogy ez a semlegességi nyilatkozat elhangzása előtt történt?

Balogné: Ugy emlékszem, hogy akkor történt, ez aznap, amikor a plakátot hozták, reggel, - vagy már elkezdődött az ülés, vagy akkor kezdődött volna, de hiszen mindennap hat ülés kezdődött meg, úgyhogy -

Elnök: Hát ugy látzik, a szembesítés - ténykérdés, -

Nagy: Én kérem - ténykérdés -

Elnök: és etekintetben ismét a szembesítés ugylátszik, hogy eredménytelen.

Nagy: Fizikailag lehetetlen, logikailag .

Elnök: És ön -

Balogné: Én nem tudom, hogy mire vonatkozott az az értesítés.

Elnök: Nos, további kérdés.

4. oldal.

/1958.VI.13./

Nagy: Osztrák semlegességi nyilatkozat kérdése. Mi ezt a külföldről kértük át, november 1-én délelőtt, anélkül, hogy határozatot hoztunk volna,

Elnök: Ezt nem tagadja?

Nagy: Nem, ez megtörtént, áthozták és megnéztük, mert nem volt fogalmunk a semlegesség problémájáról. A plakát kérdése. A plakátot, amit én szintén vallomásban elismertem, valóban láttuk, bemutatták. Ez azonban nem egy plakát-tervezet volt, ami a mi részünkről indult volna el, hanem bemutatták, hogy ıme az utcán már ilyen plakátok jelentek meg, hogy honnan, miképpen, hogyan, arról én, de a jelenlévők sem tudtak, láttuk a plakátot.

Elnök: Értem. Itt ez nem plakáttervezet volt, amit - terjesztés végett mutattak be, hanem olyan plakát, ami már kint volt. Igen?

Baloghné: Igen. Én ezt is állítottam.

5 oldal.

/1958.VI.13./

Elnök: Van még észrevétel ?

Nagy: Igen. A nov-3-i eljövetele Balognénak a Minisztertanács épületéből, tudniillik ez kapcsolatos egy bizonyos beszélgetéssel, amit ugye mondott, hogy ugye mondjam incidenssel kettőnk között.

Elnök: Ebből az az érdekes, meg kell, hogy mondjam, a per szempontjából, hogy akkor ismét felvetette Balogné, hogy milyen atrocitások történnék, mi van itt -

Nagy: Azért térek erre ki -

Elnök: Tessék akkor röviden.

Nagy: Ezzel kapcsolatban ismételtén azt kell mondanom, hogy nem ugyazajlott ez le, ahogyan Balogné mondja, semmiféle incidensem nekem Balognéval, az egész idő alatt, amit együtt dolgoztunk 50-óta, soha nem volt, mindig a legkorrektebb viszony volt egymás között, ekkor sem volt beszélgetés, ilyen nem volt. Ő nekem jelentette november 3-án, hogy elmegy haza, délután 2-óra felé, pontosan nem tudom, de azzal, hogy vasárnap nem jön be, ellenben hétfő reggel munkára jelentkezik. Szóval más -

Elnök: Kérem, ön azzal ment haza, hogy hétfő reggel munkára jelentkezik ?

Balogné: Azzal mentem el, hogy meg fogom látni, bejövök-e. Én nem voltam a Minisztertanács állományában.

Elnök: Tudom, értem. De most itt van két állítás, a Nagy Imre azt állítja, hogy ön határozott ígéretet tett arra, hogy hétfő reggel bejön ?

Balogné: Határozott ígéretet nem tettem, mert nem is volt biztos, hogy a gyerekek mi lesz. Édesanyámnál helyeztem el arra a négy napra és ott elég nagy utcai harcok voltak, a Keleti környéken, és nem vállalta tovább, hogy esetleg ő nála pusztuljon el a gyerek.

Elnök: Szóval lehet, azonban, hogy szó volt arról, hogy hétfő reggel bemeleg ?

Balogné: Igen.

Elnök: Lehetséges. Ez a szembesítés bizonyos fokig'..

Balogné: Szó volt róla, megkérdezte, hogy visszajövök-e és én mondtam, hogy lehetséges.

Elnök: Igen. Na jó. Más észrevétel ?

Nagy: Más lényeges nincs. Szóval az alapvető kérdésekben fenn tartom a véleményem.

Elnök: Akkor leülhet. Többi vádlottaknak nincs észrevételük ?

Nagy: Akkor a kihallgatásit befejezték nyilvánítom, távozhathat.

Ügyész: Szót kérek.

Elnök: Tessék.

Ügyész: Milyen tisztelt Legfelsőbb Bíróság Népbirósági Tanácsa, a Legfőbb Ügyészség beszerezte az 1956 október és novemberi magyarországi ellenforradalom idején a nyugati sajtó tudósítók és filmriporterek által készített félmfelvételeket és az ellénforradalom alatt és után a nyugati sajtóban 'life'-ben stb. megjelent terror cselekményekről készült felvételeket. Tisztelettel indítványozom ezek ismertetését. Egy film, aminek az ismertetését kérném.

Elnök: 10 perc szünetet tartunk.

Elnök: Megállapítom, hogy a Legfőbb Ügyészség beszerezte az 1956. október-novemberi magyarországi ellenforradalom idején a nyugati sajtó tudósítók és filmriporterek által készített filmfelvételeket és az ellenforradalom alatti és után a nyugati sajtóban Life-ben stb. megjelent terror cselekményekről készült felvételeket. Az 1957 évi 34-es .. alapján az ügyész tárja a vádlottak elé a bizonyítékokat, úgy hogy ezek szerint ~~is~~ ez is bizonyíték és ezért engedélyezem ennek a vetítését. - Tessék hátrafordulni.

/Filmvetítés/ /10 perc szünet./

Elnök: Az eddig - mint a törvény előírja, minden bizonyításra a vádlottaknak, jelenlévőknek észrevételezési joga van. Kivén-e a védelem részéről valaki észrevételt tenni? Nem. A vádlottak részéről kivén-e valaki észrevételt tenni?

Maléter: Igen.

Elnök: Tessék.

Maléter: Engem november 3-án éjjel fogtak el. Hogy november 3-a után mi történt Magyarországon területén, a november 4-én elhangzott rádió nyilatkozat milyen eredményeket váltott ki, azt én nem tudtam. Hogy milyen harcok voltak, azt se tudtam. Hogy Budapesten október 23 és november 3-a között mi történt, arról lényegében annyit tudtam, amit magam körül láttam a Kilián-laktanyában, illetve, amit 24-én láttam fenn a várban. Akkor a kijárási tilalom biztosítása érdekében hatódmagammal járőröztem és vissza zavartam az embereket a házakba. Ezt láttam. De hogy gyilkosságok történtek, három ~~száz~~ gyilkosságról hallottam, de amikor minden esetben utána rögtön kiadtam a parancsot arra, hogy számolják fel és fogják el azokat, akik ezeket elkövették, s jelentették, hogy részben felszámolták, részben elfogták őket, részben már nem találtak ott senkit. Én másról nem tudtam. Azok, akik hozzám bejöttek a Kilián-laktanyába, azok a küldöttségek, tán a ceglédin kívül mind munkás .. - Most láttam ezt a filmet és azért a film után mondom el ezeket, mert nekem eddig az volt a véleményem, hogy a nekem a vizsgálati szervek által bemutatott dokumentációs anyag célzatos és nem igaz, hamisítvány. Itt befolyásolt engem talán az is, mert a dokumentációs anyagokban a velem kapcsolatos részek között vannak olyanok, ami nem igaz. Tehát feltételeztem azt, hogy ha az, ami velem kapcsolatos nem igaz, hát miért legyen igaz másé. Nem tudtam, hogy a pártbiztat mikor támadták meg, 29-én, 30-án, vagy 31-én, három vizsgálat ezt háromféleképpen mondta, s hát ez természetesen, most láttam ezt a filmet és a filmnek a film részére, legfeljebb egy bolond mondja azt, hogy hamisítvány. Én azért jöttem ide ki, hogy kiejelntsem azt, hogy ezekkel a gyilkosságokkal és semmivel, ami a népi demokrácia megdöntésére irányult akkoriban, nem értek egyet. ~~xxxx~~ Nem értettem egyet akkor sem, hát iparkodom bebizonyítani. Ezt akartam mondani.

6 oldal.

/1958.VI.13./

Elnök: Más vádlottaknak észrevétele ?

Tildy: Nekem van.

Elnök: Tessék.

Tildy: Azt szeretném csak elmondani tisztelettel, hogy ezt az egész ellenforradalmi mozgalmat, Magyarországnak ezt a tragikus két hetét én lényegében csak a vizsgálat során ismertem meg. Most ezekből a filmek engem nagyon mélyen megrendítettek és elmondhatatlanul sajnálom, hogy a nevem összekötődött akaratom és tudtomon kívül ezekkel a dolgokkal. Mindig az emberség és az emberiség, az emberek szeretete alapján állottam. Nagyön őszintén mondhatom, hogyha nem ezt a dokumentációs anyagot, ennek a tizedrészét, vagy egyrészét láttam volna, azokban a napokban, abban a hat napban, amit benn töltöttem, haladéktalanul kiváltam volna onnan.

Elnök: Tessék, Donáth Ferenc,

Donáth: Elnök ur az igazságnak megfelelően ... azt a Parlamentben, akik tartózkodtak.. hogy ne tudták volna azt, hogy mit történik a városban. Igenis ezek a fehérterrorista banditák tevékenységéről a hírek a Parlamentbe bejutottak. A magam védelmére nem kívánok semmit sem felhozni, amit elmondottam, hogy .. felléptünk, ezt én már elmondottam, azt, hogy annak ellenére kitartottunk Nagy Imre és kormányja mellett, ezt különböző tényekkel lehet magyarázgatni, de megérteni nem.

Elnök: Többieknek nincs észrevétele ? Tessék Kopácsi Sándor.

Kopácsi: Csak egész röviden, ezekről a cselekményekről ezeket személyesen nem láttam, egyetlen cselekményt láttam a főosztály előtt, az is borzalmas volt, azt megakadályoztam. Tudtam ezekről a cselekményekről, jelentettem is felfelé, én úgy érzem, hogy ha valaki ezeket a cselekményeket tudta és látta és tovább kitartott akármilyen posztón és hallgatólagosan egyetértéssel, annak én nem tudom menteni a bűnösségemet, én sajnálom, lelkiismeret furdalást érzek mind-ezekért.

Elnök: Más vádlott észrevételeit nem kíván tenni, nem ? Akkor a tárgyalást egy hosszabb időre berekesztem.

Elnök: Folytatjuk. Szántó Zoltán tanu következik. Szántó Zoltán, Nagy Imre és társai bűnygyében fogjuk tanuként kihallgatni. /Elnök figyelmezteti a zárt tárgyalásra, titoktartásra./

Az elnök kérdéseire elmondja, hogy Szántó Zoltán, született 1893.dec.15. Nagykanizsán, nős, foglalkozása legutoljára Kulturális Kapcsolatok Intézetének elnöke. Lakása: Bp.Molotov-tér 3. A vádlottakkal rokonilkapcsolatban nincs, perben, haragban velük nincs, nem elfogult velük szemben. /Elnök figyelmezteti az igazmondásra./

Elnök: Ön 1956. október 23-a után résztvett a MDP. majd az MSZMP vezető szerveinek a munkájában ?

Szántó: Igen, résztvettem.

Elnök: Mit tud elmondani október 23-a után Nagy Imre megatartásáról a - hát mit tapasztalt ezzel kapcsolatban 1956. október 23-a után ?

Szántó: 1956. október 23-án Este, az akkor a rádió útján egybehívott, központi vezetőségi ülésen találkoztam Nagy Imrével. Bir Nagy Imre akkor még nem volt a Központi Vezetőség tagja, mégis résztvehetett a Központi Vezetőség ülésén, annak megnyitásától kezdve. Nagyon viharos volt ez az ülés és nekem feltűnt, hogy Nagy Imre sem az ülés kezdetén, sem pedig később, amikor már kooptálta a Központi Vezetőség és beváltotta a Magyar Dolgozók Pártja Politikai Bizottságába és határozatot hozott a Népköztársaság Elnöki Tanácsának javasolja a Központi Vezetőség, hogy Nagy Imrét válassza meg az ország miniszterelnökévé, Nagy Imre nem szólt hozzá egyetlenegy kérdéshez sem. Teljes passzivitással viselkedett. Ez a passzivitás Nagy Imrénél tapasztalható volt a későbbi üléseken is. Volt néhány központi vezetőségi ülés és Nagy Imre emlékezetem szerint egyszer sem szólalt fel. Azután a Központi Vezetőség megválasztott egy direktóriumot, majd a direktórium helyére egy elnökséget választott. Ezeknek a szerveknek az ülésein is Nagy Imre nagyon passzív megatartást tanúsított, amit én akkor nem tudtam magamnak megmagyarázni, csupán feltűnt. Később azután, amikor az események hát jobban elfajultak, akkor Nagy Imre, mint a minisztertanács elnöke, teljesen .. a pártnak akkor még meglévő egyetlen legfelsőbb szervét, a párt elnökségét és egyetlen egy fontos kérdést sem tárgyalta meg a párt elnökségével, mielőtt ezeket a kérdéseket a kabinetben megtárgyalták volna, holott Nagy Imre a Magyar Dolgozók Pártja megbízásából nyerte el a Minisztertanács elnöki tisztségét. Csupán egy kérdésben hívta össze a párt elnökségét, és pedig a koalícióra való visszatérés ügyében.

Elnök: Mielőtt azonban erre rátérnénk, 1956. október 26-27-én volt egy központi vezetőségi ülés, igen ?

Szántó: Igen, hát a dátumra nem pontosan emlékszem.

Elnök: Az események értékelésének a kérdésében, amit a kormány - volt-e olyan központi vezetőségi ülés, amelyik azt határozta, hogy Nagy Imre kormány nyilatkozatot tegyen ?

Szántó: Volt igen.

Elnök: Volt. Ezzel kapcsolatban, hát a kormány nyilatkozat előzményei, hogyan született meg a kormány nyilatkozat erre is tessék, amennyiben ismeri a közvetlen atényeket tud, akkor - ?

Szántó: Igen. Ezen az ülésen csak az ülés elején és a végén voltam jelen, mert egy párt dokumentum megfogalmazására hárman megbízást kaptunk a Központi Vezetőségtől és ki kellett menni az ülésről és egy másik szobában voltunk.

Elnök: Igen.

Szántó: Amikor én visszatértem akkor hát igen nagy zür-zavar volt az ülésteremben, és érdeklődtem, hogy mi történt a távollétem alatt és hallottam, hogy Nagy Imre megbízást kapott arra, hogy készítse el a kormány nyilatkozatot. Ezt a kormány nyilatkozatot egy vasárnap készítették, a dátumot az elnök elvtárs megállapíthatja, a dátumot. A Kiss Károly elvtárs szobájában ültek össze többen, Nagy Imre kívülről hívott be segítő társakat ennek a kormány nyilatkozatnak a megfogalmazásához. Többen voltak ott, pontosan tudom, hogy jelen volt Losonczy Géza, Jánosi Ferenc, Gimes Miklós - én a folyóson találkoztam Kiss Károly elvtárral, aki elmondta nekem, hogy hát valami szörnyű kormány nyilatkozat készül, nem is tudta már tovább hallgatni az ott folyó vitát és kijött. Én is kíváncsi voltam, hogy mi történik ott és bementem és, amint bementem rögtön, azt hiszem Losonczy Géza, de mások is mondták, hogy csak gyere és segíts te is. És egyes kérdések körül viták keletkeztek és több dologban nem értettem egyet és amikor láttam, hogy hát a kérdéseket tulajdonképpen már eldöntötték és hát kár minden szóért, akkor én is felálltam és kimentem. Később aztán hallottam, hogy - illetve láttam is, jelen voltam, hogy sürgették nagyon Nagy Imrénél a kormány nyilatkozat megfogalmazásának a befejezését és végül, nem tudom személyesen, vagy valakivel beküldte a főtitkári szobába, ott többen voltak jelen, Ferő Ernő, Hegedüs András és még más elvtársak és hát több pontban módosításokat javasoltak, de ezeket a módosításokat csak kis részben lehetett elfogadtatni és így jött létre ez a kormány nyilatkozat.

Elnök: Arról volt szó ezek szerint, hogy a kormány nyilatkozat és a Központi Vezetőség határozata között, hát bizonyos eltérés, legalábbis eltérés van?

Szántó: Voltak igen, voltak, az egésznek az alaptónusa is már elütött a pártnak az állásfoglalásától.

Elnök: Igen. Arról már nyilatkozott az előbb, hogy az elnökségnek az állásfoglalásait hát az egyes kérdésekben nem vette figyelembe Nagy Imre?

Szántó: Nem, hanem meg sem kérdezte. Az elnökség tagjai nem is tudtak előzetesen arról, hogy milyen kérdések kerülnek megtárgyalásra a kabinetben.

Elnök: Konkrétan miről van itt szó?

Szántó: Hát pld., hogy a legfontosabb kérdéseket említsem, a semlegesség deklarálása és a Varsói Szerződésből való kilépés kérdése, ezeket a kérdéseket sem hozta Nagy Imre az elnökség elé, mielőtt a kérdést a kabinetben tárgyalták. És ezt én annál súlyosabbnak tartottam, mert tudomásom volt arról, hogy egyes koalíciós pártok vezetői, akik szintén a kabinet tagjai voltak, nem egy kérdésben bejelentették, hogy mielőtt állást foglalnak a kabinetben a napirenden lévő kérdésekben, előzetesen még tárgyalniuk kell pártjuk többi vezetőjével. Ezt Nagy Imre mint az MDP-nek a képviselője, nem tette meg, pedig erre alkalma volt.

6 oldal.

/1958.VI.13./

Elnök: Arra határozottan emlékszik, hogy a Varósi Szerződés és a szanlegességi nyilatkozatot nem beszélte meg előzőleg az MSZMP, illetve az MDP vezetével, vezetőségével?

Szántó: Erre nagyon pontosan emlékszem, mert miután utólag értesültem a határozatról és engem nagyon, nemcsak megdöbbsentett, hanem fel is híborított, én ezt szóvá tettem több, akkori vezető elvtárs előtt és miután Nagy Imrével csak napokkal később tudtam beszélni, az első alkalommal mikor erre módom volt, erről meg is mondtam a véleményemet.

Elnök: Ön ebben az időben hol tartózkodott?

Szántó: Szóval - ?

Elnök: Nem úgy értem, hogy Budapesten-e, hanem az Akadémia-utcában, Parlamentben, hol volt általában?

Szántó: Egészen a tüzsszünetig, állandóan az Akadémia-utcában, a tüzsszünet után azután, egyes nagyon jóindulatu elvtársak azt tanácsolták, hogy a vezetőség menjen át a Parlamentben, mert ott nagyobb biztonságban van. És attól kezdve a Parlamentben tartózkodtam azt lehet mondani, hogy megszakítás nélkül, majdnem megszakítás nélkül.

Elnök: Szóval 30-tól a Parlamentben tartózkodott?

Szántó: A Parlamentben igen.

Elnök: Ott benn is aludtak?

Szántó: Benn is aludtunk.

Elnök: Milyen hangulat volt, helyzet volt ott a Parlamentben, mit tudtak erről, amik események folytak, hogyan nézett ki ez?

Szántó: Kérem jöttek a jelentések, minden oldalról, nemcsak a fővárosból, hanem vidékről is. Telefon útján, és nagyon megdöbbsentő jelentések jöttek az ország minden részéről. Volt olyan időszak, amikor hát úgy látszott, hogy a városokról egyre jobban át fog terjedni a felkelés a falvakra is, egyes egészen megdöbbsentő, barbár gyilkosságokról stb. kaptunk jelentéseket. Ezeket a jelentéseket, amelyeket telefonon adtak le vidéki, megyei, községi stb. tanácsok, ezeket írába foglalták és összesátók és készülték, ezekről, amelyeket - legalábbis amíg az Akadémia-utcában tartózkodtam, hát nem merem állítani, hogy mind-egyiket láttam, de nagyon sok ilyen jelentést láttam és később a Parlamentben is sok ilyen jelentés került a kezembe.

Elnök: November 4-én hogyan került Nagy Imre és vádlott társai közül néhányan, a jugoszláv követségre?

Szántó: November 3-án este Nagy Imre parlamenti dolgozó szobájában beszélünk a Román Népköztársaság külügyminiszter-helyettesével Malasán elvtárral, ez a beszélgetés eltarthatott úgy kb. éjfélig. Utána én hazamentem a lakásomra. És nagyon fáradt voltam, rögtön lefeküdtem és alig aludtam el, csengett a telefon. A Parlamentből hívott fel egy hang, meg nem nevezte magát és bemondta nekem a jugoszláv követség telefonszámát azzal, hogy a jugoszláv követség kéret, hogy nagyon fontos ügyben, azonnal hívjam fel a követséget. Fel is hívtam a követséget, ott egy beosztott jelentkezett és mondja nekem,

hogy nagyon fontos ügyben a jugoszláv követ, Szoldatic nagyon sürgősen akar velem beszélni és arra kért, hogy azonnal eltözzek fel és menjek le a ház elé, mert autót küldenek értem. Sajtálemem sem volt, hogy miről van szó és gondoltam, tényleg nagyon fontos dologról lehet szó és felöltöztem és lementem. Mire leértem, már ott is volt az autó, a jugoszláv követség egyik beosztottjával és azonnal bevitt engem a követségre. A követ elmondta, hogy utasítást kapott Belgrádból, hogy közölje a magyar elvtársakkal, hogy a szovjet csapatok bevonulása Budapest területére, küszöbön áll és, hogy a veszély igen nagy és ezért a jugoszláv kormány úgy határozott, hogy a magyar vezető elvtársaknak menedékjogot biztosít. És felkér engem a követ, hogy ezt közöljem az elvtársakkal és a vezetőség tagjai és mindazok, akik-et a vezetőség erre érdemesnek tart, jöjjenek be sürgősen a követségre. Én erre azt válaszoltam a követnek, hogy nekem egyáltalán nem áll szándékomban elhagyni az országot és tudomásom szerint a vezetőség többi tagjai sem akarnak elmenni, legalábbis én ilyenről nem hallottam. Erre azt mondotta, hogy a követségre érkezésem előtt volt még egy telefonbeszélgetése Belgráddal és ott hivatkoztak arra, hogy nagyon súlyos tartalmú információkat kapott a jugoszláv kormány, ezért utasították, hogy magyarozza meg a magyar elvtársaknak, hogy ne habozzanak, erre nincs idő, ne tegyék ki magukat újabb csapásoknak, hanem jöjjenek be a követségre. És akkor magyarozta a követ, hogy elképzelhetem -

Elnök: Bocsánatot kérek, kérem már az első alkalommal mondta a követ azt, hogy - tudniillik itt egy bizonyos, hogy a szovjet csapatok bevonulásáról van szó.

Szántó: Igen.

Elnök: Igen? Tessék.

Szántó: Igen.

Szántó: - Hogy elképzelhetem, hogy nagyon súlyos dolgokról van szó, hogyha még vele sem közölhették, hogy milyen tartalmu információknak a birtokában vannak, Belgrád. Ezért ő kér engem, hogy ezt azonnal közöljem az elvtársakkal. Mire azt válaszoltam, hogy én ezt nem tartom szükségesnek, csak most nem rég jöttem el a Parlamentből, az elvtársak már széjjel mentek, én nem tartom olyan sürgősnek, én most haza megyek és majd reggel annak a beszélgetésnek a tartalmát közölni fogom. Erre ő azt mondta, ő nem tud mit csinálni, ő megtette a magáért, cselekedjek a belátásom szerint. Erre haza is mentem és lefeküdtem. Ugy 5 óra körül imádt cseng a telefon, Donáth Ferenc hívott fel és kért, hogy rögtön jöjjenek be a Parlamentbe, mert a szovjet csapatok Budapest területére érkeztek. Be is mentem a Parlamentbe, kevés ember volt ott, ott találkoztam Nagy Imrével és Donáth Ferencsel és nekik elmondtam, hogy milyen beszélgetésem volt az éjszaka a jugoszláv követtel, de ebben a kérdésben semmiféle tanácskozás, vagy határozat hazatal nem volt.

Elnök: Hanem ?

Szántó: Azután amikor már a Parlamenttől nem messze dörögtek az ágyuk, akkor hárman bementünk a jugoszláv követségre, Nagy Imre, Donáth Ferenc és én és ott azután láttam, hogy jöttek részben olyanok, akiket nem is ismertem és akik jöttek semmiesetre sem, hát nem tudom én határozat alapján, legalábbis nekem ilyesmiről tudomásom nem volt, lehetséges, hogy ők másoktól értesültek.

Elnök: Milyen politikai tevékenységet fejtettek ki a jugoszláv követségen ?

Szántó: A jugoszláv követségen az általános helyzetről, mi van stb. de nemcsak az általános helyzetről volt szó, hanem bizonyos konkrét kérdésekről is pl. hogy a párt kérdése. Annak ellenére, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt november 1-én megalakult, benn a jugoszláv követségen egyesek ennek a határozatnak a helyességét kétségbe vonták, azzal az indokolással, hogy ez is csak, már a Magyar Szocialista Munkáspárt is, a Magyar Dolgozók Pártjához hasonló Kommunista Párt, amelyre - amelyről a munkásság hallani sem akar, tehát nem volt helyes pártot alapítani. Erről a kérdéstről volt szó, azután -

Elnök: Ebben a kérdésben hát valamilyen üzenetet is küldtek ki ?

Szántó: Igen. Ennél a kérdésnél vita alakult fejlődött ki, Losonczy képviselte azt az álláspontot, hogy nincs szükség semmiféle munkás pártra, elégséges, hogyha egy, csak egy mozgalom jön létre, amely hát felölel minden társadalmi réteget. Ezzel az állásponttal szembeszálltunk, nemcsak én, mások is pl. a vádlottak közül úgy emlékszem, hogy Donáth Ferenc sem helyeselte Losonczy álláspontját. Ekkor valamelyik, aki jelen volt, azt ajánlotta, hogy mielőtt ebben a kérdésben hat kialakulna egy egységes álláspont, meg kell kérdezni a kintieket, hogy mi a tömegeknek a véleménye erről. És úgy határoztak, hogy kérdőívet küldenek ki a követségről. Na most, hogy ilyen kérdőív kiment,

azt abból tudom, mert egy választ megmutattak nekem is. Ezt a választ Heltai György írta. Hogy ezenkívül még kinek küldtek és, hogy pontosan - a Heltai három kérdésre válaszolt. Hogy a kérdőív csupán három kérdésből állot-e, vagy volt-e több, ezt én nem tudom, mert én a kérdőívet nem láttam.

Elnök: Arra emlékszik, hogy milyen három kérdés volt az, amire válaszolt ?

Szántó: Először azzal a kérdéssel foglalkozott Heltai a válaszban, hogy kell-e párt, vagy nem ? a kinti hangulat alapján. És azt válaszolta, hogy a munkások hallani sem akarnak semmiféle Kommunista Párthoz hasonló alekulatról, ezt írta, hogy talán még elfogadhatóbb lenne egy nemzeti - idézőjelben - nemzeti munkáspárt alapítása és zárójelben utána tette, hogy Julia ötlete. De, hogy ki az a Julia, hogy mit, azt én nem tudom. Szóval erre vonatkozólag, ez volt a lényege Heltai válaszának.

Elnök: Milyen politikai tevékenységet folytatott, folytattak ott a vádlottak közül - ?

Szántó: Nagy vita kerekedett és nagy nézeteltérés alakult ki a Varsói Szerződés és a semlegesség kérdésében. Erről a kérdéssel már annak idején, még a Parlamentben az erre vonatkozó határozatok létrejötte után én akartam Nagy Imrével beszélni, de nem jutottam hozzá bejutni, ülés volt, el volt foglalva, küldöttségeket fogadott, ellenben sikerült beszélnem erről a kérdéssel Losonczy Gézával és Donáth Ferencsel. Én elmondtam, hogy milyen szörnyűséges határozat ez, milyen következménye lesz a Magyar Népköztársaságra és a szocializmus ügyére a semlegesség, mert mit jelent a semlegesség a többi szocialista ország számára és mit jelent a Varsói Szerződésnek az egyoldalú, Magyarország részéről való egyoldalú felmondása és, hogy ez ellenkezik a korábbi párthatározattal, mert napokkal előbb, még az Akadémia-utcában egy olyan határozatot hoztunk, hogy javasolni fogjuk a Varsói Szerződés országainak, hogy egy értekezlet jöjjön össze, ahol ismét megvizsgálják a szerződésnek egyes kitételeit és esetleges módosításának a lehetőségét. Na most ezt a határozatot is felrúgták ennek a - ezt a párthatározatot felrúgták, ezzel a kabinet határozattal. Meg kell mondanom, hogy a aggályaimmal Donáth Ferenc egyetértett. Losonczy nem értett mindjárt egyet, hanem csak annyit mondott, hogy a körülmények késztették a kabinetet, ennek a határozatnak a meghozatalára, de most miután, hát beszélünk ennek a kérdésnek a részleteiről, ő is úgy látja, hogy súlyos hiba volt, hogy nem a kabinet határozata meghozatala előtt, vitattuk meg ezeket a kérdéseket a párt elnökségében. Na most ez a kérdés azután ismét napirendre került benn a jugoszláv követségen. Ott Lukács Györggyel együtt kértem, hogy ezt a kérdést vitassuk meg. Ez meg is történt és ott kialakultak az ellentétes felfogások és a végén, ennek a megbeszélésnek a végén azután egy ilyen személyes, nem részeseimről, hanem Nagy Imre részéről, éles hangú diskurzus fejlődött

ki, mert amikor én rámutattam arra, hogy a magyar kérdéseket, mi itt nem orvosolhatjuk az egész szocialista táborral szemben, azoktól elszakadva, ennek végzetes következményei lehetnek Magyarországnak számára, az szocializmus építése számára és különben is Nagy Imrének, mint régi párt-embernek emlékeznie kell arra az alapvető tanításra, hogy a forradalmárok soha sem akarták a saját nemzeti ügyüket a forradalmi nemzetközi érdekei fölé helyezni. Most pedig ezt történt és hivatkoztam a kínai párt állásfoglalására, Gomulka beszédére, az olasz pártnak a határozatára és még sok példát hoztam fel és kérdeztem, hát hogyan akarja maga építeni a szocializmust, az egész szocialista táborral ellentétben? Erre nagyon Nagy Imre nagyon ingerült volt, amilyen ingerülten én azelőtt sohasem láttam és azt mondta, hogy őt nem érdekli az, hogy Gomulka moszkvai utasításra milyen beszédet mond, őt nem érdekli senkinek a véleménye, a Varsói Szerződés felbontása és a semlegesség kimondása ez a magyar nép akarata és ő csak ezt akar tartja magára nézve márvadónak. Ebben a tónusban folyt ez a beszélgetés és azután eredmény nélkül, a-nélkül, hogy valamelyest is sikerült volna Nagy Imrét meggyőzőnem az álláspontja helytelenségéről, végetért ez a beszélgetés.

Elnök: Milyen hangulata volt ott a követségen lévő politikai hangulata, általában?

Szántó: Általában ott egy úriási ilyen szovjet ellenes hangulat uralkodott. És az első napokban ilyen nagy, ilyen - hogy mondjam ilyen hurrá hangulat uralkodott, különösen akkor, amikor a jugoszláv újságírók és jugoszláv követségi beosztottak, hozták be a híreket, hogy mi a sztrájk helyzetről és egyéb ilyen összetűzésekről, összecsapásokról, stb. Hát egyesek úgy látták, hogy hát az újabb Nagy Imre kormánynak a megalakulása az nincs már messze. Ez uralta ott általában a hangulatot. Az ilyen marxizmus elleni, szocializmus elleni, szovjet ellenes kijelentések, a legdurvább hangnemből napirenden voltak. Megdöbbentő volt a számomra az is, hogy apró gyerekek, kis gyerekek milyen szovjet ellenes ilyen szólás-mondásokat engedtek meg maguknak, amit én nem a gyerekek kontójára írtam, hanem azt mutatta számomra, hogy mit hallanak ezek a gyerekek a szüleiktől. Ez volt ott a helyzet.

Elnök: Kérem, Nagy Imre lemondásáról, volt-e szó ott a követségen?

Szántó: Volt szó, mégpedig okot szolgáltatott erre a jugoszláv kormánynak a Nagy Imréhez és Losonczi Gézához intézett nem annyira talán felszólítása, mint inkább tanácsa, hogy formálisan is mondjanak le kormány tisztségeikről. Ezeket az üzeneteket, úgy tudom két ilyen üzenet volt, vagy talán három is volt, részben Nagy Imréhez és Losonczihoz, részben egyedül Nagy Imréhez intézték.

Elnök: Mit tud Ön Maléter Pál, hát honvédelmi miniszteré, illetve honvédelmi miniszterhelyettesé történt kinevezéséről?

Szántó: Erről én nem tudok, saját tapasztalatomból -

Elnök: Saját tapasztalatából.

Szántó: Saját tapasztalatomból semmit sem tudok.

Elnök: Tildy Zoltánnal kapcsolatban, ott 30-a és 4-e között van-e olyan tapasztalata, amit közölni kíván?

Szántó: Egy eset igen volt, mint már említettem a semlegesség deklarálása és a Varsói Szerződés egyoldalú felbontása után én mindenáron akartam Nagy Imrével beszélni és ezt napokon keresztül nem sikerült. Végre elhatároztam, hogy egyszerűen benyitok hozzá, akár ülés van, akár nem. S egy délután be is nyitottam, s ott egy kerek asztal, az ő asztala körül, ültek többen, ott volt Nagy Imre, ott volt Tildy Zoltán és Apró Antal és ott ült még egy katonatiszt, akit én nem ismertem. S mikor benyitottam, kérdeztem, hogy zavarok, ülés van? Mondták, hogy nem, nem csak jöjjenek és üljen le. Nagy Imre bemutatta a katonatisztet Maléter Pál volt, akkor láttam először és talán azokban a napokban utoljára. És felszólították Malétert, hogy folytassa a mondókáját. Kiderült, hogy jelentést tett Nagy Imrének és Tildy Zoltánnak a katonai helyzetről, a Magyarországon tartózkodó szovjet csapatok hadmozdulatairól. És meg kell, hogy mondjam, hogy ezt a jelentését Maléter Pál, hát igen durva, éles, ilyen szovjet ellenes kitételekkel fűszerezte és jellemezte. Elmondotta, hogy megkérdeztek szovjet parancsnokságot, hogy milyen célból tartózkodnak ezek a csapatok ilyen választ kaptak, olyan választ ezeket a nyilatkozatokat Maléter Pál, ~~mint~~ a saját, ilyen élcelődő, durva hangnemében kommentálta. Ezután azután Tildy Zoltán vette át a szót és azt javasolta Nagy Imrének, hogy hívja magához Andropov akkori szovjet nagykövetet és követeljen felvilágosítást a szovjet csapatok magyarországi hadmozdulatairól és erélyesen tiltakozzék és ezt a tiltakozást szóbeli jegyzék formájában adja is át Andropovnak. Azonban, mondta Tildy Zoltán, még mielőtt behívna Andropovot, hívja be Nagy Imre, hívja magához a Budapesten akkreditált összes külképviselet vezetőket és adja át nekik, a majd később, a szovjet nagykövetnek átadandó jegyzék másolatát. Erre én közbeszóltam, hogy ezt nem lehet csinálni. Nem lehetséges, hogy előbb adjuk át a többi Budapestre akkreditált követnek, a Szovjetunióhoz intézendő jegyzéknek a másolatát, mielőtt még a szovjet nagykövettel ezt a jegyzéket, ennek a tartalmát közölnénk. Ez sértő és kihívó lenne a Szovjetunióval szemben. Erre Tildy Zoltán azt mondotta, hogy ugyan kérlek, nem olyan napokat élünk, amikor ilyen elavult diplomáciai formákat be lehetne tartani és ismét Nagy Imréhez fordulva megismételte ezt a javaslatát. Erről ezt tudom mondani.

Elnök: Tud-e ön arról, hogy november első napjaiban, november 1-én és 4-e között, hát a kormány átalakult, vagy a kabinet alakult át, vagy - hogyan volt ez lényegében és erről az MSZMP Intézőbizottsága hát hozott-e határozatot, s milyen határozatot?

7 oldal.

/1958.VI.13./

Szántó: Kérem elnök elvtárs, volt nagyon sok kabinet átalakítás, sem az MDP. elnöksége, sem pedig később az MSZMP ideiglenes intézőbizottsága ezekről előzetesen nem tudott, vagy a folyóson értesültünk erről, vagy a rádióból, vagy az újságokból.

Elnök: Tud-e arról, hogy a miniszter, a szakminisztereket gondolom, hát működtek-e és hát volt-e kormány, vagy csak kabinet volt?

Szántó: Erről én is csak annyit tudok, mint minden más magyar újságolvasó.

Elnök: Csak az újságból tudja?

Szántó: Igen. Hallottam, hogy egy kabinet intézi a Minisztertanács ügyeit, látja el a jogkörét és a Minisztertanács, mint testület nem ül össze.

Elnök: De erre vonatkozóan - ?

Szántó: Semmiféle határozat -

Elnök: Előzetesen?

Szántó: Előzetesen semmiféle erre vonatkozó határozat nem jött létre, mégcsak információt sem kaptunk.

Elnök: Utólagos információ.

Szántó: Utólagosan az újságokból.

Elnök: ... ?

Szántó: Azonkívül nem.

Elnök: Nem is került szóba elnökségi ülésen ez, hogy hát milyen viszonyok, kormányzati viszonyok vannak?

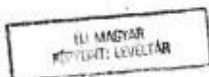
Szántó: Nem, nem.

Elnök: Az intézőbizottsági ülésen sem?

Szántó: Nem volt, az intézőbizottság nem ülésezett.

Elnök: Igen. Van-e még olyan lényeges kérdés, amire kérdést nem tettem fel és amit ön gondol, hogy itt ezen a tárgyaláson el kell mondania?

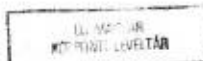
Szántó: Egy dolgot el kell mondanom, mert ezt tartom - amikor tudomásomra jutott, én ráam valóságos ilyen sokként hatott. Meg kell mondanom, hogy én Nagy Imrét régóta ismerem, én 1927 elején találkoztam vele először, igen nehéz illegálitás körülményei között. Azután később együtt dolgoztunk a moszkvai rádiónál, Nagy Imre az én helyettesem volt és zökkenőmentesen dolgoztunk együtt és bár ismertem Nagy Imrének a gyenge oldalait is, de Nagy Imrét én mégis kommunistának tartottam, akinek vannak pozitív tulajdonságai.

nem tudtam volna elképzelni és, ha valaki mondta volna nekem, nem hittem volna el, hogy Nagy Imre a népi demokrácia ellen, a szocializmus ügye ellen irányuló kétkulacsos tevékenységet fejtett ki. Nem hittem volna el. Erről azonban én a jugoszláv követségen győződtem meg, mégpedig az ő közvetlen hívei által tett nyilatkozatokból, amelyeket Nagy Imre és mások jelenlétében tettek. Egy alkalommal, amikor majdnem valamennyien, akik akkor a jugoszláv követségen tartózkodtunk, együtt voltunk és így a helyzetről beszéltünk és én ott néhány súlyos dologra rámutattam és kifejeztem az aggodalmaimat, hogy ha ezen az uton haladnánk tovább, hova jutna akkor az ország. És hát ott rossz - ez az én fellépésem ott rossz hatást váltott ki és ekkor Nagy Imre egyik legközelebbi embere, a veje Jánosi Ferenc, azt mondotta, hogy mindenkinek tudomásul kell venni, hogy azokat a nagyszabású tömegmozgalmakat, amelyek az utóbbi hetekben Magyarországon lejátszódtak, azokat mi szerveztük és mi vezettük. Nagy Imre ezt nem cáfolta meg. Elhangzott azután ezzel kapcsolatban még egy kijelentés Fazekas György részéről, aki nincs jelen, de minthogy ő a szavait Nagy Imréhez intézte, azért ezt, ha az elnök elvtárs megengedné, én ezt idézem.

Elnök: Tessék.

Szántó: Fazekas azt mondotta, hogy nem szabad tekintettel lennünk az ingadozókra, mert az elmúlt hetek eseményei meggyőztek bennünket arról, hogy nem szabad ingadozni, hanem cselekednünk kell ingadozás nélkül. Emlékszik rá Nagy elvtárs - fordult Fazekas György Nagy Imréhez, - hogy amikor a jugoszláv elvtársakkal közöltük, hogy a felkelésre vesszük az irányt, akkor még ők is egyideig ingadoztak. Nagy Imre ezt sem cáfolta meg, hanem az ebéd időre való hivatkozással a megbeszélést felfüggesztette azzal, hogy majd délután folytatjuk, de a folytatásra nem került sor. Ez az egyik dolog, vagyis számomra ez bizonyította, ha egyéb jeleket nem is láttam volna, hogy ez a bizonyos felkelés, ez egyáltalán nem volt olyan spontán, mint amilyennek sokan ezt fel akarták tüntetni. Senkinek sem hittem volna el azt, hogy Nagy Imre összeköttetésben áll a Szabad Európa rádióval, de Nagy Imre saját szavaiból kellett erről meggyőződnöm. Egy alkalommal, ez lehetett úgy kb. november 15-én, vagy 16-án, azt hiszem 16-án volt. Este összejöttünk többen Nagy Imrének a szobájában, a jugoszláv követségen történt ez, hogy informáljuk Nagy Imrét a Belgrádból, Budapestre küldött külügyminisztérium beosztottal folytatott beszélgetésről. Ez a beszélgetés ott Nagy Imrével eléggé elhúzódott és úgy 10 óra után bejött a szobába Tanczos Gábor. És azt mondja, hogy nagyon érdekes hírt adott le éppen most a Szabad Európa rádió és elmondja a tartalmát, hogy Nagy Imrének sikerült kijuttatni a jugoszláv követségről egy üzenetet, amelyben cáfolja azokat a hírteléseket, mintha tárgyalásokat folytatna Kádár Jánossal.

Amikor ezt Táncczos Gábor elmondta, nagy nevetés kerekedett és örömmel dörzsölték a kezüket és mondták, na ez azután gyorsan ment. An erre kérdeztem Nagy Imrét, hogy mi az, miről vanszó? És erre Nagy Imre ott a többiek előtt mondta nekem, hogy ma délután, a déli órákban - azt hiszem így mondta a déli órákban, kiküldtünk egy üzenetet, ami megfelel annak, amit most Táncczos Gábor itt elmondott, azaz, hogy juttassák el a Szabad Európához. És ime néhány órával később, már sugárazták is. Erre mondtam, hogy ezen nagyon csodálkozom és erre a Donáth Ferenc szólt meg, hogy nincs ezen mit csodálkozni, semmi sem könnyebb ma, mint Budapestről rádió üzenetet küldeni valahova, hiszen elég titkos adó működik. Azt tudtam, hogy a Szabad Európa sennyire uszit és tulajdonképpen irányítja a felkelést, de hogy Nagy Imre is felhasználta a Szabad Európa mikrofonját, ezt nem tudtam és senkinek el nem hittem volna, ha ezt nem Nagy Imre szájából hallottam volna ott a jugoszláv követ-ségen.

Elnök: Kérdés van? Nincs - kérdés?

Ugyész: Köszönöm nincsen.

Nagy védője: Kérem szépen mi volt az oka annak, hogy a Központi Vezetőségnek az a bizonyos 23-i ülésére meghívták Nagy Imrét, Nagy Imre akkor még nem volt tagja a Központi Vezetőségnek?

Szántó: Erre csak egy tény említésével válaszolhatok, amikor Gerő Ernő megnyitotta a Központi Vezetőség ülését, kérte a Központi Vezetőséget, hogy járuljon hozzá ahhoz, hogy Nagy elvtárs is jelen legyen az ülésen és ezt a Központi Vezetőség elfogadta.

Nagy védője: S hogy mi volt az oka?

Szántó: Ezt nem tudom, ezt nem is kérdezték.

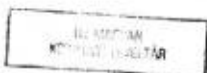
Nagyvédője: Ugyanezen a módon kooptálták is őt a Központi Vezetőségbe?

Szántó: Igen.

Nagy védője: És a miniszterelnökségre hogyan küldte őt ki a párt? A központi vezetőségi tagok megtárgyalták?

Szántó: A Központi Vezetőség kiküldött egy jelölő bizottságot, ott elhangzott több indítvány az ülésen, hogy át kell alakítani és ki kell egészíteni a Politikai Bizottságot, a Központi Vezetőség elfogadta ezt általános keretek között mozgó indítványt és kiküldött egy jelölő bizottságot. Ebben a régi Politikai Bizottságból többen benne voltak, Gerő, Hegedüs, még többen nem emlékszem rá, de nemcsak a régi politikai bizottsági tagok, hanem is központi vezetőségi tagok is. Ez a jelölő bizottság hosszú órákon, talán négy óra hosszat tárgyalt és azután Gerő Ernő az ülés újra megnyitásakor beterjesztette a jelölő bizottság javaslatait. Ebben többek között benne volt az is, hogy Nagy Imrét kooptálni a Központi Vezetőségbe, beválasztani a Politikai Bizottságba és javasolni a Minisztertanács elnökévé való kinevezését.

Nagy védője: De nem indokolta, hogy miért .. nem indokolta volna?

8 oldal.

/1958.VI.13./

Szántó: Nem. Hít kérem az október 23-i előtti légkörben benne volt az, hogy Nagy Imrét be kell vonni a vezetésbe.

Elnök: Ez már október 23-án este volt, nem?

Szántó: Ez már éjjel után lehetett, kb. ugy, -

Elnök: Igen.

Nagy védője: Kérem ön azt állította, azt mondta, hogy Nagy Imre, a Kabinetnek hit most vezetője, mint miniszterelnök a Központi Vezetőséget ignorálta, vagyis nem vette figyelembe az utasításait, nem .. a kabinetnek a határozatait, a Központi Vezetőség tudomása nélkül történt?

Szántó: Itt tisztázni kell két dolgot, ignorálta Nagy Imre a Központi Vezetőség, a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének egy fontos határozatát, de nemcsak egyet, más határozatokat is és amikor már a Központi Vezetőség megszűnt működni, Elnökséget választott maga helyett és arra átruházta a Kongresszustól kapott felhatalmazását, akkor csak egyetlen egy esetben hívta össze Nagy Imre ezt az Elnökséget, a koalíciós rendszerre való áttérés ügyében és soha többé.

Nagy védője: És a Központi Vezetőség ezt tudomásul vette?

Szántó: Kérem, mondom, hogy akkor már nem volt Központi Vezetőség, Elnökség, hit én magam is tiltakoztam és mormogtam és Nagy Imrét is kérdőre vontam, de ez teljesen eredménytelen volt.

Nagy védője: Elnök elvtárs, hogy történt a lemondása Nagy Imrének azt nem emlékszem.

Elnök: Lemondása?

Nagy védője: A miniszterelnökségről való lemondása?

Elnök: Nem történt meg kérem a miniszterelnökségről való lemondása.

Nagy védője: Nem történt meg?

Elnök: Nem.

Szántó: Szóba került kérem a jugoszláv követségben, hogy adjon egy olyan .. nyilatkozatot, hogy november 4-vel lemond a miniszterelnökségi tisztségről.

Nagy védője: Nincs több kérdésem.

Donáth védője: Nekem van kérdésem. Donáth védelmében kérdezem, ön elmondta, hogy Donátnak mi volt az állásontja a párt kérdésében, a semlegesség és a Varsói Szerződés malakulásában. A kérdésem az, hogy volt-e Donátnak véleménye, és hogy milyen a szovjet erők behívásával kapcsolatosan és a szovjet csapatok kivonulásával kapcsolatosan?

Szántó: Ezt én nem tudom.

Donáth védője: Nem tudja. Akkor nincs több -

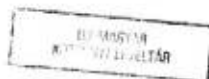
Maléter védője: Szabad elnök ur?

Elnök: Tessék.

Maléter védője: A kérdéses alkalommal, amikor Maléter jelentést tett az ön által említett kérdésben, azok részéről, akiknek jelentést tett hangzott-e el észrevétel a szovjet ellenes tónus, a szovjet ellenes megjegyzésekkel szemben, észrevétel, vagy figyelmeztetés, vagy valamilyen?

Szántó: Nem hangzott el.

Maléter védője: Nem. Nincs több kérdésem.

8 oldal.

/1958.VI.13./

Egy hang: Egy kérdésem volna, kérném szépen, ön tagja volt az Elnökségnek, az MDP. Elnökségének, azok a jelentések, amelyek az ország és a fővárosban dúló atrocitásokról olvasott, kihez szóltak.

Szántó: A Központi Vezetőséghez, a párt Központi Vezetőséghez.

Egy hang: A párt Központi Vezetőségéhez, köszönöm szépen.

Elnök: Kérem egy pillanatra, ezt a párt Központi Vezetőségéhez szóló jelentéseket kikapták meg?

Szántó: A jelen volt, amíg Politikai Bizottság -

Elnök: Nagy Imre megkapta-e?

Szántó: Megkapta.

János védője: 28-án .. az MDP. .. ?

Elnök: Hogyan?

János védője: 28-ai ülésen, amikor megszületett a kormánynyilatkozat?

Elnök: Nem az, 28-án már megszületett - 27-én volt -

János védője: Ugy irtam fel, lehet, hogy rosszul értettem.

Szántó: Ön sejtem, hogy mire gondol a védő elvtárs, volt egy Központi Vezetőség-i ülés, amelyik megbizta Nagy Imrét a kormány nyilatkozat elkészítésével, minthogy János nem volt tagja a Központi Vezetőségeknek, ő ezen nem vehetett, nem is vehetett részt. János azonban résztvett abban a munkacsoportban Nagy Imrével, aki elkészítette ezt a kormány nyilatkozatot.

Elnök: Tehát ez nem volt Központi Vezetőség-i - ez nem?

Szántó: Nem, nem Központi Vezetőség volt. Ez vasárnap volt.

János védője: Azt tessék nekem megmondani, hány óra lehetett ekkor?

Szántó: Ez délután volt, talán 3-4 óraker, nagyon sürgették Nagy Imrét, mert azt hiszem a rádió már bemondta, hogy el fog hangzani ekkor, vagy akkor a kormány nyilatkozat. Ugy kb. 3 és 4 között, tán korábban kezdődött, olyan pontosan nem tudok emlékezni.

János védője: Köszönöm.

Elnök: Kérem 10 percre megszakítjuk a tárgyalást és a tanukihallgatást is, azután folytatjuk.

Elnök: A tárgyalást folytatjuk. - Nagy Imre - álljon fel - a tanu vallomása az ön vallomásával szöges ellentétben volt abban a vonatkozásban, hogy a kabinet különböző intézkedéseit megbeszélték-e az MDP. Elnökségével, illetve az MSZMP Intézőbizottságával. Hallotta a tanu vallomását?

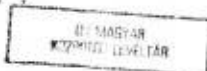
Nagy: Igen. Számos más kérdésben is -

Elnök: Igen, de én most erről beszélek. Fenn tartja továbbra is azt a vallomását, hogy mindezeket a kérdéseket, különösen a Városi Szerződés felmondását és a semlegesség nyilvánítását előzőleg az MDP. Elnökségével megbeszélték?

Nagy: Kérem szépen elnök ur, én a korábbi vallomásomat ebben a kérdésben, és számos más kérdésben fenn tartom, ezekkel kapcsolatban szeretnék kérdést intézni a tanuhoz és utána észrevételeket tenni.

Elnök: Kérem, a tárgyalás rendjét én határozom meg, én kérdést tettem fel önhöz?

Nagy: Igen.

XX-5-h-7danz./1958

(27d)

Nagy: Nem kérem, nem állítom.

Elnök: Ezt nem állítja, akkor mi értelme van annak - ?

Nagy: Most sem állítom, csak azt mondom, hogy velem szemben felvetni azt a vádat, hogy én, mint miniszterelnök nem vittem az elnökség elé bizonyos problémákat, amelyek itt fenn állnak, azt nem lehet, mert nem az én kötelességem akkor, amikor az Elnökség elnöke, államminiszteri minőségben, tagja ugyanannak a kabinetnek.

Elnök: Tessék.

Szántó: En ezt egy teljesen meddő ügyrendi fejtegetésnek tartalom, mert a miniszterelnök, mint pártember, kötelezettséget, egy kérdést mielőtt beviszi a kormány ülése elé, a párttal megbeszélni. Ez egy elemi kérdés. Nagy Iare arra hivatkozik, hogy nekem, mint régi pártembernek hát mit kellene tudni. Ezt neki is kellett volna tudni, mint régi pártembernek.

Nagy: A kabinetben helyetfoglaló három kommunista ilyen értelemben beszéltis. Pld. a koalíciós kormányzásra vonatkozó javaslatnál, amit Szántó tanu itt szóvá tett, hogy más koalíciós, más pártok azzal nyultak ehhez a kérdéshez, hogy előzőleg a pártjaikkal megbeszéljük, ugyanez a helyzet fenn állott a Kommunista Párt részéről is.

Elnök: Kérem, megint - nem tudom nem hallotta, amit a tanu mond, vagy félre magyarázza.

Szántó: Megismételhetem.

Elnök: Kérem, a tanu ezt állította, hogy - itt nem a koalícióról volt szó, mert kifejezetten azt mondta a tanu, hogy a koalíciós kérdés az MDP Elnöksége előtt volt.

Szántó: Volt igen.

Elnök: Ez a kérdés. Ugyanakkor azt állította, hogy a Varsói Szerződés, a semlegesség kérdése, a kabinet átalakításának, a kormány átalakításoknak a kérdése nem volt sem az MDP Elnöksége, sem az MSZMP Intézőbizottsága előtt. Azt állította a tanu, hogy ezt annál is inkább sérelmezte, mert tudja azt, hogy más pártok képviselői ezzel a kabinetben éltek és azt mondták, hogy erről, vagy arról a kérdésről, mielőtt még szavaznának, megkérdezik a pártjukat. Ezután önnök arra hivatkoznak, hogy de a Koalíciós kérdésben ilyen vagy olyan álláspont volt, hát ne tessék félremagyarázni, tessék arról beszélni, amiről itt szó volt.

Nagy: Nem az álláspontot magyarázom, hanem példának hoztam fel, hogy ugyanugy, mint ebben a kérdésben, egész más kérdésben is egymás között a kabinetben belül, ezt megbeszéltük és az Elnökségnek ennek az alapján, de nem az én személyes előterjesztésemmre kellett volna, vagy kellett állástfoglalni. Tudtommal egyébként a Varsói Szerződés kérdésében és a semlegesség kérdésében is, amit bizonyít az MSZMP program nyilatkozata, amely már napközben elkészült és, amely ezt tartalmazza, azzal a kérdéssel foglalkoznia kellett. Ilyen álláspont volt is és ezt az álláspontot mi, mind a hárman az Elnökség elnökével együtt, vagy az Intézőbizottság elnökével együtt, a kabinetben képviseltük.

8 oldal.

/1958.VI.13./

Elnök: A kérdésre önnek joga van, mint vádlottnak, azt mondani, hogy nem kívánok választ adni, joga van azt válaszolni, amit .. abban, de azt, hogy én másról akarok beszélni ezt nem mondhatja.

Nagy: Kérem én nem kívánok - én erről akarok beszélni. Fenn tartom, de kívánok részletesebben foglalkozni vele, tekintettel arra, hogy új szempontok merültek fel.

Elnök: Tehát fenn tartja eddigi vallomását?

Nagy: Fenn tartom eddigi vallomásomat ismétlem, ha megengedi az elnök ur. azzal, hogy számos vonatkozásban, ami most itt merült fel, kívánom kiegészíteni.

Elnök: Tessék, mivel kívánja kiegészíteni ?

Nagy: Először akkor -

Elnök: Mivel kívánja kiegészíteni a vallomását ?

Nagy: Igen. Kérdést tetek fel a - ?

Elnök: Ön azt mondotta, hogy kiegészíteni kívánja a vallomását -

Nagy: Kérdést intézni -

Elnök: Azt értettem, de azt mondotta, ez volt utolsó szava, hogy kiegészíteni kívánja a vallomását, a kérdésem az, mivel kívánja kiegészíteni a vallomását ?

Nagy: Kérem szépen akkor erre a kérdésre fogok válaszolni, anélkül, hogy kérdéseket tennék fel. Szántó Zoltán vallomásában azt állítja, hogy én ignoráltam a pártvezetést és példának felhozta azt, hogy sem a Vargói Szerződés kérdését, sem a seulegesség kérdését és azt hiszem még egy kérdést vetett fel, a koalíció -

Elnök: Nem, arra azt vallotta, hogy a koalíció kérdését megtárgyalták. Így volt ?

Szántó: Így volt igen.

Elnök: Tessék.

Nagy: Nem vittemén a párt Elnöksége, illetőleg az Intézőbizottsága elé.

Elnök: Igen.

Nagy: Igen tisztelt bíróság itt le kívánom szögezni, hogy a tanu tudja azt, mint pártember, hogy az Elnökségnek, amelynek közösen mind a ketten tagjai voltunk, az elnöke nem én voltam. Tudomása van önnek ki volt az Elnökség elnöke?

Szántó: Ezt ön is tudja.

Nagy: Hát szóval a-nélkül, hogy neveket emlitenénk, nem én voltam. Az Elnökség elé előterjesztéseket a kabinet ülésére akár tervezett intézkedéseket, vagy határozati javaslat tervezeteket, amelyeket be akartunk vinni előző bemutatásra az Elnökséghez, vagy az Elnökség elnöke, vagy a miniszterelnök viszi be? Szerintem nem a miniszterelnök kötelessége, hanem az - vagy az Intézőbizottság, vagy az Elnökség elnökének a kötelessége, annál inkább, mert az velem együtt tagja volt a kabinetnek. Tehát nem én vittem oda, hiszen másnak kellett oda vinni.

Elnök: Kérem, kérem, várjunk egy pillanatot, ön tehát most az eddigi vallomásaival szemben, azt állítja, hogy az Elnökség elnöke akadályozta meg önt abban, hogy miniszterelnöki teendői közben, intézkedéseiről előzetesen tárgyaljon az Elnökséggel ?

8 oldal.

/1958.VI.13./

Tehát velem szemben ezt a vádat felvetni, mert a tanu velem szemben vetette fel, én ezt kifogásommal, hogy velem szemben ezt így felvetni nem lehet, későbbiekben, ezt elismerem az október 2-át követő időben, október 2-án és 3-án -

Elnök: November 2-án.

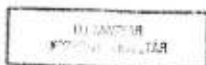
Nagy: November 3-án, akkor már az én kötelességem volt, tekintettel arra, hogy az Intézőbizottsága titkára, vagy elnöke, nem tudom milyen címet viselt, kivált, ugye nem volt és így rábírt ez a feladat. Tény az, hogy akkor Szántó Zoltán ezt szóval tette, amit itt megelőző vallomásokban mások is mondták, én elismertem, hogy hiba volt, nem erre vonatkozólag, hanem november 2-a utáni eseményekre és köteleztem magam arra, hogy a következőkben az Intézőbizottság elé fogom vinni a kérdéseket. Mert akkor úgy éreztem már, ténylegesen, hogy kötelességem.

Elnök: kérem, tényleg volt olyan kijelentése Nagy Imrénék, hogy kötelezi magát, hogy a jövőben ezt a gyakorlatot hát be fogja - ?

Szántó: Volt igen, november 3-án, november 3-án volt egy ilyen kis megbeszélést lehetett kieroszakolni Nagy Imrénél, és eljante Nagy Imre a szecarehányásokra elutasítóan reagált, később azután kijelentette, hogy belátja, hogy ez a gyakorlat helytelen, nem tartható fenn és javasolta, hogy ezután minden esete tartunk vezetőségi ülést. Na de ez már nov. 3-án este volt.

Elnök: Értem. De ez a tanu állítását alátámasztja.

Nagy: De alátámasztja az én állásponomat is -

9. oldal.

/1958. VI.13./

Elnök: Azt nem állítanám, de mindegy, kérem, tessék, további észrevétel van-e?

Nagy: Észrevételem van, igen. Akkor kezdem előlről, az első kérdés, amit az elnök ur feltett, -

Elnök: Hát azt már lezártuk, nem?

Nagy: Nem, mert az előbb azzal kezdte, hogy én a pártelnökséget ignorálok. Az első kérdés nem ez volt, hanem az én magatartásom kérdése volt, ezzel kapcsolatban szeretnék röviden kitérni. Szántó Zoltán a vallomásában arról beszél, hogy én rendkívül passzív magatartást tanusítottam, és ahogy -

Szántó: Hol tanusította ezt a -

Nagy: A Központi Vezetőség és a Politikai Bizottság -

Elnök: Október 23-xáról 24-ére virradó éjszaka; -

Nagy: Nemcsak akkor, hanem a későbbiek során is. Október 23-án, amikor engem behívtak, a Központi Vezetőség ülésén - ezt nekem korrigálnom kell, elejétől én nem vettem részt, később üzentek értem, hogy bemehetek, később mentem be, úgyhogy itt valami tévedés van.

Szántó: Itt nincs tévedésről szó, Nagy Imre csupán az ülés megnyitásán nem volt bent, néhány másodpercig, amíg Gerő Ernő megnyitotta az ülést, és javasolta, hogy Nagy Imre résztvehesen. De aztán bejött, és - addig nem is volt semmiféle érdelemleges tárgyalás.

Elnök: Egyébként Ön, aki vallotta, hogy október 23-án délelőtt a baráti körében szóba került az, hogy miniszterelnökséget vállalja-e vagy sem, Ön arra, hogy nem tudta, hogy miért hívják be a Központi Vezetőség ülésére, és hogy ottan valami funkciója lesz, erre nem nagyon hivatkozhat.

Nagy: Elnök ur kérem szépen, itt - ezen a Központi Vezetőségi ülésen sem az én funkciómról, semmiről szó nem volt, és engem nem ezért hívtak át, engem a Parlamentből hívtak át, ahol - ahova a Politikai Bizottság megbízásából kellett mennem beszélni a tömeghez. Onnan kísérték át, anélkül, hogy bárkit is közöltek volna velem. És nem is volt később?/, mint azt helyesen mondja Szántó Zoltán, a hajnali órákban, a jelölt bizottságban -

Elnök: Milyen további észrevétele van?

Nagy: A következő. Azt hiszem, hogy nem kell nekem itt felsorolnom, az anyagomban elfeküsznek központi vezetőségi jegyzőkönyvek, politikai bizottsági jegyzőkönyvek, amelyek igazolják azt, hogy én mikor, milyen kérdésben, milyen álláspontot foglaltam el. Ez csak egy része, mert 24-én a Politikai Bizottság ülésén, 27-én, 28-án, 27-i, 28-i itt van, nem is egyszer szóltam fel az ülésen, de emlékeztetem Szántó Zoltán tanut egy esetre, az elnökség, - csak egy esetre, többre nem kívánom emlékeztetni, arra biztosan emlékszik, az elnökség ülésén, amikor Kádár János elnöklétével a munkásság felfegyverzéséről tárgyaltunk, és Cinege alezredest is meghívtuk, ott az én állásfoglalásom, - hogy az én állásfoglalásom, hogy ott is passzív voltam, nem szóltam fel.

9. oldal.

/1958. VI.13./

Szántó: Mérlegelés dolga, de én nagyon passzívnak tartottam, -

Elnök: Tessék várni egy pillanatra. Ön résztvett ezen az elnökségi ülésen?

Szántó: Igen, résztvettem.

Elnök: Ott kiknek a felfegyverzéséről volt szó?

Szántó: Gyári, üzemi munkások felfegyverzéséről volt szó, és a kommunisták felfegyverzéséről.

Elnök: A fegyveres felkelők felfegyverzéséről?

Szántó: Nem, ellenkezőleg, - ez már - ez még a tüzzsünet előtt volt, - szóval, a tüzzsünet esetére a rendet fenn kell tartani, -

Elnök: Tehát arról ott nem volt szó, az elnökségi ülésén, hogy a fegyveres felkelőket kell felfegyverezni?

Szántó: Nem, egyáltalán nem, egyáltalán nem erről volt szó.

Elnök: Hát a nyilatkozat ezt mondja, és a nyilatkozat alapján ezt tették.

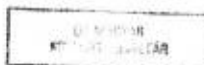
Nagy: Engedelmet kérek, engedelmet kérek, nem a nyilatkozatomról van itten szó, és nem arról, hogy a nyilatkozatom alapján mit tettek, hanem arról, hogy ezen az elnökségi ülésen milyen kérdést tárgyaltunk és én milyen álláspontot foglaltam el.

Elnök: Kérem, arra azért figyelmeztetem, hogy nem Ön fog engem rendreutasítani, hanem, hogyha nem viselkedik rendesen, akkor én fogom rendreutasítani Önt.

Nagy: Bocsánatot kérek, -

Elnök: Ennekem jogom van itt felhívni a figyelmét, hogy az elnökségi ülés a kommunisták felfegyverzéséről volt szó, és 48 órával később Ön olyan nyilatkozatot írt alá, amelyikben a fegyveres felkelő csoportoknak a felfegyverzését rendelte el. Erre figyelmeztetni nekem nemcsak jogom, de kötelességem is. Tessék folytatni, milyen észrevétele van.

Nagy: Kérem, - a következő észrevételem az a kormánynyilatkozatra vonatkozik, amelynek az elkészítéséről a tanu itt vallomást tett. Én erről már itt vallomást tettem, a vallomásomat fenn tartom, ki akarom egészíteni, a következőkkel: Központi Vezetőség utasítása volt az, hogy nekem ezt el kell készítenem, nyolc példányban készült el, a Politikai Bizottság tagjai, akik szintén együttültek, ezt megkapták, olvasták, korrekciókat eszközöltek rajta, utána egy szűkebb bizottság, amelybe én is benne voltam, benne volt Apró, benne volt Kádár és nem tudom még kicsoda, újra átnézte, ez került - miután itt végleges szövegezésében elkészült, a kormány elé. A kormány szintén jóváhagyta, így került a mikrofon elé. Szántó tanu-nak tudni kell azt, hogy ebből az alkalomból, nemcsak erre volt határozat a Központi Vezetőségben, illetőleg a Politikai Bizottságban, hanem arra is, hogy ebből az alkalomból a Párt részéről is állástfoglalnak. Kádár János énutánam, ahogy beolvastam a szöveget, szintén felállt, és beszédet mondott a rádióban a programnyilatkozat mellett, mégpedig olyan értelemben, hogy ez a párt és a kormány együttes programja, és fel-szólította a kommunistákat, hogy minden erejükkel támogassák ezt a programot. K

9. oldal.

/1958.VI.13./

Elnök: Kérem, volt egy ilyen szövegező bizottság az Ön tudomása szerint?

Szántó: Én a vallomásomban előadtam, hogy Nagy Imre kívülről hívott be segítő társakat a nyilatkozat elkészítéséhez. Nem emlékszem már, .. mondotta meg, hogy pl. a jelenlévő Gimes Miklós is résztvett szintén a Központi Vezetőségen kívülről álló, sőt úgy tudom, hogy nem is volt párttag, pártból kizárt ember volt, és mások, írók, satöbbi. .. /hangzavar/..

Elnök: Na most erre gazdag anyag van, hogy Lócsei Pál, Gimes Miklós -

Szántó: Lócsei nem.

Elnök: Tessék?

Nagy: Lócseiről nem volt szó, .. kiküldtük .. Gimes sem volt bent végig, .. Losonczy nem kívülről.

Elnök: Tessék.

Nagy: Én nem erről beszólok.

Elnök: Utána, valóban, hogyha jól értettem a vallomását, Ön is vallotta azt, hogy több példányban készült el ez a tervezet.

Szántó: Erről én nem szóltam, de minden bizonnyal több példányban.

Elnök: Mondotta azt, hogy együtt nézték Gerő szobájában, különböző javaslatokat tettek, módosítás volt, - amiket -

Szántó: Részben elfogadott Nagy Imre, részben nem.

Nagy: Kérem, ezzel kapcsolatban megkivánom, ha megengedi elnök ur, - jegyezni a következőket: az után, hogy a Politikai Bizottság tagjai észrevételeket tettek, és azokat keresztülvezettük, vagy nem, ahogy Szántó tanu mondja, utána egy szűkebb szövegező bizottság volt Kádár János vezetésével, amelynek én is tagja voltam, Apró Antal volt még, és nem tudom ki volt még a tagja, azt hiszem, négyen vagy ötven voltunk, és szóról szóra, betűről betűre az egész anyagot átnéztük, és minden változást keresztülvezettünk. .. kérem megállapítani.

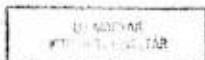
Elnök: Lehetséges?

Szántó: Én ilyen szövegezőbizottságról nem tudok, de nem is volt ez már lehetséges, mert t.i. a vallomásomban többször említettem, hogy már a rádió bementem, hogy mikor fog elhangzani, hány óraker, Nagy Imre kormánynyilatkozata, és Nagy Imre és az ő segítő társainak a munkája már jóval meghaladta ezt az időpontot, és állandóan sürgették onnan a Gerőéktől, hogy gyérünk már, mert már a mikrofonhoz kell menni. Ugyhogy az én emlékezetem szerint, és én azt hiszem, hogy jól emlékszem, csak ilyen futólagos, felületes átolvasás és bizonyos megjegyzések voltak lehetségesek. Szövegezőbizottságról, nem, nem, nem tudok visszaemlékezni.

Nagy: A sürgetés valóban megvolt, - mert késő volt, a Minisztertanácsra későn érkezünk, már órák ott ültek, ez tény, ennek ellenére, amíg azon keresztül nem mentünk, addig hát - nem mehettünk el.

Elnök: Gyérünk tovább.

./.

9. oldal.

/1958.VI.13./

Nagy: Az eredeti különben, ami mikrofon elé került, itt van az elnök ur nekem bemutatta azzal a módosítással, hogy javas-helyesbitéssel, ami már a minisztertanácsban történt, mert egyébként minden más módosítás után ott legépelésre került, vagy három-négyen gépelték. Különben el se képzelhető -

Elnök: Kérem, értettem, azt hiszem, ezzel a kérdés eléggé tisztázva van, következő kérdés.

Nagy: A következő kérdés az Jánosi és Fazekas kijelentéseire tartozik. Én nem tudok róla, ezeket tisztázni kell.

Elnök: Hogyan ?

Nagy: A tanu beszélt arról, hogy Jánosi és Fazekas az én jelenlétében, valamilyen megbeszélésen a jugoszláv küvetségen kijelentéseket tettek.

Elnök: Szóval tagadja, hogy Ön előtt tették ezt a kijelentést ?

Nagy: Én nem emlékszem ilyen kijelentésre, előttem tehát nem történhetett ilyen kijelentés. De ennél sokkal lényegesebb -

Elnök: Kérem, tessék várni.

Szántó: Kérem, úgy Jánosi Ferenc, mint Fazekas György kijelentései az én akkori, és mai megítélésem szerint, rendkívül súlyos tartalmúak voltak, tehát én ezekre nagyon pontosan emlékszem, mert engem ezek megdöbbentettek.

Elnök: Igen.

Szántó: Ilyet nem vártam, lehetetlenségnek tartom, hogy Nagy Imre akár csak nem hallotta volna, vagy azóta elfelejtette volna. Ilyesmit nem lehet elfelejteni.

Nagy: Ugyanezt a kérdést is, de itt van a másik, ennél sokkal fontosabb kérdés, ha már személy szerint engem érint, ez a felkelésre vonatkozik, hogy én állítólag olyan kijelentést tettem, hogy ime hát mi a felkelést készítették elő és annak az eredménye a felkelés.

Elnök: Kérem, ne mondja, én megint nem jól hallotta.

Nagy: Lehetséges.

Szántó: Megismételhetem ?

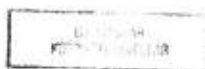
Elnök: Meg.

Szántó: A két kijelentést ?

Elnök: Igen.

Szántó: Jánosi Ferenc arra hivatkozott, hogy mindenkinek tudomásul kell vennie, hogy azok az óriási méretű tömegmozgalmak, amelyek lezajlottak az utóbbi hetekben Magyarországon, azoknak mi voltunk az előkészítői, a szervezői és vezetői. Ezt mondotta Jánosi Ferenc. - Fazekas György pedig Nagy Imre felé fordulva mondta - hogy nem kell törődni az ingadozókkal, Nagy elvtárs emlékszik rá, hogy amikor a jugoszláv elvtársakkal közöltük, hogy a fegyveres felkelésre vesszük az irányt, akkor egy ideig ők is ingadoztak. Ezek ~~mag~~ nem, nem gyerekszerűek. Hát erre kell, hogy emlékezzen minden kötelességérzettel bíró ember.

Nagy: Azért vetem fel a kérdést -

9 oldal.

/1958.VI.13./

Egy hang: Csak egy percre -

Elnök: Tessék.

Egy hang: Jánosit és Fazekast kihallgatta a bíróság, a vallomásokban egy szóval sem említették ezt, meg lehet állapítani a vallomásokból -

Elnök: Hát bocsánatot kérek, de a Jánosit, mint vádlottat hallgattam ki, és Fazekast külön figyelmeztettem arra, hogy bűncselekménnyel magát nem köteles terhelni. Saját magát terhelné bűncselekménnyel az, aki ilyen nyilatkozatát elmondja, ilyet nem mond el, hát kérem -

Nagy: Milyen lehetőségek van elnök ur ennek a kérdésnek a tisztázására, tudniillik én szeretném a tényeket megállapítani, tényeket, mert én tagadom, hogy ilyesmi elhangzott.

Elnök: Hát tagadja. A tanu állítja.

Nagy: Ugy van. És kérem a bíróságot, hogy vizsgálat, vagy nyomozás, vagy nem tudom én milyen módszerek állnak rendelkezésre, lehetőségek, hogy jogilag és gyakorlatilag, ezt a kérdést tegyék vizsgálat tárgyává, annyira komoly kérdés.

Elnök: Szóval azt megállapíthatom úgy látom, ön nem emlékszik, vagy tagadja, hogy ilyen elhangzott az ön jelenlétében? Mert az előbb azt mondta, nem emlékszik.

Nagy: Hát én nem tudom, hogy a kettő között milyen különbségek vannak? Nem emlékszem rá, tagadnom kell, hogy ilyesmi történt.

Elnök: Nem kérem szépen, tagadás azt jelenti, hogy én határozottan állítom, hogy én előttem ilyen nem történt. Nem emlékszem az azt jelenti, lehet, hogy történt, lehet, hogy nem történt, de én nem emlékszem rá.

Nagy: De én ezt nem mondom. Mert ilyesmi nem történhetett, mert azért hát, nem akarok a magam kommunista mivoltával, vagy meggyőződésével, vagy valamivel kapcsolatban itt semmiféle kijelentést tenni, hátkülönösen nem, amikor ilyen ügyben bíróság előtt állok, ellenben ilyen kijelentést előttem tenni a-nélkül, hogy erre én ne reagálnék, hogy ezt én egyszerűen elhallgattam volna, lehetetlen. Ezért mondom azt, hogy az én jelenlétében nem történhetett meg.

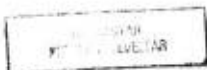
Elnök: Értettem. A tanu állítja ezek után határozottan?

Szántó: A leghatározottabban. És engem is kérem az döböntött meg, hogy ott ül Nagy Imre, ezt hallja és nem utasítja vissza, nem tagadja ott, és nem tiltakozik ellene, vagyis hallgatólagosan jóváhagyta.

Elnök: Igen. Tessék tovább.

Nagy: A következő kérdés, kérdés, amire reagálni kívánnék, ez a lemondásom nyilatkozat. Tudniillik itt össze kapcsolódik, össze is keveredik bizonyos mértékig két dolog, az egyik az, amit a jugoszláv szerveken keresztül kaptunk felszólítás formájában, vagy tanács formájában, ugye, a másik pedig az, amit én magam készítettem saját kezűleg, ami az iratomban elfekszik, amiben én magam egy szöveget állítottam össze, az én lemondásomra vonatkozóan.

Elnök: Tessék.

9 oldal.

/1958.VI.13./

Szántó: Én csak a jugoszláv részről jött, akár tanács, vagy nem tudom már minek nevezte, csak úgy tudom, hogy három ilyen dolog volt, kettő jött a kormánytól, egy pedig személyesen Rankovicstól, Nagy Imre elnök elvtársnak címezve. Tudomásom szerint, mind a három javaslatot Nagy Imre és Losonczi Géza visszautasították. Én nem tartom lehetetlenségnek, hogy Nagy Imre nem készített ön színtől egy ilyen lemondó nyilatkozatot, én ezt nem ismerem és én erről nem tudok.

Nagy: Arról tudni kell pedig, mert az nem maradt titokban ...

Szántó: Kérem elnök elvtárs, amennyiben tudomásom lett volna, én nem tartom ezt valami alapvető jelentőségűnek, akkor azt mondanám, hogy ilyen volt, de erről én nem tudtam.

Nagy: Akkor ezt a kérdést én kikapcsolom, maradok a másiknál, amiről tud a tanu, erről a jugoszláv részről jövő felszólítást illeti. Mi erre választ adtunk, erre a felszólításra, meg is szövegeztük. Én a válasz elkészültekor szintén ott volt, felolvastuk, egyetértett vele, és úgy küldtük el a választ minden, az Intézőbizottság, vagy az u.n. Intézőbizottság minden tagjának a helyeslésével.

Elnök: Erre nem köteles válaszolni.

Szántó: Kérem, ha megengedi elnök elvtárs, válaszolok,erre is.

Elnök: Tessék.

Szántó: Mínhogy ezek a jugoszláv felszólítások, vagy javaslatok személy szerint Nagy Imréhez és Losonczihoz szóltak, ott vitáról, vagy ilyesmiről nem is lehetett szó, mert ezt Nagy Imre is, Losonczi is személyes kérdésnek tekintették.

Nagy: Valótlan.

Szántó: Én feltettem a legelső alkalommal a kérdést, hogy hát Nagy Imre és az egész kabinet hát elhagyta a helyét, hát nincsenek már ott defaktó, nem vezetik az ügyeket, hát mi jelentősége van annak, továbbra is fenntartani ilyen címet és a névleges miniszterelnök és a kabinetnek egy tagja benn ülnek a jugoszláv követségen. És erre Nagy Imre mondja, hogy ezt csak hagyj és bizzed ránk. És ezek után én ennek a megvitatásában nem vettem részt.

Nagy: Kérem szépen, megengedi nekem elnök ur, hogy erre referáljak, valótlan amit a tanu állít, minden olyan közlés, amit jugoszláv részről kapott kérdésre, válaszul adtunk írásban, valamennyi az Intézőbizottság valamennyi tagjának az egyetértésével ment el. Azzal mindenki egyetértett, mindenki olvasta, többek között ezt a lemondásra vonatkozó nyilatkozatot is. Szántó épp úgy, mint a többiek.

Szántó: Fenn tartom, amit elmondtam.

Nagy: A következő, ugyancsak a jugoszláv követségen folytatott tevékenységgel kapcsolatban, ott mi, mint ahogyan Szántó Zoltán tanu említette, jugoszláv megbízottakkal, Belgrádból jöttek a külügyminisztérium részéről, tárgyalást folytattunk. Ezekon a tárgyalásokon az Intézőbizottság minden tagja résztvett, egy tárgyaláson nem vettem én részt.

9 oldal.

/1958.VI.13./

Különbösen minden tárgyaláson, minden tag résztvett. A tárgyaláson elhangzottakkal, annak az eredményeivel az Intézőbizottság minden tagja, beleértve a tanut is és a többieket is, egyetértett.

Elnök: Ez azonban semmi jelentősége e-perben, nem hiszem, hogy különösebb jelentősége lenne. Ennek most a másodszori lezárása olyan, hogy kicsit furcsa képet adna. - De tessék az észrevételeket azért - ?

Szántó: Bocsnát, még egy pillanatra. Elnök elvtárs bizonyára emlékszik rá, hogy vallomásemban mondtam, hogy egy bizonyos este együtt benn voltunk a Nagy Imre szobájában, ahol informáltuk arról a beszélgetésről, amit a belgrádi külügyminisztérium kiküldöttjével - vagyis pontosan ugyanaz, amit - a megbeszélésen a Nagy Imre nem vett részt.

Elnök: Igen, igen.

Nagy: Igen, de mind a többen résztvettem, ezért vállalom a felelősséget.

Elnök: Tessék, van-e még észrevétele ?

Nagy: Van igen, ez már kapcsolódik a Varsói Szerződés felbontásához, egy kérdés még, és a semlegesség kinyilatkoztatásához. Mi fogadtuk a baráti követeket, a baráti követek közül a kinesi nagykövet fogadását és mint Szántó Zoltán mondta november 3-án késő este a román külügyminiszterhelyettes .. és a nagykövet volt jelen, román nagykövet. Annak a kíséretében volt.

Szántó: A kinesi nagykövet fogadásán nem voltam jelen. A Magnan /?/ fogadásánál jelen voltam és jelen volt még a budapesti román nagykövet. ...

Nagy: Én azt akarom kihangsúlyozni, hogy a román külügyminiszter helyett és a nagykövetet tájékoztattuk, egyrészt a helyzetről, másrészt azokról a lépésekről, amelyeket tettünk így a Varsói Szerződésben tett lépéseinkről is, és a semlegesség kérdésében elfoglalt álláspontunkról is.

Elnök: 3-án ?

Nagy: 3-án, igen. Ott más kérdés is volt, de a döntő ez.

Elnök: Igen.

Nagy 3-án, igen. Ott más kérdés is volt, de a döntő ez. Itt azt akarom leszögezni, hogy az intézőbizottság tagjai voltak jelen és az intézőbizottság tagjai miniszterekkel az intézkedésekkel, amelyeket tettünk, egyetértettek, senkinek semmiféle -

Elnök: 3-án a román külügyminiszterhelyettes jelenlétében nem tiltakoztak ellene?

Nagy: Nem.

Szántó: Elnök elvtárs, megengedi?

Elnök: Tessék.

Szántó: A román külügyminiszterhelyettes tájékoztató céljából jött Budapestre és igen részletes információkat kapott ott tőlünk. Nem Nagy Imre, hanem mások tértek ki arra, hogy milyen súlyos kihatásai lehetnek ennek az elhamarkodott és végzetes lépésnek, a Varsói Szerződés felbontása és a semlegesítés kimondásának. Nagy Imre bizonyára emlékszik rá, hogy itt elhangzott egy javaslat, amin felkértük -

Nagy: En tettem.

Szántó: Malnasán miniszterhelyettest, hogy közvetítse a kérésünket Gheorgiu Dej elvtársához, a Román Párt első titkárához, hogy járjon közbe a szovjet kormánynál és a Szovjetunió Kommunista Pártjánál, hogy létrejűjjen egy magas szintű megbeszélés a Szovjetunió Kommunista Pártja és az MSZMP vezetői között, hogy ezt a lehetetlen helyzetet - az előállott helyzetet valahogyan rendezzük. Hát ebből a célból - azért volt erre a javaslatra szükség, mert a varsói szerződés felbontása -

Elnök: Tehát nem volt olyan pozitív ott az álláspont.

Szántó: Nem, távolról sem.

Nagy: Az álláspont -

Elnök: Szóval mindagy, -

Nagy: A javaslatot én tettem,

Elnök: Kérem, - kérem, -

Nagy: .. Malnasához -

Elnök: Kérem, meg kell hogy mondjam, azt hiszem, hogy annak, hogy 3-án a román külügyminiszterhelyettestel folytatott beszélgetésnél az MSZMP intézőbizottságának a tagjai hát milyen formában beszéltek a varsói szerződésről, ennek a - ennek a tanu által vallott tény megcáfolására nem alkalmas. Fenntartja azt a vallomását, hogy a varsói szerződésről és a semlegességről - kinyilatkoztatásával az MSZMP intézőbizottsága, illetve az MDP elnöksége előzetesen nem tárgyalta?

Szántó: Ezt tettem /?/ teljes egészében. -

Nagy: .. hogy nekünk kellett, mert hiszen az intézőbizottság elnöke, illetőleg az elnökség elnöke,

Elnök: Igen, ezt már elmondta, Kádár János - most további észrevételek vannak?

Nagy: Mást nem kívánok.

Elnök: Tessék. Donáth Ferenc.

Donáth: Kérem, elnök ur, itt egy-két kérdés felmerült ezzel kapcsolatban, én is jelen voltam. November 3-án este a pártközpontból jövet találkoztam Szántó Zoltánnal, aki informált az ottani helyzetről, és arról volt szó, hogy november 4-én

10. oldal.

/1958. VI.13./

miért kell ... párt ... /nagyon halk/ Akkor állapotunk meg abban, hogy ez a helyzet ilyen módon türehetetlen, és hogy. Nagyot és Losonczi fel szólítjuk, hogy az MSZMP intézőbizottság nem.. nem vállalhatják a felelősséget azokért a ténykedésekért, amelyeket a .. tisznek. Így volt ?

Szántó: Ez bizonyára így volt, pontosan időpontra nem emlékszem, de tudom, hogy Donáth Ferenc egyetértett ..

Donáth: .. akkor volt az, hogy felvetődött ismételten Vass .. Szántó Zoltán .., megtettek-e minden lépést ennek a súlyos .. lépésnek az elkerülésére?

Elnök: Hogyan?

Donáth: Súlyos kihatású lépés elkerülése érdekében megtettek-e mindent. Akkor elsőrendű vádolt.. válaszolt.. azt, hogy amíg én el is mondtam, hogy nem elvileg indokolta, hanem azzal, hogy tömegnyomás -

Elnök: Egy pillanatot, hogy tisztázzuk. Donáth Ferenc már az előző vallomásában is azt vallotta, hogy november 3-án, mikor szemrehányást tett Ön Nagy Imrének, akkor Nagy Imre arra hivatkozott, hogy a tömeg elsöpörte volna őket, hogyha nem csinálják meg?

Szántó: Igen, és ez összhangban áll Nagy Imrének a jugoszláv követségen velem szemben - ellenem felvetett állásfoglalásával, hogy őt csak a magyar népnek ebben a kérdésben tanúsított állásfoglalása ..

Elnök: Tűssék tovább folytatni.

Donáth: Na most ami a román pártküldöttséget illeti, az tulajdonképpen az indítvány és a javaslat a román pártküldöttség részéről vetődött fel, hogy ilyen közvetítést tegyenek, ez megfelel a valóságnak, ottani jelenlévő valamennyi helyeselte is.

Elnök: Már a közvetítést?

Donáth: .. az, -

Elnök: ... /pár szót egyszerre/ .. hogy valamilyen ..

Donáth: .. /pár szó nem érthető/ Na most még azt szeretném, emlékszik-e arra, hogy november 26-án -

Elnök: Október 26-án.

Donáth: Október 26-án a Politikai Bizottság ülésén, és november 3-án délelőtt elsőrendű vádolt felajánlotta azt, hogy legyenek a kormánynak és .. vezetőség..

Szántó: Ilyesmire szó volt, .. lehetségesnek tartom, hogy ez nem 3-án, hanem már 2-án történt, és pedig úgy emlékszem, hogy az akkor már jelen nem volt Kádár János helyére hozta javaslat Nagy Imre és Losonczi.

Donáth: Az .. szempontjából nincs jelentősége, én tisztán csak .. Tanu nem válaszolt arra a kérdésre, hogy tulajdonképpen hogyan történt meg az, hogy mi odamentünk a jugoszláv követségre?

Elnök: Ez a kérdés nem is merült fel. A tanukat tényekre hallgattam ki, és nem az a feladatom, hogy felelősségre vonjam a tanut más ..

Donáth: Nem felelősségrevonásról van szó. Még csak egyetlen egy kérdést szeretnék feltenni, hogy mi volt az indoka, miért,

10. oldal.

/1958. VI.13./

én ezt Romániában is elsőrendű vádlottal továbbra is fenntartottam a szolidaritást, hiszen a tanuval erről többször vitáztunk. Szerepelt ebben a kérdésben az, hogy - elmondotta ezt a bizonyos ... beszélgetést, illetve Nagy Imre és közte levő beszélgetést,

Elnök: Hogyan?

Donáth: Elmondotta valóban tanu azt, hogy milyen beszélgetés

folyt közte és Nagy Imre között, -

Elnök: Szóval Önök között ott folyt egy olyan beszélgetés, 1956 november vagy decemberében?

Szántó: December 31-én.

Elnök: 1956 decemberében, ahol a tanu elmondta Önnek, hogy a varsói szerződésről és a semlegesség kimondásáról amikor beszélgetett Nagy Imrével, akkor Nagy Imre azt válaszolta, hogy ez nem érdekli - hogy Gomulka mit beszél szovjet utasításra, így tetszett mondani?

Szántó: Igen, így volt.

Elnök: Nem érdekli az, hogy ki mit beszél, de a magyar nép kíváncsága szerint cselekedett?

Donáth: Elnök ur, szószerint nem emlékszem rá, való, hogy a tanu ilyen beszélgetésre nálam hivatkozott, engem nem birt meggyőzni, nem tudott akkor, mert én változatlanul azt állítottam a tanuval szemben, hogy Nagy Imre környezetének hatása alatt állt, került ilyen rossz hatás alatt alá és internacionalistának tartom.

Szántó: Nekünk, ha jól emlékszem, három találkozásunk volt Románia területén, és hát az összes kérdéseket megbeszéltük, és nagyon sok fontos kérdésben egyetértettünk, - egyetértettünk. Voltak azonban .. fontos kérdések, amiben nem tudtunk egyetérteni. Ilyen kérdés volt pl. az október 23-át követő események politikai értékelése. Én ellenforradalomnak minősítettem, Donáth Ferenc még akkor is kitartott amellett, hogy ilyen és olyan szempontok alapján ezt forradalomnak kell értékelni, nem értettünk ebben egyet. Egyetértett velem abban is, hogy Nagy Imre ingatag ember, és nagyon könnyen kerül nem a jó, hanem a rossz befolyás alá, ezzel egyetértett Donáth Ferenc, de azt mondotta, hogy éppen ezért akarja őt támogatni, Nagy Imrét, hogy a gyengeségét ellensúlyozzák és hivatkozott Nagy Imrének a miniszai mellett a pozitív oldalaira is. Lényegében azt hiszem ez megfelel annak, amit -

Elnök: Lényegében -

Donáth: .. az volt tulajdonképpen vita tárgya, hogy internacionalista-e Nagy Imre, jó utra vihető-e .. ingadozás .. ebben a tekintetben volt közöttünk vita,

Szántó: Nézeteltérés, ebben sem értettünk egyet.

Elnök: Gimes Miklós? - Nincsen. Tildy Zoltán?

Tildy: Van. - Kérem szépen, nem hallottam jól, mikor volt az Ön látogatása a Parlamentben, amikor rám hivatkozott bizonyos kijelentéssel kapcsolatban?

Elnök: Tessék.

10. oldal.

/1958. VI.13./

Szántó: November, - ez talán még október végén, 31-én, pontosan a dátumra nem emlékszem, de azt hiszem, hogy amit elmondtam, abból Tildy Zoltán emlékezetének fel kell frissülnie, hogy ez valóban megtörtént, vagy sem?

Tildy: Kérem, arra emlékszem, hogy a tanu azt mondta, hogy a varsói szerződés felbontása után, erre emlékszem.

Elnök: Hogyan?

Tildy: A varsói szerződés felmondása után.

Elnök: Ez a beszélgetés valószínűleg akkor történt, nem?

Szántó: Ez feltétlenül a varsói szerződés - mert hiszen én azért nyomultam be a Nagy Imre szobájába, hogy beszélni tudjak vele, én nem tudtam, hogy ott mások is jelen vannak.

Elnök: Értem. Tessék.

Tildy: Nem októberben, - hanem novemberben.

Szántó: Természetes.

Tildy: Én a magam emlékezetét is próbáltam közben felfrissíteni, ebben a kérdésben, azért kérdeztem most meg. Kérem szépen, egyáltalán nem emlékszem én a tanu számtalanszor láttam a Parlamentben, ott mindenki úgy tartotta, mint a Nagy Imre környezetéhez tartozót. Most nem tudom elképzelni, hogy miért nem lehetett a Nagy Imrehez és miért kellett esetleg egy kabinetülésre bejönni, -

Elnök: Hát ez nem kabinetülés volt. Legalábbis olyan kabinetülésről eddig nem nyilatkozott senki sem, amelyiken hárman vettek részt, Nagy Imre, Tildy Zoltán és Maléter Pál.

Tildy: És Apró Antal.

Elnök: Ja, és Apró Antal. Hát ezek közül hát - volt ilyen kabinetülés?

Tildy: Kérem szépen, az Apró Antal 30-ától kezdve egyáltalán egyetlen egy kabinetülésen nem vett részt, -

Elnök: Hát nem is volt tagja.

Tildy: Apró Antal a Nagy Imre szobájában attól kezdve egyetlen egyszer nem láttam.

Elnök: Ön határozottan emlékszik, hogy akkor Apró Antal volt bent?

Szántó: Igen.

Elnök: A Nagy Imre szobájában?

Szántó: Igen.

Tildy: Kérem, meg kell jegyezni, -

Elnök: Meg kell hogy mondjam, különös jelentőséget annak, hogy valóban Apró Antal volt-e bent, -

Tildy: Bocsanatot kérek, hogy az eseményt rögzítsem valahogy, hogy elfáradt agyam vissza tudjon valamiképpen emlékezni. Kérem szépen azt a javaslatot, hogy az Andropov nagykövetet informálni kell a varsói szerződés felbontása - határozat előtt, azt Dobi István tette, -

Elnök: Nem erről volt szó. Arról volt szó, hogy valamilyen jegyzéket küldjenek a szovjet csapatokkal kapcsolatban és pedig azért, hogy először a többi követséget értesítik, és utána adják át a szovjet nagykövetnek.

Tildy: Nagyon köszönöm, akkor legyen szabad tisztelettel megmondanom, hogy én olyan javaslatot, hogy először a nyugati követségeket kell értesíteni, és azután a szovjet nagykövetet, nem tettem soha. Se ez alkalommal, se máskor. Kérem, voltam

10. oldal.

/1958. VI.13./

miniszterelnök, majdnem három évig köztársasági elnök, a diplomáciai szokásokkal nagyjában tisztában vagyok, és egyébként mérhetetlenül provokatívnak tartottam volna, ha ez megtörténik. Én egyébként arról, hogy a többi követségek kaptak értesítést ezekről a dolgokról, még erről a tényről sem tudok. Erdei Ferenc a vallomásában kijelentette volna azt, - a jegyzőkönyvi vallomásában, hogy még a szerződés felbontásáról szóló határozat kimondása után is a végsőkig való tárgyalás mellett voltam. Ez volt ..

Elnök: Szóval Ön lényegében tagadja azt, hogy egy ilyen beszélgetés folyt volna?

Tildy: Igen.

Elnök: Illetve a beszélgetés egy részére nem emlékszik, hogy volt ilyen beszélgetés, erre nem emlékszik, határozottan tagadja azonban, hogy ilyen javaslatot tett.

Tildy: Kérem szépen, még arra sem emlékszem, hogy Szántó Zoltánal egyetlen alkalommal Nagy Imre szobájában találkoztam volna, átmenetben igen, ott leülve nem.

Szántó: Kérem, teljes egészében fenntartom azt, amit erről a kérdésről mondtam.

Elnök: Nincs más? - Maléter Pál.

Maléter: Elnök ur, kérdésem nincs, de megjegyzésem van. Én a tanut bár láttam, de a Parlamentben vele nem találkoztam, Apró Antalt személyesen nem ismerem, ennek következtében kizárt dolog az, hogy az én az ő jelenlétében akár hallott, akár egyéni véleményen alapuló szovjetellenes vagy más kijelentéseket tehettem volna. Ez volt a megjegyzésem.

Elnök: Tessék kérem.

Szántó: Megismételhetem ez alkalommal is, hogy amit ezzel a kérdéssel összefüggésben mondtam, teljes mértékben fenntartom.

Maléter: Én is fenntartom vallomásomat.

Elnök: Megértettem. A szembesítés eredménytelen.. - Kopácsi Sándor? - Nincs. - Jánosi Ferenc? - Jöjjön ki. - Hallotta az Ön személyére vonatkozóan. Tett olyan kijelentést a jugoszláv követségen, amit a tanu elmondott?

Jánosi: Megismétlem azt, amit vallomásomban tettem, hogy én ilyen kijelentést nem tettem, ilyesmire egyáltalában nem emlékszem, s erre a .. sem emlékeztem.

Elnök: Ön fenntartja vallomását?

Szántó: Fenntartom.

Elnök: Van kérdése, észrevétele?

Jánosi: Más nincs.

Elnök: Vásárhelyi Miklós?

Vásárhelyi: Nincs.

Elnök: Akkor a tanu kihallgatását befejezettnek nyilvánítom, távozhat, köszönöm.

10 perc szünet.

Iratismertetés /az oldal végéig, - kb. 344 perc./

XX-5-a-7 dosszió 27. old.

OL MAGYAR
KÖZVETLEN

kefelese
Legfőbb ügyész képviselője csatolja Losonczy Géza halotti anyakönyvi kivonatát és boncolási jegyzőkönyvét. Indítványozza, hogy a Népbírósági Tanács ismertesse Losonczy Géza nyomozás során tett vallomásait. Indítványozza továbbá dr.Szilágyi József vádlott ellen hozott ítéletnek a külföldön tartzkodó Koltai Vilmos és Ujhelyi Szilárd vallomásainak az ismertetését.

Vádlottak és ~~xxxxxx~~ védőik észrevételt nem tettek.

Elnök:

Ismerteti Losonczy Géza halotti anyakönyvi kivonatát és a boncolási jegyzőkönyvét. Ismerteti a nyomozati iratok IX-es kötetéből Losonczy Géza vallomását. /59. oldal, 40-42 oldal, 157 oldaltól 247 oldalig/

Ismerteti Koltai Vilmos vallomását a nyomozati iratok XXIII.kötet 155-156 oldalig.

Ujhelyi Szilárd vallomását nyomozati iratok III-as kötet 130-140 oldalig.

A Legfelsőbb Bíróság Népbírósági Tanácsának VIII.r.dr.Szilágyi József vádlott ellen hozott ítéletét.

Ésrevétel nincs

IV.r.Tildy Zoltán vádlott védője:kéri ismerteti Losonczy Géza arra vonatkozó vallomását, hogy Löwenstein beszédét ő engedélyezte.

Elnök:

Ismerteti a nyomozati iratok IX.kötetéből Losonczy Géza erre vonatkozó vallomását.

Ésrevétel nincs.

I.r.Nagy Imre vádlott védője

Kéri ismertetni a dec. párthatározatot, mely az ellenforradalom okaival foglalkozik, Nagy Imre vádlott okt.23-i beszédét és a lemondó nyilatkozatát.

Elnök:

Ismerteti a nyomozati iratok XIII.as kötetéből II-es borítékban lévő Nagy Imre okt.23-i parlamenti beszédét. ~~Rövid tartalma/ ismertetésről~~ ismerteti ~~tekint~~ Nagy Imre lemondónyilatkozatát.

Észrevétel nincs.

II.r.Donáth Ferenc vádlott védője

Kéri ismertetni Losonczy és Donáth lemondónyilatkozatát.

Elnök:

Ismerteti a nyomozati iratok XV. kötetéből a XI-es borítékban elfekvő Losonczy és Donáthtól származó lemondónyilatkozatokat.

Észrevétel nincs.

II.r.Donáth Ferenc vádlott védője

Kéri annak megállapítását, hogy a Közp.Vezetőség okt.26-i üléséről felvett jegyzőkönyv elfekszik-e a nyomozati iratok között.

II.r.Donáth Ferenc vádlott észrevétele

A védőm által előterjesztett kéréstől elallok.

III.r.Gimes Miklós vádlott védője

Kéri ismertetni Csatár György nyomozati vallomását és Gimes Miklós vádlott "Nyugalom és rend kell, legyen vége a vérontásnak" c. cikkét.

Elnök

Megállapítja, hogy a Népbirósági Tanácsnak hivatalból tudomása van arról, hogy Csatár György meghalt. Ismerteti a nyomozati iratok XVIII-as kötetéből Csatár György vallomását, 55-59-oldalig. Ismerteti továbbá Gimes Miklós vádlott "Nyugalom és rend kell..." c. cikkét. Nyomozati iratok XVIII.kötet 289-es oldal.

Észrevétel nincs.

V.r.Maléter Pál védője

Kéri ismertetni Maléter Pál vádlott okt.közepén alakulataihoz intézett parancsait.

Elnök

Ismerteti Maléter Pál vádlott okt. 22-én és okt. 23-án kelt parancsát a nyomozati iratokból.

Eszerevétel nincs

IV.r.Tildy Zoltán vádlott védője

Kéri ismertetni a vádlott mezőgazdasági kiállításon tett nyilatkozatát.

Elnök

Ismerteti a nyomozati iratok XXI.kötetéből 134-es oldalon elfekvő nyilatkozatot.

Eszerevétel nincs

IV.r.Tildy Zoltán vádlott védője

Kéri ismertetni a Magyar Nemzetnek adott nyilatkozatát.

Elnök

Ismerteti a nyomozati iratok XXI. kötetéből 135. oldalon elfekvő nyilatkozatot.

Eszerevétel nincs

IV.r.Tildy Zoltán vádlott védője

Kéri ismertetni a Szabad Nép okt. 17-i számából a vádlott állásfoglalására vonatkozó nyilatkozatot.

Elnök

Ismerteti a nyomozati iratok XXI. kötetéből 135. oldalon elfekvő ismertetni kért anyagot.

Eszerevétel nincs

IV.r.Tildy Zoltán vádlott védője

Kéri ismertetni a vádlott által 1956 nov.végén elkészített, ~~és~~ december végén Dobi Istvánnak átadott javaslatát.

Elnök

Megállapítja, hogy az ismertetni kért anyag nincs a nyomozati iratok között.

büntető törvény
ismerteti & nyomozati irataival elfekvő és eddig nem ismertek összes dokumentumokat (olivatokat) Észrevétel nincs.

VI.r.Kopácsi Sándor védője

Kéri ismertetni a nyomozati iratok XXXII.kötetéből a 20-88 oldalig terjedő részt.

Elnök

A nyomozati iratok XXXII.kötetéből a 20-88 oldalig terjedő részt ismerteti.

Észrevétel nincs

I.r.Nagy Imre vádlott

Kérem a lemondó levelemet felolvasni.

Elnök

Ismerteti a nyomozati iratok VII.kötetéből 99-101 oldalig terjedő részt.

Észrevétel nincs

I.r.Nagy Imre vádlott

Király Béla cikkének az ismertetését is kérem.

Elnök

Közli a vádlottal, hogy ezt a ténytető bíróság ismeri.

Észrevétel nem tesz senki.

I.r.Nagy Imre vádlott

Kérem ismertetni Déry Tibor hozzám intézett leveleit.

Elnök

Ismerteti Déry Tibor és társai bűnyégének nyomozati irataitól

IV. kötet 237 oldalon elfekvő anyagot, *ami Déry Tibor és Kissai, bűnyégben hozott ítéletet. - Hivatalkól elrendelés!*

I.r. vádlott Nagy Imre védője

Erdei Ferenc tanukénti kihallgatását kéri, mert nevezett ~~x~~ ismeri a vádlott összes gestioit.

II.r.Donáth Ferenc vádlott védője

Fekete Ferenc tanukénti kihallgatását kéri arra, hogy Donáth a Petőfi körüi viták *személyes* tálkalmával tiltakozását jelentette be a viták elfajulása miatt.

Köböl József, Friss István, Mád Aladár tanukénti kihallgatását kéri arra vonatkozóan, hogy Donáth a párthoz hű elemek felfegyverzését sürgette.

Kossa István, Zala Julia, Szabó Kálmán, Vas Zoltán tanukénti kihallgatását kéri arra vonatkozóan, hogy ^{amikor} Donáth ^{megs} a gazdasági program elkészítését vállalta, ^{tudta-e, h_n} miről van szó.

Orbán László tanukénti kihallgatását kéri arra ^{amikor} hogy Donáth 1956 okt. 23-a előtt megbízást kapott, hogy Rajk Juliával beszéljen a tekintetben, hogy álljon el bizonyos követelésektől.

Tőkés Ottó tanukénti kihallgatását kéri a november 4-i rádiónyilatkozattal kapcsolatban.

V.r. Maláter Pál vádlott védője

Kéri Holmann Gábor fhdgy. klinikai felvételi lapját és halotti anyakönyvi kivonatát beszerezni a 2-es számú gyermekklinikáról. Kéri beszerezni a rádió által közvetített szövegeket.

- 1/ Feljegyzés a felkelőkhöz szóló felhívásról,
- 2/ A tüszüntet kihirdetésének időpontjára vonatkozó közlés,
- 3/ A HM. főügyeletes tisztjének távmondati és a Kilián laktanya távmondani füzetét,
- 4/ Az 1956 nov. 3-i szovjet-magyar tárgyalás jegyzőkönyvét,
- 5/ Az osztrák kormánynyilatkozatát a nyugati határozatra vonatkozóan

Bata Istvánt tanuként kéri kihallgatni arra vonatkozóan, hogy Maláter okt. 27-én vagy 28-án kérte őt arra, hogy intézkedjen a tekintetben, hogy a rádió Malátert ellenforradalmárnak bélyegezte.

Kalocsai József, Németh József, Halápi Jenő tanukénti kihallgatását ^{kéri} annak igazolására, hogy a vádlott 1956 okt. 28-án vagy 29-én a bejelentésig a szárnyépületben harcolt a felkelők ellen.

Fegy tartalékos tiszt tanukénti kihallgatását kéri, aki az Uri u. 64-66 szám alatt dolgozott arra vonatkozóan, hogy Maláter

október 28-án a Ferenc krt.-i részt a Kiliánban elfoglalta.

B.M. alkalmazott

Solyom Károlyt Vés Felelőségét, és Tóth István szüvadost tanuként kéri kihallgatni annak igazolására, hogy nevezettek Malétertől védelmet kaptak.

Szakértő meghallgatást kéri arra vonatkozóan, hogy a Kilián laktanyából lehet-e a Tüzoltó utcába löni.

Kéri a vádlottat meghallgatni arra vonatkozóan, hogy milyen kitüntetésekot kapott.

V.r. Maléter Pál vádlott elnöki kérdésre

A következő kitüntetések vannak: Magyar Szabadság Érdemrend ezüst fokozata, Kiváló Munkáért arany fokozata, Magyar Népköz-társasági érdemérem arany és ezüst fokozata. Petőfi ~~RIX~~ díszérem, Szovjet kormány kitüntetés, Fegyverrel a hazáért Minisztertanácsi kitüntetés, a Szénbányászat Kiváló Dolgozója, Vezérkari Főnöki dicséret, a Párt Központi Vezetőségétől két okiratot kaptam a 47-es választások alkalmával kifejtett jó munkámért.

IV.r. Tildy Zoltán vádlott védője

Tanuként kéri kihallgatni: Futó Dezsőt arra vonatkozóan, hogy amikor Dobit cikkében megtámadta, Tildy őt felelősségre vonta cikke miatt, Bognár Józsefet arra vonatkozóan, hogy a koalícióval kapcsolatban milyen álláspontot képviselt Tildy, Erdey Ferencet arra vonatkozóan, hogy Tildynek mi volt az álláspontja a varsói szerződés felbontásával kapcsolatban.

VI.r. Kopácsi Sándor vádlott védője

Arra vonatkozóan, hogy Kopácsi okt. 28-át követő időkben ÁVH-sok-nak menedéket adott, a budai ÁVH objektum katonáinak 70-80 igazolást adott, ÁVH-sokat saját kérelmükre őrizetbe vett, Tanuként kéri kihallgatni Kovács Erzsébetet, Arra vonatkozóan, hogy nov. 4-én este a Kádár kormány programját elismerte, tanuként kihallgatni Somogyi Miklóst a SZOT-ból.

Elnök: a bizonyítás hitelesítését indítványok előterjesztése utján ismételt a ~~Bírósági Előtanács~~ ~~Népbíróság~~ ~~Tanácsának~~ ~~Dery Sándor~~ és társai büntetőbírói ~~meghívott~~ ~~ítéletét~~, valamint ismételt a nyomozati iratoknál ¹⁸ ~~elérhető~~ - eddig nem ismert ~~összes~~ ~~dokumentumokat~~.

IX.r. dr. Jánosi Ferenc vádlott védője

A varsói szerződés felbontásával kapcsolatban Félix Pál tanukénti kihallgatását kéri.

Kéri a vádlottat meghallgatni arra vonatkozóan, hogy milyen kitüntetései vannak.

IX.r.dr. Jánosi vádlott elnöki kérdésre

A következő kitüntetésem vannak. Magyar Szabadság ~~Érdemrend~~ ezüst fokozata, Magyar Népköztársasági Érdemrend kitüntetés IV.fokozatát kétizben és az V.fokozatát kétizben kaptam meg. 48-as diszérem, és szovjet rendjel.

I.r. Nagy Imre vádlott

A nov.3-i kabinetüléssel kapcsolatban kérem beszerezni a szakminiszterek lemondó leveleit és az én felterjesztésemet.

Elnök

Közli I.r.Nagy Imre vádlottal, hogy olyan dokumentumokat, amelyek nem léteznek, a bíróság nem tud beszerezni.

I.r.Nagy Imre vádlott

Kérem beszerezni a nov. 1,2,3. kabinetülés jegyzőkönyvét, tanuként kérem kihallgatni Hegedüs András, Cinege alezredest, Kónai Sándor, Ficker, Ferenc, Hidas Antal, Mekis József, ^é Kőből József személyeket.

VI.r.Kopácsi Sándor vádlott

Tomogyi Miklós tanukénti kihallgatását én is kérem arra vonatkozóan hogy nem politikai motívumok miatt mentem a jogoszláv követségre.

~~Legfőbb ügyész~~ ^{keletese} ~~kopácsi védője~~

A vádlottak és védők által ~~és~~ bizonyítás kiegészítésére vonatkozó indítványok legnagyobb része irreleváns tényekre vonatkozik, olyanokra, amelyek nincsenek vád tárgyává téve.

A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a tényállás kellően tisztázható és így az előterjesztett bizonyítási kérelmek elutasítását indítványozza.

A Népbirósági Tanács ezután az előterjesztett bizonyítási kiegészítési kérelmek feőli határozás végett tanácskozássra vonul vissza.

A Népbirósági Tanács zárt tanácskozás során meghozta, majd a Tanács Elnöke kihirdette az alábbi

v é g z é s t .

A Legfelsőbb Biróság Népbirósági Tanácsa az I.r., II.r., IV.r. V.r., VI.r., és IX.r. vádlottak és védőik által előterjesztett bizonyítási kiegészítési indítványokat elutasítja.

m e r t

Erdei Ferenc, Fekete Ferenc, Kozma Imre, Zala Julia, Bata István, Kalocsai József, Németh József, Halápi Jenő és Bognár József tanukkénti kihallgatása, továbbá a tüzsünet időpontjának meghirdetése, a Kilián laktanyához szakértő kirendelése, a november 1 és 2.-i kabinet ülés jegyzőkönyvének beszerzésére vonatkozó bizonyítaskiegészítési indítványok olyan tényekre vonatkoznak, amelyek a tárgyalás során már sokoldaluan megvilágítást nyertek.

Köböl József, Friss István, Mád Aladár, Szabó Kálmán, Orbán László, Tőkés Ottó, Tóth István szds., Futó Dezső, Kovács Erzsébet, Somogyi Miklós, Főix Pál és Hegedűs András tanukkénti kihallgatása, valamint az okt. 25- és 26-i rádióközlemények a fegyverletétel meghosszabbításával kapcsolatban a per tárgyat nem képező irreleváns tényekre vonatkoznak.

A HM. és a Kilián laktanya távmondani füzetének a beszerzését, az 1956 nov. 3-i szovjet-magyar tárgyalási jegyzőkönyv beszerzését, az osztrák kormány nyilatkozatát a magyar-osztrák határzáról, egy tartalékos tisztnek a meghallgatását és az 1956 nov. 3-i kabinet ülés jegyzőkönyvének a beszerzését pedig, mint be nem szerzhető bizonyítékokat utasítja el a Legfelsőbb Biróság Népbirósági Tanácsa.

Elnök

Megállapítja, hogy Vas Zoltán tanunak az előállítására elháríthatatlan akadályokba ütközik.

Ismerteti I.r., II.r., III.r., IV.r., V.r., VI.r., IX.r. és X.r. vádlottak erkölcsi és vagyoni bizonyítványát.

Ezekután a Tanács Elnöke a bizonyítási eljárását befejezettnak nyilvánítja, felkéri a Legfőbb Ügyész képviselőjét, hogy perbeszédét tartsa meg.

Legfőbb Ügyész képviselője:

Bevezetőben foglalkozik a Nagy Imre körüli csoportosulás kialakulásával és a csoport tevékenységével. Előszója, hogy a spontán megmozdulások ma már kellően megvilágítottak. A Nagy Imre körüli csoport ideológiai alapját Nagy Imre művei képezték. Nagy Imre ideológiájának tengelye a ~~xxxxxxxxxxxx~~ hatalmi tömbön kívülálló szuverén, semleges Magyarország volt. Vákolja, hogy milyen úton lett Nagy Imre a Minisztertanács elnöke, hogy hogyan akadályozta meg az ellenforradalom felszámolását, feloldotta a kijárási tilalmat, megakadályozta a sztárium végrehajtását. Okt. 28-án kihirdették a népi demokratikus forradalmat. Összefoglalja Nagy Imrének a kormányzása alatt kifejtett tevékenységét, ellenzi védekezésének módszerét, a november 4-i rádiónyilatkozat jelentőségét és Nagy Imrének a jugoszláv követségen kifejtett tevékenységét.

Ismerteti II.r. dr. Donáth Ferenc, III.r. Gimes Miklós, IV.r. Tildy Zoltán, V.r. Maléter Pál, VI.r. Kopácsi Sándor, IX.r. dr. Jánosi Ferenc, és X.r. Vásárhelyi Miklós vádlottak tevékenységét.

Valamennyi vádlottal szemben fenntartja - a vádiratban foglalt minősítésnek megfelelően - a vádat.

I.r. Nagy Imre vádlottra a legsúlyosabb,

ELI MAGYAR
KÖZPONTI LEVÉLTÁR

II.r.dr.Donáth Ferenc vádlottra hosszabb tartamu szabadságvesztés büntetést,

III.r. Gimes Miklós vádlottra a legsúlyosabb,

IV.r. Tildy Zoltán vádlottra közép mértéken aluli szabadságvesztés büntetést,

V.r.Maléter Pál vádlottra a legsúlyosabb,

VI.r.Kopácsi Sándor vádlottra a legsúlyosabtnál valamivel enyhébb büntetést,

IX.r.dr.Jánosi Ferenc vádlottra közép mértékü büntetést és

X.r.Vásárhelyi Miklós vádlottra közép mértéken aluli büntetés kiszabását indítványozza.

v é g z é s

A legfelsőbb bíróság Népbírósági Tanácsa a mai tárgyalást félbeszakítja, a tárgyalás folytatására az 1958 évi június hó 14. napjának délelőtti fél 10 óráját tűzi. Erre a megjelenteket a végzés kihirdetése útján idézi meg.

Elnök a tárgyalást berakozti, a tárgyalás befejezésének időpontja 0 óra 30 perc.

Kmf.

Molaferr
a tanács elnöke,

tanácsjegyző.

